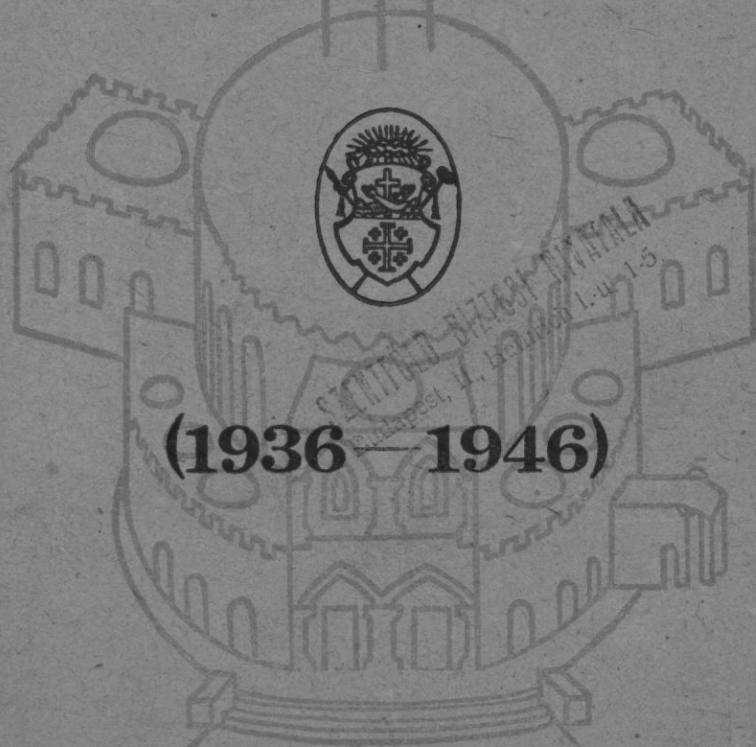

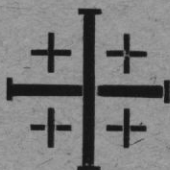
A
MAGYAR SZENTFÖLD
TÍZ ÉVE

(1936 — 1946)

KIADJA A MAGYAR SZENTFÖLD
BUDAPEST, 1947.

**A MAGYAR SZENTFÖLD
TÍZ ÉVE
(1936—1946)**

KIADJA A MAGYAR SZENTFÖLD

BUDAPEST

1947.

Nihil obstat.

Dr. Carolus Gigler mp.
censor. praeses.

Nr. 2909/1947
Strigonii die 13. Maii. 1947.

Imprimatur

Dr. Joannes Drahos mp
vicarius generalis

Imprimatur.

Nr. 636/1947.
Budapestini, die 28 Julii 1947.

P. Claudius Luptovics OFM
Min. Prov.

Felelős kiadó: P. Majsai Mór OFM.

ISTEN AKARJA!

És amit Ő kíván, az szent előttünk. Nem rettenünk vissza semmi áldozattól, hogy az Ő szentséges Akarata érvényesüljön.

Miként a keresztesvitézeket ez a jelszó lelkesítette: ISTEN AKARJA, úgy mi is ebből merítjük állandóan buzgóságunkat, de bizalmunkat is. És ha voltak is pillanatok, amelyekben szinte azt hittük, minden összeroppan, tekintetünket sohase vettük le az Úr Jézusról és a Golgotai Szűzanyáról.

Úgy hisszük, érdemes egész életet is szánni arra, hogy a Szentföld lelke átjárja édes hazánkat, és innen mindenki új ösztönzést és bátorságot kapjon Jézus és Mária életének öntudatos követésére és a megváltás kegyelmeinek fölhasználására.

Nagyok a nehézségek, de mérhetetlenül értékesebbek a kincsek, amelyekhez általuk jutunk. Aki szereti Jézust és a Szűzanyát, az velünk tart, bekapcsolódik a Szentföldi Nagycsaládba és apostolkodik, hogy minél előbb készen álljon a Magyar Szentföld megváltás-temploma.

Légy te is egyik szent eszköz az isteni Gondviselés kezében!

Isten akarja!

Hiv a

SZENTFÖLDI NAGYBIZOTTSÁG.

I.

A Magyar Szentföld tervének előkészítése.

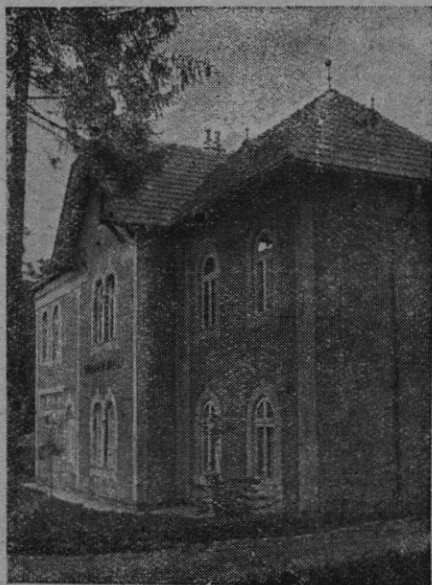
A világháború után az 1920-as években örvedetesen növekedett az érdeklődés a Szentföld ügyei iránt. Hazánkból is több zárandoklat áhitattal kereste fel az Úr Jézus életével és halálával megszentelt Helyeket. Ehhez az alapot óriási erőfeszítéssel és önzetlen kitartással készítette elő *P. Kaizer Nándor szentföldi biztos* 1903 óta. Hatszor vezetett Szentföldre zárandokokat, megszervezte Hazánkban a Szent Kereszt Hadseregét és tagjainak számát 100.000-re emelte föl. Szerkesztette a *Szent Kereszt Tárogatója* című lapot és sok értékes könyvet adott ki Szentföldről. Rövid-hosszabb megszakításokkal 1932-ig volt szentföldi biztos. Már az ő lelkében élt a vágy, hogy a szentföldi biztos hivatalt önálló *szentföldi zárdában* helyezze el és így csak az Úr Jézus szülőföldjének élhessen.

Utódja *P. Majsai Mór lett*. Mikor először zárandokolt el a szentföldi Szent Helyekre pilismaróthi *Bozóky Gyula* ny. vk. ezredessel az Agónia-bazilika főoltárának képe ügyében (1932. október—november havában), a Szenté-lyek lelki hatására megfogamzott benne a *Magyar Szentföld* eszméje. Először csak csendben, később azonban egyre világosabban bontakozott ki előtte a nagy terv: legyen Szentföldi Múzeum és épüljenek föl itt Budapesten úgy a *szentföldi Szent Helyek másolatai, ahogyan azok ma vannak* Palesztínában. Hasonló törekvés más irányban is mutatkozott, de következetes apostolkodással és szívós Istenrehatározással sikerült ezeket a vágyakat egybefoglalnia a *Szentföldi Nagybizottság* keretében, amely 1937-ben alakult meg a társadalom minden rétegének bevonásával.

Mindezt megelőzően azonban már komoly előmunkálatok történtek. A szentföldi biztos atya két festőművészt és két szobrászt vitt el magával Szentföldre, hogy a Szentföldi Múzeumhoz és a későbbi tervekhez szükséges modelleket, festményeket stb. elkészítsék. 1938-ban pedig *Molnár Farkas* tervező mérnököt küldötte ki egy hónapra Palesztínába, hogy a Szentélyeket fölmérje és róluk pontos adatokat vegyen fel a későbbi munkálatok számára. Miként a Betlehemi Barlang és a már kész szentélyek mutatják, mérnökünk lelkiismeretesen igyekezett fölhasználni idejét és fölmérései alapján nyugodtan dolgozhatunk.

Szentföldi ferencrendi zárda

cimen 1936 augusztus 1-én új intézmény létesült a Hűvös-völgyben a Heinrich István-út 5. szám alatt. Sokan azt hiszik, hogy igen könnyen jutottunk ehhez a szép területhez! Sajnos, nem úgy van. Egy évig kerestünk megfelelő

A Szentföldi Múzeum mai épülete. Itt volt először a zárda és a kápolna.
Ma csak múzeum.

helyet, de sehogyse találtunk olyant, amely jövő terveinknek megfelelt volna, meg aztán hiányzott a megfelelő összeg is. Mivel ezen a 2004 négyszögöles telken teher is volt, sikerült megszereznünk. Ebben nagyon segített bennünket a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* legmesszebbmenő jóindulata, amely nélkül ügyünk megakadt volna. Azért itt is köszönetet mondunk neki.

Két hónapig folytak a javító és átalakító munkálatok, hogy 1936 augusztus 1-én *P. Hermann Hermenegild* ferences provinciális megáldhassa az újonnan alakult zárdát és kápolnát, amelynek *dr. Serédi Jusztinián* bíboros hercegprímás, esztergomi érsek úr nyilvános kápolna jelleget adott. Így a környék hívei is idejárhattak szentmisére.

Mikor *dr. Mészáros János* érseki helynök úr 1936-ban hivatalosan meglátogatta új zárdánkat, minden tetszett neki, és kifejezte óhaját, hogy a Magyar Szentföld Budapest híveinek *kegyhelyévé* és lelki fürdőjévé váljon. A zárda első atyái: *P. Kaizer Nándor* rendtartományi ór és volt-szentföldi biztos, és *P. Majsai Mór* szentföldi biztos szeretettel igyekeztek nemcsak a Hűvösvölgy híveinek, hanem az idesietőknek is lelki javára lenni. Így aztán egyre többen kezdték fölkeresni a „Szentföldet“.

A Szentföldi Múzeum.

1936 október 4-én nyitottuk meg a Szentföldi Múzeumot. Először csak három teremben. Hamarosan kitétt azonban, hogy a három terem kevés. Egyik termet ugyanis irodának is kellett használnunk, mert a mai múzeum betlehemi terme 1939 júliusáig kápolnául szolgált, az emeleten pedig az atyák és a testvérek laktak. Mivel a Heinrich István-út 3. számú villája közben eladó lett, 1937 májusában ezt a 680 négyszögölnyi területet és épületeit is sikerült megvennünk. Igaz, nagyon nehezen, mert megint hiányoztak az anyagiak.

Ezek után már 2684 négyszögöl állt rendelkezésünkre, és átköltözkhettünk a Heinrich István-út 3. számú villaiba, hogy a múzeum épülete a Szentföldi Múzeum nagy anyagát befogadhassa. 1937-ben helyezte ide a rend

P. Szabados Anzelm atyát helyettes-szentföldi biztosnak, mert gyöngékedése miatt *P. Kaizer Nándor* eltávozott zárdánkból. Anzelm atyát kérte fel a szentföldi biztos atya a Szentföldről érkezett múzeumi anyagok szakszerű elrendezésére. Ő aztán majdnem három évig tanulmányozott, rendezett és utánajárt, hogy érdekesen és hozzáértően, vonzóan és tanulságosan kerüljön be minden Szentföldi Múzeumunkba.

Lapunk a „Szentföld”.

1936 decemberében jelent meg először a *Szentföld*. Első számai 8000 példányban futottak szét az országban, sőt körülbelül ezer példány Amerikába is eljutott ottani magyar testvéreinkhez. Átala lassan tért hódított nemcsak a Szentföld gondolata, hanem a Magyar Szentföld eszméje is. Évről-évre többen csatlakoztak hozzánk, mert

A *Szentföld* című lapunk régi számainak egy része. Ez a lap volt a legbuzgóbb apostolunk.

látták a lapból a komoly munkát. Így szentföldi képes lapunk is állandóan erősödött. 1944 novemberében már 50.000 példányban jelent meg! Tehát édes Hazánknek nemcsak legolcsóbb lapjai, hanem a legtartalmasabb és a legnagyobb példányszámban megjelenők közé is sorozhattuk.

Ferencrendi Custodia Jeruzsálemben

címen telekkönyveztük hűvösvölgyi területünket, mert a **Szentferencrend Szentföldi Kustódiája** (örsege) Jeruzsálemben engedte meg a magyarországi szentföldi biztosnak, hogy ezt a hatalmas intézményt megszerezhesse és a magyarországi hívek lelki javára fejleszthesse. Minden **szentföldi biztos** ugyanis hivatalos képviselője annak a hétszázéves ferences missziós intézménynek, amely Palesztínában és Közel-Keleten apostolkodik, mint a római Szentszék mandatáriusa, megbízottja: őrzí a szentföldi Szent Helyeket, végzi azokban az istentiszteleteket, ellátja és fenntartja a missziós intézményeket (árvaházak, iskolák, plébániák stb.) és gondoskodik a zarándokokról (zarándokházak).

Mindez azonban hihetetlen összeget jelent ezen az óriási területen: Szíria, Libanon, Palesztína, Transzjordánia, Alsó-Egyiptom és Ciprus-szigete. Az egész világon 68 szentföldi biztos hivatalt működik, hogy a szükséges költségeket előteremtsék, mert a **nagypénteki szentsíri gyűjtések** távolról sem elegendők a Szentföldi Custodia anyagi szükségleteinek fedezésére. Hiszen évente 75.000 aranyfrankkal a jeruzsálemi pátriárkaságot is segíti, és ha a Szentföldön valamely katolikus intézmény megszorul, a szentföldi kusstoshoz fordul segítségért. Erre legjobb példa volt az utolsó években a jeruzsálemi katolikus mintagimnázium esete, amelyet a tönkrejutástól a szentföldi kusstódi mentett meg, és miután kifizette adósságait (550.000 angol fontot), XI. Pius pápa kívánóságára teljesen át is vette.

A Szentföld és a Magyar Szentföld.

Mivel minden szentföldi biztosi hivatal anyagilag és a szellemi irányítást illetően éppúgy tartozik a ferencrendi szentföldi kusztódiához, mint például valamely követség anyaországához, érthető, hogy a római engedéllyel önálló szentföldi ferencrendi zárdává alakult budapesti biztosi hivatalunk is teljesen a ferencrendi szentföldi kusztódiá tulajdona minden hozzátartozóságával együtt. Tehát itt minden a Szentföld szent érdekeit szolgálja, és így a hívek mindennemű alamizsnáját a szentföldi kusztos utasítása szerint küldi a Szentföldre és használja fel a Magyar Szentföld fejlesztésére a budapesti szentföldi biztos.

Nem rég valaki azt mondta: Föl fog épülni a Magyar Szentföld, mert a Szentföldről majd segítik! — Ez nagy tévedés, hiszen a szentföldi biztosi hivatalok *kötelessége, hogy a ferencrendi szentföldi kusztódiát segítsék.* Ezért létesítette őket a Rend a világ minden részén a Szentszék jóváhagyásával és a régi nagy katolikus államok pártoló jóindulatával.

A Magyar Szentföld és a Szentföldi Múzeum engedélyezése jeruzsálemi és római központunk részéről *különös jóindulat jele velünk szemben,* hogy a mélyen vallásos magyar nép is részesülhessen a szentföldi Szent Helyek áldásaiban.

A Magyar Szentföld célja.

Találónan írta le a Magyar Szentföld célját a Szentföldi Nagybizottság elnöke 1941 szeptember 18-án a rádió helyszíni közvetítésekor: „A Magyar Szentföld gondolata a légeredetibb ferences gondolat. Üdvöztőnk Szent Helyeivel is a lélek szolgálatába akar állni... Először eleget tenni a legtermészetesebb vágynak: látni a Krisztus által megszentelt Helyeket... de mivel ez lehetetlen a valóságban, már legalább másolatban. De ennél sokkal magasabb a Magyar Szentföld célja: E tökéletes másolatokkal fölbreszteni a magyar lelkekben *ugyanazon buzgóságot és áhitatot,* amelyek az eredeti Hely jellemzői. Ez a *Szentföld lelkének* terjesztése.“

Tehát azért építjük fel a magyar nép segítségével a szentföldi Szent Helyek pontos és hű másolatait, „hogy ha már nem zarándokolhatunk oda (Szentföldre), legalább itt érezhessük lelkünkben ama Szent Helyek lelket formáló kegyét és erejét...” a „megváltás templomában”. Ha azonban ilyen nagy célról van szó, akkor csak valamennyiünk összefogásával valósíthatjuk meg édes Hazánk minden katolikusát érdeklő törekvésünket. A fentiekből ugyanis nyilvánvaló, hogy a budapesti szentföldi biztosnak a Szentfölddel szemben nagy kötelezettségei vannak, amelyeket a Magyar Szentföld mozgalma mellett is teljesítenie kell. A Magyar Szentföld egész mozgalmát is azért kezdeményezte, hogy mint szentföldi biztos az Úr Jézus drága vérével és életével megdicsőített *Szent Helyekről még jobban gondoskodhassék*. Tízéves munkánk igazolta is ezt az elgondolásunkat. Hazánkban sohasem érdeklődtek az emberek annyira a Szentföld ügyei iránt, mint amióta a Magyar Szentföld mozgalma egyre megerősödik és híveink kezdik észrevenni, milyen nagy kincs mindnyájunk számára a Szentföld.

A Szentföld és a pápák.

A római Szentszék már az első századok óta rendkívül szíven viselte a szentföldi Szent Helyek sorsát. Azért már Nagy Szent Leó, I. Geláz, Szent Agapit és Nagy Szent Gergely pápák is szüntelenül gondoskodtak arról, hogy Szentföldre minél többen zarándokolhassanak, és meghatározott napokon a katolikusok között gyűjtéseket rendeztek a szentföldi Szentélyek fenntartására, az ottani istentiszteletek, egyházi és szerzetesi intézmények fenntartására és a szegények gondozására. Már *Szent Pál* apostol (Kor. II. 9, 1.) „a szentek javára való szolgálat”-nak nevezi a jeruzsálemi egyház számára folyó gyűjtést.

Amióta ferencesek őrzik a Szentsírt, ezt a „szolgálatot” az Egyház szabályozta és előírta, hogy bizonyos napokon gyűjtsenek a templomokban a Szentsír őrei javára.

VIII. Orbán pápa 1642 február 3-án „Salvatoris” brevében elrendelte, hogy évenként legalább kétszer: advent

és nagybőjt idején az egész világon templomi gyűjtések legyenek a Szentföld javára.

X. Ince pápa 1645 szeptember 19-én „Salvatoris“ brevéjében szószerint és egész terjedelmében megerősíti és megújítja elődjének fenti rendelkezéseit azzal, hogy advent és nagybőjt idején a szónokok tárják a hívek elé a Szentföld szorult helyzetét, a világ pátriárkái, érsekei és püspökei pedig, amikor Rómába jönnek, számoljanak be ezen rendelkezések megtartásáról és a gyűjtések eredményéről.

VIII. Sándor pápa „Salvatoris“ berévájében 1689 nov. 18-án megújította a fenti rendelkezéseket.

XIV. Benedek pápa 1743 augusztus 20-án „Emanarunt nuper“ brevéjében elrendelte, hogy évenként négyszer legyen gyűjtés a Szentföld javára és a szónokok beszéljenek a Szent Helyek szükségleteiről, mert az akkori szentföldi kúsztos szerint olyan kevés alamizsna gyűlt össze, hogy nem fedezhették a Szentföld szükségleteit. Így vesztették el a katolikusok Szűz Mária sírjának templomát és a születési bazilikát a születési oltárral 1757-ben. Palesztínában ugyanis *vérrel és arannyal* őrizték a ferencesek, „a kordás testvérek“ a Szent Helyeket. A vértüket ők mindig szívesen áldozták Jézus szülőföldjéért (2000 vértanú), de arannyal csak úgy győzték a görögökkel szemben, ha a katolikus világ adományai nem csökkentek.

XIII. Leó pápa „Salvatoris ac Domini Nostri“ brevéjében 1887 december 26-án — Portu Romañinói Bernardin ferences generális panaszára, hogy kevés alamizsna gyűlik össze a Szentföld javára — összegezi elődjeinek idevonatkozó rendeleteit és figyelmezteti a világ püspökeit, hogy a szent engedelmesség terhe alatt kötelesek gondoskodni ezekről a gyűjtésekről egyházmegyéjük minden plébániai templomában. Meghatározza a napot: nagypénteken vagy a püspök belátása szerint más napon. Ilyenkor a Szentföld szükségleteit a hívek szeretetébe kell ajánlani. A szentsíri gyűjtés eredményét *minden levonás nélkül küldjék be* a plébánosok megyéspüspöküknek, azok pedig a legközelebbi szentföldi biztosnak utalják át, hogy ő mielőbb elküldhesse Jeruzsálembe a szentföldi kúsztosnak.

A nagypénteki gyűjtéseket *teljes összegükben* kell elküldeni a szentföldi kusztoznak Jeruzsálembe, vagyis azokból nem szabad levonni a nagypénteki szentsír költségeit (Propaganda Fide 1891 február 20.).

X. Pius pápa 1909 október 1-én (Sacra Congr. de Rel.) rendeletében a Szentföld javára történő nagypénteki gyűjtéseket újból nagyon ajánlja.

XV. Benedek pápa 1919 március 11-én válaszolva a jeruzsálemi pátriárka levelére, hogy milyen nagy lelki károkat okoz Szentföldön a nem-katolikusok jótékonykodása és iskolái, fölhívja a világ püspökeit a szentföldi misszió anyagi pártolására. Kiemeli azonban, hogy a nagypénteki szentsíri gyűjtést XIII. Leó pápa rendelkezései szerint ezután is a szentföldi kusztoznak Jeruzsálembe kell küldeni.

II.

Hogyan fogadták a Magyar Szentföld tervét?

Maga a *Szentföldi Kusztozia* a legnagyobb megértéssel állt a Magyar Szentföld terve mellé, és *minden eszközzel támogatta*. Ezekén túl a Szentföldi Múzeum felállítására egy lánglelkű apostolt bízott meg ügyünk előmozdításával: *P. Juhász Vince* ferences misszionáriust Betlehemben, aki rövid idő alatt szinte hihetetlenül nagy és értékes anyagot gyűjtött össze múzeumunk számára. Mindenütt kért és könyörgött, és így nem egy híres múzeumból ládaszámra hozta el jeruzsálemi központunkba az aránylag jutányosan, sőt sokszor ingyen kapott anyagokat.

Kormányunk a Szentföldi Múzeumnak *vámmentességet* engedélyezett és így történhetett meg, hogy lényegesen csökkentek ilyenirányú kiadásaink. A *Magyar Tengerhajózási Társaság* egy alkalommal Jaffából Budapestre múzeumunknak 29 nagy láda anyagot szállított *ingyen*. Sajnos, a háború miatt 5 láda értékes régiség, sőt egy betlehemi oltár részlet és bronzkori emlékek rekedtek Jaffában, ottani zárdánkban.

A magyar Püspöki Kar nevében † dr. Serédi Jusztinián, Magyarország bíboros hercegrímása, esztergomi érsek úr 629—1937. sz. alatt a következőket írta: „Örömmel vettem tudomást a Magyar Szentföld mozgalomról, és széleskörű terjedéséről és kívánom, hogy annak gyümölcssei áldásosak legyenek a székesfővárosra és a hazára egyaránt.“ † Gróf Zichy Gyula bácsi-kalocsai érsek úr is nagy szeretettel volt mozgalunk iránt és három ízben meglátogatta a Magyar Szentföldet.

† P. Bello M. Lénárt, a ferencrend generálisa nemcsak helyeselte és jóváhagyta a mozgalmat, hanem 1939-ben meg is szemlélte Szentföldi Múzeumunkat és szentföldi zárdánkat. Akkor így szólt egyik kísérője: Milyen régen dolgozunk mi a Szentföldért, és nekünk nem jutott ilyen eszünkbe! — Tetszett nekik a múzeum rendezése, amely P. Szabados Anzelm h. szentföldi biztos több évi szorgalmas munkáját és találékonyságát dicséri. Jeruzsálemből P. Bellorini Teofil, a Szentföldi Kusztódia tikkára látogatta meg a Magyar Szentföldet hivatalos útján és a legjobb benyomásokkal távozott.

Budapest székesfőváros polgármestere, dr. Szendy Károly is hajlandónak mutatkozott számunkra átengedni a rózsadombi Kálvária-kápolnát és a szentföldi ferencrendi zárda számára szükséges telket. A közbejött akadályok miatt azonban más helyet kerestünk terveink számára. Így vette meg a szentföldi biztos atya 1936-ban és 1937-ben a Hívösvölgyben a Heinrich István-út 5. és 3. számú telkeit (együtt 2684 négyszögöl). Ősparkjuk gyönyörűen fekszik Mátyás király egykori vadaskertjének területén.

Az iskolák örömmel jönnek ki ide, de leginkább megértette mozgalmunkat a hívő nép. Az ország minden tájáról szüntelenül sereglik ide és áhítattal imádkozik a Golgotai Kápolnában, a Betlehemi Barlangban és a többi szentélyben. Azután pedig tanulékony lélekkel és meghatottan járja végig a Szentföldi Múzeum 8 termét. 1946-ban december végéig legalább 200.000 ember látogatta meg!

Azt is megállapítjuk, hogy a Magyar Szentföld eddigi eredményeit Isten segítségével kívül ennek a hívő népnek köszöni, amely megértette, hogy először is számukra ké-

szítünk itt mindent! Nekik nem igen nyílik alkalmuk arra, hogy Szentföldre elzarándokolhassanak. Örülnek tehát, hogy így a másolatokban fejezhetik ki hálájukat a megváltás nagy műve iránt.

A Pádúai Szent Antal-árvaház.

A belügyminisztérium az 1939. év elején felajánlotta a szentföldi ferencrendi zárdának kezelésre a *Heinrich Kálmán és neje Tömöry Paulina kegyes alapítványt* azzal a feltétellel, hogy árvákat tartsunk ennek fejében.

Az alapítványt rendi és egyházi engedéllyel igen elhanyagolt állapotban vettük át, és bár sem a székesfőváros, sem az állam nem segíthetett bennünket, és magának az alapítványnak sincs semmiféle alapja, sikerült annyira rendbehozni az épületeket, jótevőink segítségével, hogy 1939 októberében megnyithattuk a Pádúai Szent Antal-fiúárvaházat. Célunk, hogy itt jó katolikus iparos ifjak kiképzését segítsük elő.

Szent Antal-árvaházunk hálóterme az ostrom előtt.

Az isteni Gondviselés útjai.

Kevesen gondolnak arra, milyen hihetetlen erőfeszítésbe került már a megindulás is. A gonoszlélek sejtette, hogy a Magyar Szentföld mozgalma számtalan lélek megtérését és vigasztalását jelenti majd, és az evangéliumi szellem terjedését. Ettől pedig borzasztóan fél, mert minden számítását keresztülhúzza. Támasztott is rengefeg akadályt minden irányban, hogy egyrészt apostolainknak kedvét szegje, másrészt a mű megvalósulását lehetőleg késleltesse. Az isteni Gondviselés azonban éppen a szokatlanul nagy nehézségekkel akarta megmutatni, hogy ez az Ő doigja, nem pedig gyarló embereké, és hogy Ő akkor hozza mindezt létre, amikor az Ő szent Fölségének tetszik.

Nem egy gúnyolódó jött már mellét verve és beismerte, hogy eddig ellensége volt, de ezután ő is beáll táborunkba, mert látja, hogy itt Isten keze működik. Tagadhatatlan, hogy több esetben lehetett volna már azt hinnünk: minden megakadt! És az utolsó pillanatban Isten elrendezte az ügyeket és újabb lendületet vett mozgalmunk. Ha a szentföldi Szentélyek az alázatosságot és az Isten szeretetét juttatják a zarándokok eszébe, akkor építői is állandóan érzéik, hogy kicsinyek és tehetetlenek az isteni Gondviselés különös támogatása nélkül...

III.

A, Golgotai Kápolna.

1937-ben meglepetés ért bennünket: megérkezett Jeruzsálemből a „Stabat Mater“ oltára. Magyarul: a *Golgotai Fájdalmas Szüzanya* karrarai oltára, amely a jeruzsálemi Kálvárián azon a helyen állott hosszú ideig, ahol Szűz Mária Jézus testét ölébe vette, amikor leemelték a keresztfáról. Jeruzsálemben a Kálvárián új oltárt állítottak, leszedték a Golgota padlózatát fedő márványlapokat és azokat is elküldötték nekünk. Ezek a márványlapok 1130 óta fedték a Golgota szikláit és megszámlálhatatlan zarándok könnye hullott rájuk. Az oltárral együtt ezeknek egy részét elhelyeztük a *Golgotai Kápolnában* és áldozóink ezekre térdelve veszik magukhoz az Úr Jézust.

Megkaptuk azt a szekrényt is, amelyben a Kálvárián őrizték a Fájdalmas Szűzanya világhírű kegyszobrát Jeruzsálemben. A kegyszobor másolatát helyeztük bele.

A Heinrich Kálmán és neje Tömöry Paulina-féle alapítvány még április első felében került a szentföldi ferencrendi zárda kezelésébe. Most a kastély régi kápolnáját ízléssel és szerető gondossággal kálváriai hangulatúvá alakította a szentföldi biztosi hivatal és benne állította fel a *Golgotai Fájdalmas Szűzanya* karrarai márványoltárát éppen úgy, ahogyan az 1937. év júniusáig Jeruzsálemben a Kálvárián állott.

A szép gótívek, az Úr Jézus kinszenvedését jelképező festett üvegablakok, a keresztrefeszítés, meg a golgotai jelenetet megörökítő két festmény (Muzsinszky-Nagy Endre) hatásosan mozdítják elő, hogy az ember szinte a Golgotán éri magát, és önkéntelenül is imádságos lélekkel fordul a kegylvoltáron trónoló Szűzanya felé. Odatérdel a golgotai kövekre, amelyeken 800 éven át annyi zarándok könnyezett, és valahogyan úgy érzi, hogy most vele együtt vannak lélekben mindazok, akik ezeken a márványlapokon térdencsúszva, bánatos szívvel közeledtek a Golgotai Fájdalmas Anyához... Elhozták ide keresztjeiket, és miként a Golgotai Madonna kegyszobrát díszítő sok ékszerajándék beszéli, itt valóban enyhületet és meghallgatást találtak...

A Golgotai Kápolna majdnem 3 hónapig készült, mert a *Stabat Mater* (Áll a Keserves Anya) márványoltára, sajnos, darabokban érkezett és igen sok tanulmányt igényelt összeállítása. Még nehezebb volt azonban azoknak a megszentelt márványlapoknak mozaikszerű kialakítása, amelyeket a keresztvesztékek még a XII. században raktak le a jeruzsálemi Kálvárián. Mikor ugyanis 1937-ben ezeket az igen elköpött márványdarabokat fölszedték, jórésztük nagyon összetört. A régi fényképek alapján Molnár Farkas mérnökünk újra megrajzolta és a kőfaragók 2 hónapig vésték a köveket, hogy azokból a régi rajzokat mozaikszerűen kirakhassuk. A költségeket jórészt fedezte a hívek szeretete.

Dr. Serédi Jusztinián bíbornok-hercegprímás úr nyilvános kápolna jelleggel ruházta fel a Golgotai Kápolnát.

Felütötte köztünk trónját a Golgotai Fájdalmas Szüzanya.

A Hűvösvölgy kies vidéke 1939 július 9-én, vasárnap igen mozgalmas volt, mert nemcsak a budapestiek, újpestiek, pestszenterzsébetiek stb., hanem még a távoli vidékek hívei is buzgón siettek a *Golgotai Kápolna* és *Oltár* megáldására.

A Szentföldi Nagybizottság elnöke körülbelül 1000 hívő jelenlétében megáldotta a kápolnát és fölszentelte az ősi Kegyoltárt. A szentelés után, valóban szívből és saját élményeiből fakadó megrázó szent beszédet mondott. Az egész templom sírt a meghatottságtól és mindnyájan úgy éreztük, hogy vele együtt térden állva közelünk a Golgotai Fájdalmas Anya kegyoltárához. Itt közöljük a szívemarkoló beszédet.

„Kedves Testvéreim!

Ájtatos jelenlétetekben, Anyaszentegyházunk igen változatos szertartásával *templommá* szenteltem e termet, e falakat és *oltárrá* konzekráltam ez ősi köveket.

Nem emberi hely már ez, hanem isteni hely, amelynek tárt kapuin keresztül édesen szól a föld emberének az Ég hívása:

»*Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradoztok és terhelve vagytok, hadd enyhítselek meg titeket.*«

Minden templomnak, tehát ennek is a lényege: Isten és az ember találkozik.

Itt az Isten... Itt az Úr háza... Itt velünk az Isten... Velünk, hogy bőségesen ránk árássa irgalmas kegyelmeit. — De itt kell legyen az ember is. Egész emberségével. Erre buzdítja az embert az a képletes sok szertartás és földi anyag, amellyel felkentük ez oltárt és megszenteltük kívül-belül e falakat.

A *szentelt víz* jelképezi az ember életének minden verejtékét... A *só*, a *bor* a küzdő ember legdrágábbját, a mindennapi kenyeret... A *hamu* figyelmeztet arra, hogy szomorúságunkkal, bánatunkkal, bűnbánatunkkal simogassuk, sóhajtozzuk körül e szent köveket... A *lángoló tűz* és *illatos fümjén* templomi áhítatunk és-lángoló Isten-szeretetünk előhírnöke, stb.

Töltsük be, kedves Testvéreim, a jelképeket s ember-
ségünket hozva ide, bűnbánatunk, áhítatunk, könyörgé-
sünk és szent szeretetünk érzelmeivel avassuk valóban
templommá és oltárrá e helyet... Így, itt ez érzelmek
szent hevében, valóban találkozunk a szent oltárról áldó,
s kegyelmeket osztó Istennel.

Testvéreim!

A golgotai oltár a kálváriai mozaikkövekkel.

Ez, amit mondtam, minden oltárunk és minden temp-
lomunk lényege...

De ez a templom és ez az oltár, itt még ennél is több!
*Több, több, szentebb, szentebb, mert ez az oltár a Gol-
gotai Keserves Anyának az oltára.*

Hisz tudjátok, de hirdetem újból és örökké:

Jeruzsálemből a Golgota szent helyéről elindultak e
kövek... e kövek... és én hiszem, és hirdetem, hogy a

kövekkel hozzánk, az Ő népéhez, a Regnum Marianum-ba
jött a Fájdalmas Anya golgotás kegye és szeretete is.

A Golgotai Szűzanya kegyszobra a cédrusia-szekrényben.

Ó, ti szent kövek!... Évszázadok hosszú napjain keresztül hány zarándok lába, térde és könnyes csókja koptatott benneteket!?... Évszázadok megszámlálhatatlan

félhomályos estjén-éjjelén hány nép és nemzet dült lelkű fia és üldözött leánya hallott vigasztaló és bátorító anyai szavakat, lelki villanásokat, míg ez oltár előtt e kopott köveken térdelt!?!... Évszázadok millió keserveinek hány üldözöttje futott a világ minden tájáról e kövekhez kétségbeesve, s távozott tőlük megmentve!...

A Golgotai Kápolna gyóntatóhelyisége.

Ó ti mindnyájan, akik jártatok a Golgotán, — jertek és tanuskodjatok e szent, kopott, tört kövek kegyelemteljeségéről!...

És Testvéreim! Ó, mekkora kegy és szerencse! E kövek, e kopott kövek, ezernyi égi kegy tanúi íme itt vannak... összeróva immár felkent oltárrá és biztatón körülvéve őt — kínálva magukat embertérdnek, könnynek, csóknak...

Ó, sok, sok helyet avatott nálunk *kegyhelyé* égi Anyánk irgalmas szeretete, de, szavaim nem lesznek túlzottak, ha érzésemet kimondom: ilyen helye, ilyen szent helye, ilyen kegyhelye nincs több Mária országának!!!

Átadom a Golgotai Szűzanyának nevében, átadom néktek emberek, néktek magyarok e különleges szentélyt és oltárt. A Keservek Anyja kegyelmeinek apadhatatlan forrása lesz ez, ha a ti áhítatok, buzgalmatok, könyörgés-tek, hitetek is törhetetlen lesz.

Annyi minden összeesküdött, hogy a magyar népet és országát válságba sodorja, végveszélybe döntse. Hiszem, hogy az ország Nagyasszonya innen akarja nagy erővel menteni.

Annyi minden támadt fel nálunk is a tiszta ősi hit, a Golgota véres krisztusi keresztje ellen. A Golgotának ez ide plántált oltára bizonyára örök öre lesz a magyar népnél a Golgota ősi hitének és keresztje törzítetlenségének.

Testvéreim! akik részt vettek e szentély felavatásán, most áhítattal egyesüljön lelketek enyémmel és ajánljuk fel ez oltáron az első, — illetőleg az évszázadok folyamán oly sok ezer szentmise-áldozatnak — a folytatását...

hogy ezren és ezren, az egész tépett Regnum Marianum jöjjön és merítsen égi Anyánknak itt fakasztott forrásából.

Amen.“

A Golgotai Szűzanya szobrának megkoronázása 1940 szeptember 8-án 4000 ember jelenlétében történt. Ez is mutatja, mennyire él a magyarokban Nagyasszonyunk tisztelete. Hiszen a magyar szent Korona pontos mását egész Magyarország buzgó híveinek kegyes adományai-

A Fájdalmas Szűzanya kegy-szobra a koronázás előtt.

ből készítettük. Azóta még többen keresik fel a Golgotai Kápolnát, hogy kiöntsék szívüket a Fájdalmas Szűzanya előtt...

Azóta a Golgotai Szűzanya tisztelete egyre nagyobb méreteket ölt a hívek között. Az ország legtávolabbi részeiből is láttunk már előtte ájtatoskodókat.

Mindenki elragadtatással szemléli a kápolna közelében a Szűzanya tiszteletére ültetett és szakszerűen ápolt *rózsáligetet*. Assisibeli Szent Ferenc gondolatát fejezi ki: Jelmünk is illatozzék és folytonosan vigye keresztjét Jézussal!

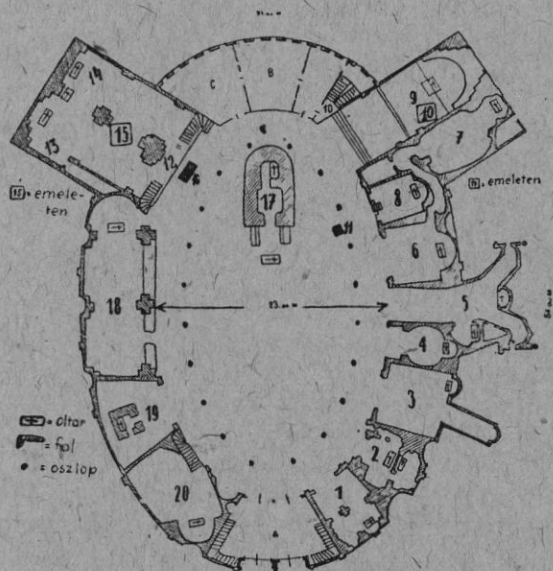
IV.

A Magyar Szentföld megváltás templomának 21 szentélye

Itt röviden felsoroljuk a tervezett 21 szentföldi szentélyt. Ezek az eredetieknek pontos másolatai lesznek.

1. *Szűz Mária születési kápolnája.*
2. A názáreti „*Angyali Üdvözet*” templomában a Fiúisten megtestesülésének helye, Szűz Mária háza.
3. *Szűz Mária látogatásának helye (Visitatio).*
4. *Keresztelő Szent János születési kápolnája.*
5. *A Betlehemi Barlang.*
6. *Szent József háza, a Szentcsalád lakóhelye.*
7. *Szent József műhelye.*
8. *A kánai menyegző színhelyének másolata.*
9. *A Tábor-hegy megdicsőülési barlang-szentélye.*
10. *A betfagei kő.* Itt találkozott Krisztus Mártával és Máriaival, és innen indult el az ünnepélyes jeruzsálemi bevanuláskor.
11. *Az emeleten az Utolsó vacsora terme.*
12. *Krisztus vérrel verejtékezése szentélyének másolata.*
13. *Krisztus börtöne* Kaiifás házában.
14. *Ádám kápolnája* a Golgota alatt. Itt látható a szikla-hasadék, amely az Úr Jézus halálakor keletkezett.
15. *Az emeleten a Golgota.*

16. A megkenés köve az a sziklapad, amelyen Krisztus holttestét bebalzsamozták.
 17. A Szentsír.
 18. Az emmauszi szentély.
 19. a.) Szűz Mária elszenderülésének helye.
 19. b.) Szűz Mária sirja.
 20. A Szent Kereszt megtalálásának szentélymásolata lesz az utolsó.

Mennyi gondolat, mennyi igazság fog itt némán beszélni az örök életről és a feltámadásról!

Ez az 54×50 méteres hatalmas, tojásdadalakú templom a kettős szentév emlékére épül. — Más szóval a „Meváltás templomának“ is nevezhetjük. Benne nyer ugyanis elhelyezést a Szentföld huszonegy legnevezetesebb Szent Helyének másolata.

A megváltás eseményeinek egymásutánját találjuk majd fel itt, hogy végigkísérhessük földi életünkben.

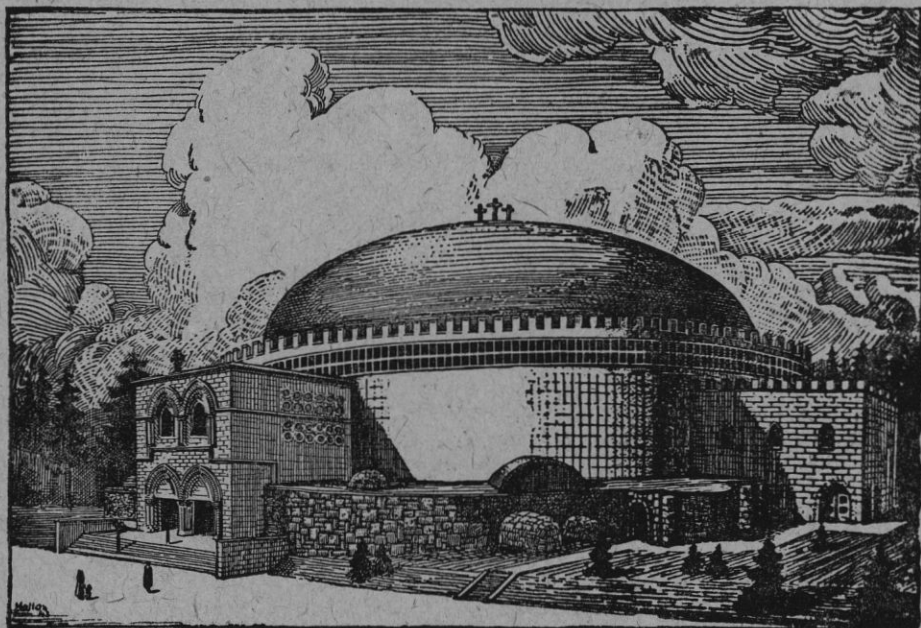
A Központi Egyházművészeti Hivatal a Magyar Szentföld megváltás templomáról.

A Máriás Szentélyekkel kapcsolatban kíváncsúnak bizonyult, hogy az elkészült terveket bemutassuk a magyar Püspöki Kar által felállított Központi Egyházművészeti Hivatalnak. Főtisztelendő *dr. Molnár Ernő* püspöki tanácsos, a hivatal igazgatója, és mint képzőművészeti főiskolai tanár is az alábbi kedvező véleményt adta a Magyar Szentföld megváltás-templomának terveiről:

Központi Egyházművészeti Hivatal, Budapest,
IV., Ferenciek-tere 7. — 459/1942. sz.

Főtisztelendő Szentföldi Biztos Úr!

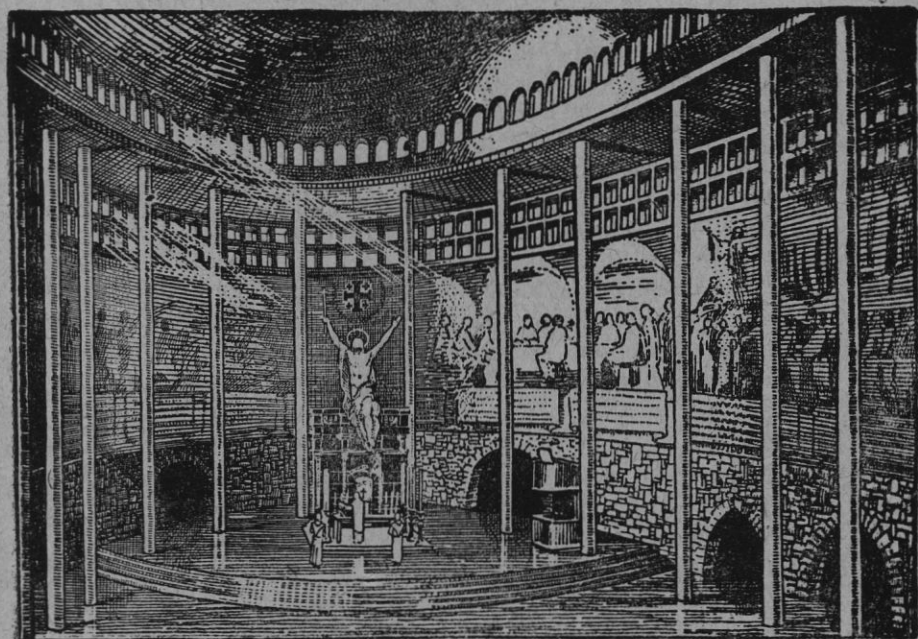
A Magyar Szentföld templomának terveit Főtisztelendőséged azzal a kéréssel nyújtotta be a Központi Egyház-

A Megváltás templomának rajza oldalról nézve.

művészeti Hivatalnak, hogy azokról véleményt mondjak. Észrevételeimet az alábbiakban van szerencsém összefoglalni:

A Magyar Szentföld templomának alapgondolata a megváltás történetének megörökítése. Amint a keresztút Krisztus Kiínszenvedését 14 állomás ábrázolásával érzékelteti, úgy a Magyar Szentföld temploma a megváltás története

A Megváltás temploma belsejének terve.

21 eseményét, azok színhelyének másolatával mutatja be. A tervező elliptikus alaprajzú templomteret létesít, amely körül sorakoztatja fel a 21 kápolnát, a történés időrendjében. A látogató körüljárván a templomot, a helyszín megismerésével végigélheti gondolatban a Biblia legjelentősebb mozzanatait. A bibliai történet helyszínének ábrázolása adta a templomnak a nevét. A tervező helyszíni fel-

mérések alapján, mérethelyesen és lehetőség szerint pontosan adja azokat a szentföldi szentélyeket, amelyeknek hitelességéhez kétség nem fér. Hagyományok és az első évszázadokból származó adatok igazolják hitelességüket. A tervező elgondolásában az eredetiekkel azonos alaprajzzal, metszetekkel és nézetekkel oldja meg ezt az egyébként nehéz feladatot. A felületek kiképzésében azonban bizonyos művészi szabadsággal jár el. Elhagyja a közelmultban odahelyezett, oda nem illő, egyébként is értéktelen részleteket, díszítéseket, oltárokat, képeket és helyettük korszerű, egyszerű s a hely méltóságához illő tárgyakat helyez. A világítás kérdését is a korszerű technika hatásos eszközeivel oldja meg. Az eredeti időből vagy a középkorból származó részletek, valamint az újabb keletű, de művészi értékkel bíró berendezések minden részletükben a templomba kerülnek. A templom főbejárata a Szent-sír-templom bejáratával egyezik. A fent felsorolt adottságokhoz csatlakozó templomtér korszerű elgondolását, amelyet rendkívül helyesnek tartok, mert ez a legalkalmasabb a különböző jellegű és mértaniasságot sokszor nélkülöző kápolnák keretbe fogadására. A modern egyszerűség méltó foglalata lesz a Szent Helyek másolatainak, különösen abban a rendkívül szerencsés elképzelésben, amellyel a tervező az egész feladatot megoldotta. A templom belső térhatása építőművészeti szempontból igen sikerült. Külső megjelenése is harmonikus, művészi és kihangsúlyozott.

A templom metszetén látható falfelület alkalmas arra, hogy körülmenő freskó formájában a bibliai történetet folyamatosan lehessen ábrázolni, mégpedig úgy, hogy annak minden mozzanata az illető kápolna fölé kerüljön. Így bárki minden magyarázat nélkül felismerheti a kápolna jelentését.

Értesüléseim szerint a templomban helyszínéről származó tárgyak lesznek megépítve, pl. a Golgota XII. századból származó mintás márvány padlójának egy részlete, vagy az első évszázadokból származó nagymennyiségű és rendelkezésre álló mozaikpadló-anyag, egy Gol-

gotán álló oltár stb. Mindezek a hely színéről származó tárgyak csak fokozni fogják a hívekben az áhítatot.

Fentiek alapján megállapítottam, hogy a tervező építésmérnök jól oldotta meg ezt az igen nehéz feladatot és úgy építőművészeti, mint liturgikus szempontból kifogástalan tervet készített. Az egész elgondolás a mellett, hogy a kápolnák részletei az eredetiek hű mását képezik, mégis eredeti és ez a templom ebben különbözik a Hollandiában vagy Amerikában látható hasonló elgondolás alapján készült templomoktól. A tervet főegyházhatósági engedélyezésre van szerencsém javasolni. Felkérem egyben Főtisztelendőségedet, hogy a templomépítéssel kapcsolatban annak egyes mozzanatairól értesíteni sziveskedjék. A berendezési tárgyak, oltárképek, szobrok és egyéb beszerzések terveinek véleménynyilvánítás céljából való benyújtását kérem.

Teljes tiszteletem kifejezése mellett maradtam
Budapest, 1942 július hó 6-án.

Dr. Molnár Ernő s. k.,

püspöki tanácsos, a Képzőművészeti Főiskola r. tanára, a Központi Egyházművészeti Hivatal igazgatója.

Ennek alapján bizalommal terjeszthettük be terveinket az illetékes hatóságokhoz jóváhagyásra.

Dr. Serédi Jusztinián, Magyarország bibornok-hercegsprimása, esztergomi érsek úr

1935. év óta állandóan tájékozódott a Magyar Szentföld mozgalmáról és jóindulatú érdeklődéssel kísérte a készülő terveket. Azokról a kihallgatások alkalmával megmondta magas véleményét és mi igyekeztünk is Öminenciájának óhajához hűségesen alkalmazkodni. Mikor az utolsó simításokat végeztük az összervezeten, a bejárat kivételével minden tetszett neki. Mérnökünk ezért alakította úgy a főbejáratot, hogy az a Szentsír bazilikájának homlokzatát másolja le. Így az első tekintet is mindjárt Jézus Sírjára és a Golgotára hívja fel a belépő figyelmét. Erre azután meg is kaptuk az engedélyt:

Magyarország Hercegprimása.
6104/1942. szám.

Tisztelendő Szentföldi Biztos Úr!

Hivatkozva mult hó 27-én 1076/1942. sz. alatt kelt felterjesztésére, a Magyar Szentföld megváltás templomának terveit, a Központi Egyházművészeti Hivatal 459/1942. sz. alatt adott szakvéleményének figyelembevételével, engedélyezem.

A bemutatott öt rajzot a megküldött két irattal együtt ./. alatt visszazárom.

*Magamat imába ajánlottan vagyok
Esztergom, 1942 augusztus hó 7.*

*SERÉDI JUSZTINIÁN s. k.,
biboros hercegprimás,
esztergomi érsek.*

Tisztelendő

*P. Majsai Mór Úrnak,
szentföldi biztos,*

Budapest.

Jeruzsálemből, Rómából és a Kapisztránói Szt. Jánosról nevezett ferences rendtartomány Főt. P. Provinciálisától, Schrotty Pál atyától hasonlóképpen megvan a kívánt engedély. Budapest székesfőváros pedig 323.296/III. 1942. sz. alatt adta meg a Magyar Szentföld megváltás templomára az építési engedélyt.

A Betlehemi Barlang.

Alapkövének letétele.

Istenanyja gondoskodott, hogy Szent Fiának minél előbb fölépíthessük a *Betlehemi Barlangot*. Mikor el akartuk kezdeni, lebeszéltek róla bennünket. Hiszen — mint mondták — ebben a zavaros világban el se képzelhető ilyen nagy összeg előtérmentése. Mi azonban Istenre bíztuk ügyünket és Őt kértük, oldja meg a kérdést. A válasz előbb megérkezett, mint sejtettük. Így azután 1940 június 24-én, Keresztelő Szent János születése ünnepén kiadhatuk az utasítást az építkezés megkezdésére. Az *alapkő letételének okmányából egy részlet:*

Az Atya, Fiú és Szentlélek nevében Üdv az Olvasónak!

Minden dolgunkban az isteni Gondviselés vezérel bennünket és Őreá kell hagyatkoznunk mindenben. Ez a Bölcsesség igazgat nagyokat és kicsinyeket. Ez a Bölcsesség jelent meg köztünk Betlehem Születési Barlangjában, hogy békességet és igaz egyetértést adni méltóztassék a *jószándékú* embereknek és hogy születése helyéről szüntelenül áradjon a szomorúak és lelkileg meggyötörtek szívébe a lélek nyugodalma és az eljövendő mennyei boldogság előíze.

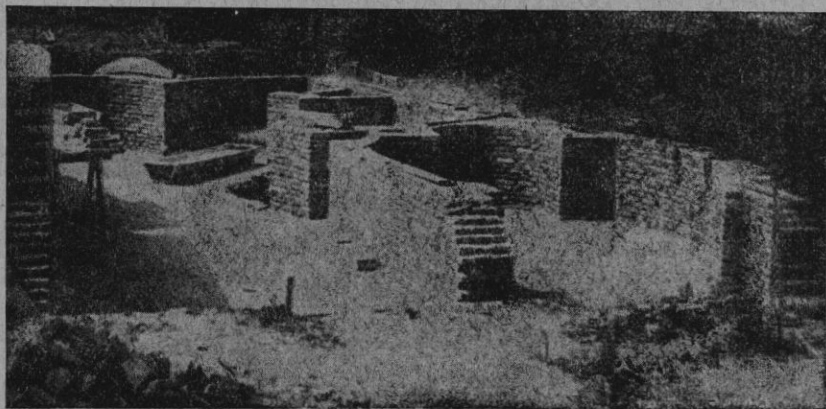
Minekutána a Szentföld Szent Helyei a mi Urunk Jézus isteni és emberi életét, Megváltónknak kegyelmes szeretetét sugározzák és az Evangélium követésére ösztönzik a földi élet vándorait, — elhatároztuk, hogy ezeket a dicső Helyeket, amelyeket az Úr Jézus élete, halála és feltámadása ékesített, felmagasztalt és megszentelt — eredeti méretekben és alakjukban híven utánozva, itt a budapesti Szentföldi Zárda területén felállítjuk, felépítjük és felékesítjük.

Törekvésünk és a Szentföldi Kusztódia áldozatkész-sége meg akarja nyitni Magyarország hú katolikus

népének a vigasztalásnak és a kegyelemnek azt a forrását, amelyekben azok részesülnek, akik jámbor lélekkel zarándokolnak el Palesztína Szent Helyeire és ezzel a mi édes Hazánk számára is bő áldást szeretnének ki-
eszközölni.

Ugyanakkor egyházi elnökünk a következő beszédet mondotta el:

— A most felolvasott szövegnek latin nyelvű ékes okmányát helyeztük ama kő alá, amelyet most, szemetek látára, áhítatos jelenlétetekben, az Egyház imái és áldásai

A Betlehemi Barlang állapota 1940. szeptember végén.

közben *alapköül* avattunk. Alapköül *a magyar szentföldi munkálatok alá, jelesül pedig alapköül a tervbevett sorozatos szentélyek legelseje, a Betlehemi Barlang szentélye alá...*

Testvéreim! Ismeretes előttünk, s immár egész országvilág előtt a Szentföld magyar biztosának nemes törekvése: ide, e helyre, a magyar Haza és fővárosunk e kies helyére átültetni ama szentföldi helyek emlékét és hasonmását, amelyeket Üdvözítőnk Jézus Krisztus emberi, földi életével szentélyekké avatott... A hivatott tényezők által már megvizsgált és jóváhagyott tervhez hozzáfűzöm, ez

első alapkövetétnél, az ember, a magyar ember kérdését: vajjon miért mindez? ... mire jó ez? ...

Testvéreim! *Azért mindez, s arra jó mindez, hogy az emberi, a keresztényi spontán vágnak és érzésnek elég-tétessék! ...*

Ama spontán vágnak, amely nagyon óhajtja látni és csókjaival illetni a Krisztus lábanyoma megszentelte helyeket. Igaz, a Magyar Szentföld megépítésével a valóságban ezt nem érjük el, — de képletesen és érzéskielégítően igenis elérhetjük! ...

Mit érez a hívő keresztény lelke, midőn lába, csókja a Szentföldet érinti, — azt csak a Szentföldön zárandokolt tudja ... De tanúja vagyok önmagam annak, hogy ugyanazon nemes érzelmek viharát és nyugtatását átéljük a szentelt hasonmásoknál is, például itt, a *Golgotai Madonna oltáránál! ...*

Különben, Testvéreim! a megtestesült Istenfia lelkének akaratanak és szent titkainak ismeretéből ez természetesen következik. Krisztus földrejövele és ezzel a sárgömbnek megérintése, nem határolt országnak, nem arasznyi földdarabnak szól — hanem az egész földgolyónak! ... Igen, igen, míg lábacska-jával érintette Betlehem Barlangjának szikláját, — égi énekeseivel *Pax*-ot, békét hirdetett minden rendű-rangú, időbeli és fajtájú, közeli és távoli földön lakó *jóakarátú embernek* ... míg véres keresztje a jeruzsálemi Golgota fogható sziklájából emelkedett ki, — két véres kezével, átszúrt szívéhez ölelte az egész földgolyót! ... Krisztussal kapcsolatosan teljesednie kell hát az Írás parancsának: »Omnis terra adoret Te et psallat tibi — psalmum dicat nōmini tuo, Dōmine!« — Az egész föld imádjon Téged és áldjon Téged — dicsőhimnuszt zengjen szentséges Nevednek!

Tehát e föld is, a magyar kő is méltán emlékeztet a magyar földet és a magyar népet üdvözíteni akaró Istenemberre! ... És a magyar kőből összerótt Betlehemi Barlangban ugyanazon magasztos érzelmek elevenedhetnek meg a hívő lelkében, mint ott, ama eredeti Barlangban, — amely éppen úgy germán, latin, szláv és magyar birtok, mint ahogy valójában judeai hely. Hisz az egész föld em-

berisége üdvözítéséért építette fel a földgolyó nagy építője, Isten.

Tehát, Testvéreim, *mindezért* egész jogosan és méltán építjük a magunk földjén, a magunk köveiből azt, amit Isten »modellként«, egy helyen, minden nép számára felépített.

De *nemcsak utánzatnak, emléknek* állítjuk fel Krisztus e szentélyeit, jelenleg Betlehemi Barlangját, *hanem valóságnak! ... Valóságnak, üdvözítési munkánk segítő-eszközének.*

Hogy itt újból, lélekbemarkolóan, halljuk a Szent-éj varázslatos énekét: »Pax, pax in terra hominibus bonae voluntatis...« — Békesség, békesség a földön a jóakaratú embereknek! ...

A békét sem diktálni, sem megvásárolni nem lehet! A fegyver nem biztosíthatja, a győzelem nem szállíthatja!! ... *A pax, a béke a jóakaratú lélek nemes gyöngye, amely ez isteni kagyló, a Betlehemi Barlang sötét gyomrában formálódik, sok könny, sok önrulom, sok lemonadás, sok megbocsátás tájdalmasan édes vergődéseiben ...*

Igy születik itt Jézus Krisztus a Szűz Fia, és innen az egész világra Jézus Krisztus királyi uralma.

Hic, itt e sziklán, e Barlangban Jesus Christus natus est megváltásunkra, — *hic, itt* a szívben pedig árasztja isteni életét!

Óh, ha minden nép — nemcsak a magyar — felépítené emlékként és valóságban a Betlehemi Barlangot — *Pax, béke* uralma áradna szét dúlt világán ...

Venite ... Jertek, építsünk hát! Kezdjük a Betlehemi Barlanggal. Azok neveit, akik áldozatosan segítették a munkálatokat, a magyar Szentföldi Bizottság a születés helyét jelző csillag alá helyezi. Az emberi köszönet kedves jele ez, — de felemelőbb a hitem, amely hiszi, hogy e neveket a Béke Fejedelme kicsi szívébe zárja és a mennyei béke melegségével ajándékozta meg családjaikat.

Befejezésül még e fohással fordulok a kicsi Jézushoz: a kegyelmek Istenéhez:

A Szentföld magyar biztosa kapjon sokat a kitartás és bölcsesség lelkétől, hogy nagy terveit valóra válthassa ...

A tervező művészek, akik nemes tudásukat hozzák a nagy eszmé szolgálatába, kapjanak égi ihletet a magyar nyersanyag formálásához.

A derék és szorgalmas magyar munkások pedig, akik az anyag nyers súlyát és ellenállását hivatottak beletörni az égi gondolatnak szolgálatába, kapjanak égi védelmet, amely minden szerencsétlenségtől és elemi csapástól védje e munkájukban, egyben amia tudattal töltse el szívüket, hogy e munkájukkal, — midőn építik a jóakarató magyar ember szentföldjét, dómját, — inkább szolgálják a magyar jövő békéjét és boldogulását, mint puskával és ágyúval...

Gloria in excelsis Deo — et in terra pax hominibus bonae voluntatis!

A Betlehemi Barlang.

Nehéz küzdelmek és sok tanácskozás után kezdtünk hozzá a Betlehemi Barlang belső kiképzéséhez, hogy megkapja a barlangszerűséget. Mindezt úgy törekedtünk utánnozni, ahogy Betlehemben ma látható. A méretek, a kiképzések olyanok, mint ott, de elhagytuk a sok lámpát, a

A Magyar Szentföld Jézuskája.

rozsdás vasakat stb., szóval amiket ott is elhagynának, ha alapos javítást végezhetnének a ferencesek. Így nagyon jól látszanak a szép oszlopok, mert nincs a falakon se selyem, se kárpit, hogy Jézuska alázatosságát jobban hangsúlyozzák.

Elgondolásunkban nem is csalatkoztunk. Mindenkinek tetszik a Barlang és nem egy zarándok térdelt le a csillag előtt hangos zokogással. Kicsinek és nagynak lelkét megragadja az isteni Kisdéd, aki búzakalászos magyar szalmán fekszik a jászolban, és szüntelenül virágkoszorúk övezik. Barna szeme olyan ragyogóan néz ránk, mintha mindjárt meg akarna szólalni. Kicsi arcán isteni derű fénylik. Ajka szinte most sóhajtja el imáját: *Atyám, én kis testvéreimért mindent szívesen magamra vállalok!* Kezcskéjének tartása és egész lénye maga a megtestesült fínom áhitat. Lábácskája azt mutatja, hogy már ebben a pillanatban is készörömet indulna az Evangélium hirdetésére és a Golgotára...

A Magyar Szentföld Jézuskája már az egész országot meghódította. Fából készült, barcelonai művész alkotása és a betlehemi Jézuskának hű mása, csak a szeme magyar, mert szállítás után az eredeti összetört. Betlehemből kaptuk.

A Betlehemi Barlang megáldása.

— 1941. szeptember 7. —

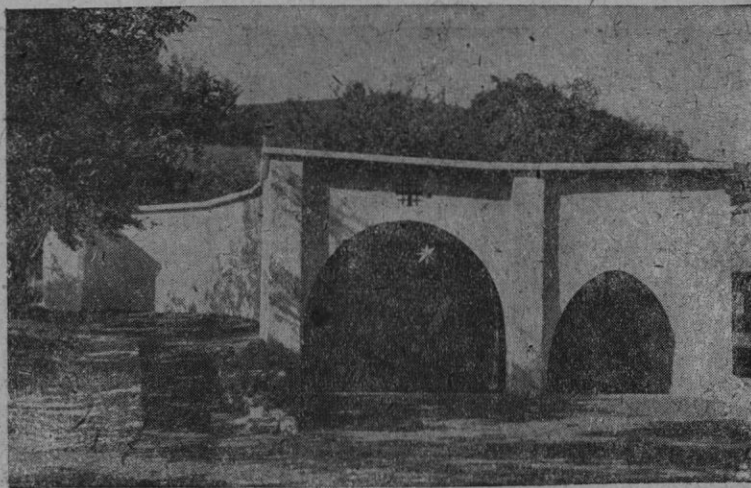
Mintha a Gondviselés is külön kedvezni akart volna nekünk: a Betlehemi Barlang megáldásának napján verőfényes napunk volt. Így már kora reggel özönlöttek ki az emberek a Magyar Szentföldre. És ez így tartott egész nap. Jézuskához körülbelül 10.000 zarándok jött ki. A nagy tömeg hangszórón vett tudomást a szertartás menetéről és a tudnivalókról.

Egyházi elnökünk végezte a magasztos szertartást, mondotta az első szentmisét a születési oltárnál és tartotta ezt a megható beszédet:

„Ime felszenteltem a Magyar Szentföld tervbevett szentélymásolatainak legelsejét: *A Betlehemi Születési Bar-*

*langot... s e szentelési ténnyel ezennel a hívek kegyel-
tének és áhíthatának adom át azt...*

E barlangszerű épület és a berendezése, oltárai, lejárói tökéletes hasonmásai ama Betlehemi Barlangnak, amelyben megszületett a világ Megváltója, Jézus Krisztus... Ennek bővebb magyarázatait a Szentföld hivatalos lapjában, vagy a vezető Páterek ajkairól megkapjátok.

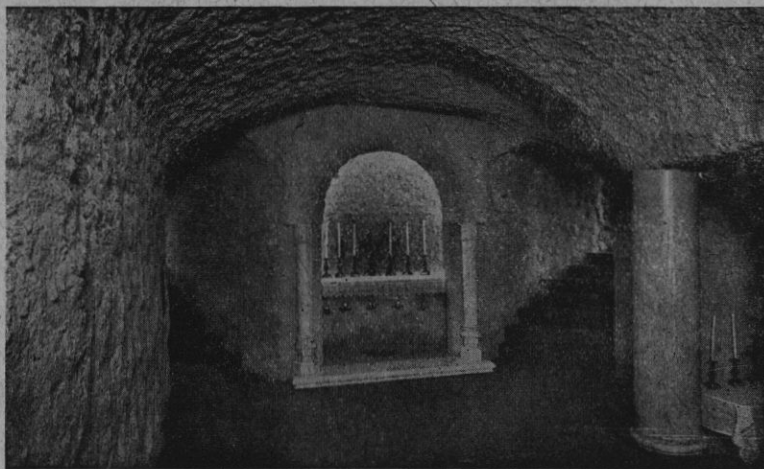

A Betlehemi Barlang első alakjában a csillaggal.
Mellette Ker. Szt. János születési helye.

Én a fölszentelés e magasztos ünnepségén arra akarlak buzdítani, kedves Testvéreim, hogy e hely ne egyszerű érdekes hely, jól sikerült és emiatt figyelmet érdemlő hasonmás legyen számotokra, hanem aminek szánta a Szentföld magyar biztosa és Nagybizottsága, amidőn idevarázsolta az ősi magyar, pálos áhíthatot látott budai hegyekbe.

Tudtommal nemcsak Hazánkban, de egész Európában sincs a Betlehemi Barlangnak ilyen tökéletes utánzása, csak az amerikai szentföldi biztosság dicsekedhet néhány jól sikerült utánzattal.

Hogy mire volt jó ezt itt építeni? Azt hiszem, felesleges megokadatolnom! Arra volt jó, hogy elégtétessek ama természetes vágyak, hogy legalább másolatban lássam a valóságban szinte elérhetetlen szentélyeket. De ennél még magasztosabb a cél: hogy e helyeken könnyebben felébredjen lelkemben az áhítat és buzgóság, amelyeknek szülői az eredeti Szent Helyek...

A Betlehemi Barlangban a születési oltár, alul a csillag.

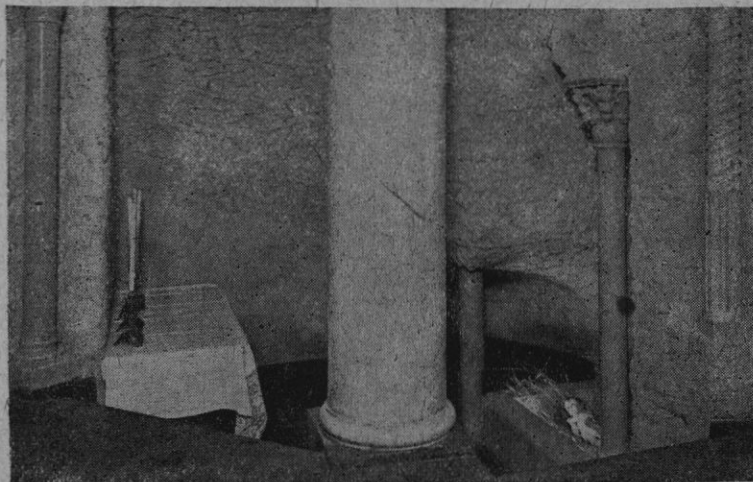
...hogy tehát itt is... e Barlangban is... átéljem, áthiggyem a szentföldi Születési Barlang igazságait, hitét...

Isten *angyalát* helyettesítem hát, *Glóriát* zeng ajkam, *Pax*-ot óhajt szívem, — s ennek büvkörébe hívlak benneteket, Testvéreim! az élet szegényei, fáradt vándorai, akiket képviseltek ott a pásztorok...

Isten egének fénylő *csillagát* helyettesítem hát, és hívlak benneteket, akik kormányzói vagytok népeknek, hogy itt arcraboruljatok, Jézust imádjátok, s törvényei szerint vezessétek, kormányozzátok a reátok bízottakat. Hisz'

benneteket képviseltek valamikor a Szentföldi Barlangban arcraborult szent Királyok.

Testvéreim! kedves jó testvéreim! Mindenekelőtt karácsonyt éreztetek itt s ama bűvös szent éjszaka hangulata fogjon el bennünket... Mily jó ez most, ma, amidőn keresztrefeszített bennünket a mostoha élet!... Mily jó ez a naiv gyermekded öröm ma, — midőn úgy korbácsol, ostoroz a mostoha sors!... Mily jó beleandalogni maga-

A Betlehemi Barlangban a Három Király oltára és a jászol.

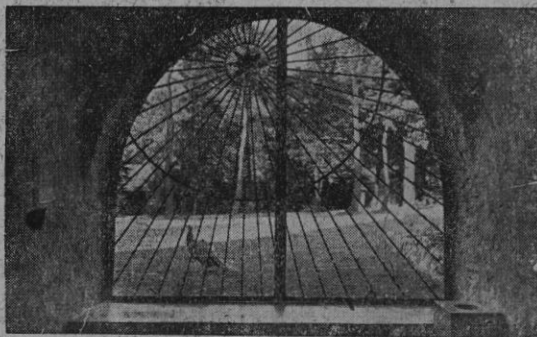
mat a Pax, a béke mindent feledtető nyugalma ma, — midőn szívdobogástól álmatlan az éjjelünk, bizonytalanságtól rettegéssel telt nappalunk...

Kálváriát járva, a magyar sötét sors útjait róva, fáradt órák, rétegéssel megrontott nappalok hosszú láncolatában — legyen egy öneledt, karácsonyi, énekes percünk, — ha ide betérünk...

Azonban, Testvéreim! — nem szeretném, ha e hely csak ily zsibbasztó, feledtető lenne, mert ez áltatás, narkózis volna csak!...

Magasztos célja e Szentély építésének több, ez érzelmi, bár igen nemes világ fakasztásánál. — Elérni a Szentéllyel azt, hogy benne is beteljesítsék a látogatók az eredeti Szentély *lélekformálását*. Ez a fő, mondjuk egyetlen cél. Ennek eléréséhez pedig az kell, hogy annak lássuk e helyet, *ami!*

Nagyon kérek, kedves Testvéreim, ne tartsátok e helyet *kegyhelynek* oly értelemben, ahogy a közhiedelem a kegyhelyeket veszi. — A „kegyhely“ az a hely, ahol bőségesebben hullnak a földre Isten kegyei, s ahol sokszor csodatevésig magasztosul nagy kegye... A kegyhelyekre

A Betlehemi Barlang szép ajtaja a csillaggal.

tóduló zarándok magával hozza élete terhét, szomorúságát, könnyeit... és kér, rimánkodik, nyöszörög Istennek, hogy hallgassa meg, s ha lehet, csodával siessen könyörgése beteljesítéséhez... Kegyhelyet nem ember épít, hanem Isten adományoz. Mi nem ily értelemben vett kegyhelyet építettünk. Talán éppen ellenkezőjét! Helyet építettünk, ahol Isten kér, Jézuska rimánkodik — és mi hallgatjuk meg Őt, és mi teljesítjük be a csodát: a könyörgő Jézuska meghallgatásának a csodáját — *élettel*. Ugye furcsa, szokatlan egy szentély kell legyen ez?!... És igen, ilyen szentélyt szenteltem én ma nektek, magyarok!! Szentélyt, ahol Isten könyörög!... Jézuska tárja szét kacsóit... és hív... *hinni, tenni, szeretni!*

... És mi, mi, ... én, én meghallgatom a kérő Jézus-kát... és átveszem az Evangéliumot, beleviszem életembe, munkáimba... kielégítem az eget: Gloria in excelsis Deo! megbékítem a földet: et in terra Pax hominibus!... Szörnyű kálváriát jár a világ! Tudom, mily bőségesen osztozkodik ebben Hazánk... és Te magad!

Jöjjetek, *Pásztorok*, jöjjetek, *Királyok!*... hallgassátok meg itt Isten, Jézus könyörgő szavait... s teljesítsétek kérését...

Erre akart módot nyújtani a bizonytalan holnap felé haladó magyar lelkeknek a *szentföldi biztos: P. Mór*, midőn nagy fáradozással és kitartó buzgósággal idevarázsolta a szentélyek Szentélyét: a Születési Barlangot.

Köszönet neki buzgóságáért... Valóban a legnagyobb és legsajátosabb misszionáriusa lett ő ezzel Hazánkknak. Méltó képviselője ezzel a Szentföldet őrző Ferencrend szellemének — és valóban méltó utánzója Atyánknak, a Szentföldről visszatért Ferencnek, a Greccióban Betlehemet építő Szentnek...

Köszönet azoknak, akik megértették és segítségére siettek... Nem sérthetem meg a nevek fölemlítésével azok szerénységét, akik pénzbeli segítséggel siettek a nagy eszme szolgálatába. Neveik úgylis fel vannak jegyezve az Égben.

Az első szentmisében, amelyet itt, a most felszentelt Barlangban mondok, forrón kérem rájok a kisdéd Jézus áldását... Ugyanakkor buzgón kérem az Üdvözítőt, támasszon új megértőket és jótevőket, hogy mostoha gazdasági viszonyaink dacára az első szentélyt kövesse a többi szentély, hogy mindazokban hallhassuk a hozzánk kiáltó Istent, Jézust, s beteljesíthessük akaratát. Amen."

A magyar posta bélyegzője nálunk 1941. IX. 7-én.

Az ünnepségre megérkezett *P. Schrotty Pál*, a Kapisztránói Szt. Jánosról nevezett rendtartomány főnöke. A Szűz Máriáról nevezett provinciát *P. Bajor Asztrik* provinciai titkár képviselte. Székesfővárosunk és a társadalom különböző rétegei, a budai ferences egyházközség stb. mind elküldötte képviselőit. Igen sok szerzetes és kedves nővér áhítata és imája emelte a hívek buzgóságát. A rendezésben a *budapest-margitkörüli terciárius község* férfiai segítettek, közben pedig különösen az *újpesti hölgyek* apostolkodtak a Szentföld érdekében.

Szeptember 7-én délelőtt 8 órától kezdve a *Magyar Posta* alkalmi postahivatalt állított fel a Magyar Szentföldön és a *Betlehemi Barlang Szentelése Budapesten 1941. IX. 7.* felirattal bélyegezte le itt este 6 óráig a leveleket és levelezőlapokat.

A *Magyar rádió* megáldás előtt augusztus 30-án és szeptember 2-án *Kilián Zoltán* ifjúsági előadásainak keretében kedvesen ismertette a Szentföldi Múzeumot és a Betlehemi Barlangot. Szeptember 18-án pedig helyszíni közvetítést adott a már megáldott Betlehemi Barlangból. Ezalatt a Szentföldi Nagybizottság elnöke magyarázta meg, mit akar elérni a Magyar Szentföld mozgalma, a szentföldi biztos atya pedig a Betlehemi Barlangot mutatta be kívül és belül. Karácsonyi énekeket énekelt a Budai Ferences Leányénekkar. A közvetítést az értesülések szerint igen sokan nagy tetszéssel hallgatták.

A magyar újságíróknak augusztus 28-án *sajtóbemutatót* rendeztünk és megismertettük velük a Betlehemi Barlangot. Mennyire meglepte őket az elért szép eredmény, mutatja az az általános elismerés, amellyel a Magyar Szentföld első nagy sikeréről írtak. Áll ez nemcsak a székesfővárosi lapokról, hanem a vidékiekről is. Kolozsvár, Szombathely stb. és a Felvidék lapjai is megemlékeztek róla. A helyszíni közvetítéssel kapcsolatban a *Rádió Élet*-ben érdekes cikk jelent meg a *Magyar Szentföldön* címen (1941. IX. 19.).

A szentföldi biztos hivatal az örvendetes eseményt körülbelül 100.000 körlevélben tudatta mozgalmunk tagjaival és jótevőivel. A Betlehemi Barlangról 7-féle, a Golgotai Kápolnáról pedig 2-féle fölvételt készítettett, hogy a hívek

kivánságának eleget tegyen. A szép fényképek darabja 50 fillér. Kérjük tagjainkat, terjesszék ezeket, hogy minél többen ismerjék meg Jézuska születési helyét és a golgotai oltárt.

Mióta a Betlehemi Barlang két oltáránál misézünk: a születési és a háromkirályok oltáránál, a hívek állandóan üdvözlik Jézuskát. Sokan gyermekeiket is elvezetik Hozzá. Mindenki elragadtatással szemléli a jászolban fekvő Jézuskát, amely teljesen olyan, mint a betlehemi. Így valóban Ő a Betlehemi Barlang központja és Belőle árad ki az a megható hangulat, amely elfogja a béke után sóvárgó emberi szíveket...

Amikor az isteni Gondviselésnek térdenállva hálát adunk, hogy megérhettük ezt, akkor különös szeretettel imádkozunk minden jótevőnkért és tagjainkért. Hiszen nélkülük semmire se mentünk volna! De hálásan köszönjük meg a magyar sajtónak, a rádiónak és a postának is, hogy megértéssel karolta fel a Magyar Szentföld mozgalmát. Jézuska legyen mindnyájuk jutalma!

Pápai lap a Betlehemi Barlang szenteléséről.

Az *Osservatore Romano* 1941 április 17-én szépen emlékezett meg a Szentföldi Múzeumról és a Magyar Szentföld mozgalmáról.

1941 október 11-én pedig két nagy hasábot szentelt a pápai lap a Betlehemi Barlangnak. Két nagy képet is közölt róla.

A Betlehemi Barlang szentelése Budapesten.

„Miként már volt, alkalmunk jelezni lapunkban (1941 április 17.), Budapesten a kies Hűvösvölgyben a ferencesek P. Majsai Mór vezetése alatt egy különleges művet kezdeményeztek, amely *Magyar Szentföld* néven ismeretes. Ez egy nagyszabású ellipszis alakú bazilika, 20 oltárt foglal magában, amelynek mindegyike eredeti alakban és nagyságban utánozza a Szentföld különféle helyein lévő 20 Szentélyt.

Az elmúlt szeptember 7-én történt meg a Betlehemi Barlang fölszentelése, mint az első lépés ennek a zseniális

műnek megvalósítása felé, amely méltó a magyar nép hagyományaihoz. A magyarok különleges érdeklődését mutatja az a tény, hogy az első oltár fölszentelése a magyar előkelőségek jelenlétében és mintegy 10.000 hívő részvételével történt.

A sajtó számos újság és folyóirat által bő részleteket közölt a szertartásról, az egész Magyarország pedig lélekben vett részt, egyesülve a fölszentelő püspök úrral, aki a budapesti rádión keresztül meghatott szavakkal magasztalta ennek a különleges kezdeményezésnek szépségét és előnyeit. Hogy ez az esemény minél szélesebb körökben keltsen visszhangot, ahhoz kétségkívül nagyban hozzájárult a Magyar Posta is, amely nemes elgondolással előzetesen külön emlékbélyegzőt készíttetett: — *A Betlehemi Barlang szentelése Budapesten: 1941. IX. 7. szöveggel.*

Ennek a kedves Barlangnak létrehozatala kizárólag a magyar hívek szeretetének köszönhető, akik adományaikkal lehetővé teszik ennek a nagyszerű műnek folytatását.“

A legmagasabb helyről jövő dicséret fölbátorít bennünket nemcsak a további munkára, hanem egyúttal meg is nyugtathat valamennyiünket: Ez a mozgalom Isten műve. Kitüntetés tehát érte apostolkodni, érdekében áldozatokat hozni és kellemetlenségeket elviselni. Bizonyos, hogy az Úr Jézus bőven megjutalmazza apostolait, akik segítenek Neki, hogy a *Megváltás temploma és Szentélyei* minél előbb Őhöz gyűjtsék a lelkeket. Meggyőződésünk ugyanis, hogy ezekben a szentélyekben rendkívül sok lélek talál vissza Istenhez!

VI.

Az Előhírnök születési helye.

1942 április 12-én elérkezett a második szentföldi szentély megáldásának és oltára megszentelésének ideje is.

Minden márvány benne, és egyszerű, hogy az Úr Jézus előhírnökének kemény és határozott lelkét tükrözze vissza. Oltárát néhai *Guth Károlyné*, született Dobozy Helén

emlékére állította *Luzsinszky-Guth Károly* igazgató úr. Oltárképét özy. *Dubabér Jánosné Ináncs* készítette Márton Lajos festőművész által. A karrarai márványból kirakott remek mozaikpadló pedig *Szalmás János* és neje

Ker. Szt. János születési helyének oltára és mozaikja.

Sumi Margit Mezőtárkány adománya. Vertvaskapuja Jézus keresztelkedésének hatása alatt terveződött: Jordán hullámai, fenn a galamb, mint a Szentlélek jelképe. Az ajtó felett pedig ez áll:

— *Benedictus Dominus, Deus Izrael! Áldott legyen az Úr, Izraelnek Istene.* (Lk. 1, 68.)

A bejáratához közel jobbról-balra hatalmas márványtáblán olvashatók a jótévők nevei, hogy értük egy-egy fohászt küldjünk a jócselekedetek Jutalmazójához. A szentély hangulatát kitűnően jellemezte a szentelő püspök úr:

Ker. Szt. János születési helyének oltárképe.

Kedves Testvéreim!

Íme, a Betlehemi Barlanghoz, a világ Üdvözítője szegény születési helyéhez szinte odaragasztva, megépítettük Zakariás és Erzsébet otthonának ama barlangszerű helyét, ahol *Keresztelő Szent János* született. E hely tökéletes mását most megáldva, oltárát felkenve, ezennel átadjuk a ti buzgóságtoknak.

Ott, a Szentföldön, e két szentély: a Betlehemi Barlang, és az Ain-Karemben Zakariás házának részlete... több

órányi járásra van egymástól. De itt a Magyar Szentföldön egész jól simulnak egymáshoz, hisz a két szereplőnek: a betlehemi Gyermekeknek és az ain-karimi Jánosnak igen szorosan egymáshoz kötött élete volt.

Nem tudnám szebben, ékesebben elmondani az asszony-szülöttek e legnagyobbjának drámai életét, mint ahogy azt maga a Szentírás leírja. — Azért szóról-szóra felolvasom a szentírási részleteket, amelyek összefüggően élénk állítják e megrendítő földi pályát. Hallgassátok tehát:

Szent Lukács: 1, 5—25; 56—80.
3, 1—12; 7, 18—28.

Szent Máté: 14, 3—13.

Ime, tehát a legdrámaibb vértanú: Keresztelő Szent János!

Ime, a Pusztában kiáltó! — Pusztába elvonulva saját önmegtagadó és bőjtös élete példájával tanítja az emberiséget, milyen lelkülettel kell fogadni a Megváltót... Étele sovány szentjánoskenyér és sáska, ruházata lágyékára kötött állatbőrdarab. Sanyargatott aszkétaként lép az emberek útjaira s messzeható dörgő hangon feddi a bűnt, s ajánlja az erényt.

Ime, a Krisztusra ujjalmutató! — És milyen alázatos! Midőn egyéni fönsége miatt őt gondolják Krisztusnak, „megvallotta és nem tagadta, megvallotta, hogy nem ő a Krisztus!” Sőt annyira nem, hogy még csak arra sem

A Betlehemi Barlang és
a Szt. János kápolna
díszes kapui.

méltó, hogy Annak saruszíját megoldja!... Íme, az Isten Báránya!...

Íme, a Krisztusra ujjalmutató! — És milyen alázatos! A Lélek s az Atyaisten hangos tanúságtétele mellett Jézust ő vezeti be a nyilvános életbe. Hogy örvend Krisztus növekedésének! Hozzá irányít mindenkit, „mert Neki növekednie kell, nekem pedig kicsinyülnöm.“

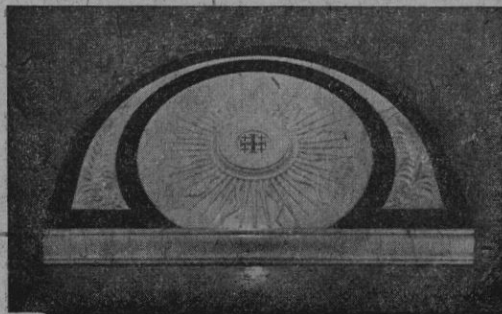
Íme, a Praecursor Domini! — az Úr előhírnöke.

Íme, a hitvány kéjencségnek és esztelen asszonyi boszúállásnak véres áldozata!

Testvéreim! Ennek a nagy embernek, az asszonyok szülötte legnagyobbjának, ennek a hit bátor hirdetőjének, ennek a drámai erejű vértanúnak a születési szobáját, (azaz ősi építkezési mód szerint barlangját) állítja szemünk elé e most felszentelt *Szentély*.

Emlékezzetek e helyen Réá... Hah, ritka hely, ahol a régi hangok, a bibliai szavak, annyi változata zsongna egyszerre, mint éppen itt, *Keresztelő Szent János* szentélyében:

Ave Maria... Magnificat... Benedictus... Vox clamantis in deserto, — a pusztában kiáltó szó: Készítsétek az Úr útját... A Krisztusra eszmélő döbbenetes jánosi kiáltás: Ecce Agnus Dei... A Jordánnál a folyó csobogásába belevegyült égi kiáltás: „Ez az én szerelmes Fiam...“ A mennydörgésszerűen ható prédikátor kiáltásai: Viperák fajzati!... A heródesi kéjelgést tiltó parancs: „non tibi licet — nem szabad testvéred feleségét bírnod!“ Hát ama

Szt. János születési helyét jelző márvány csillag.

víg mámor hangjai a heródesi lakomán... az anya és a táncoló leány suttogása... a leány dermesztő követelése: add nekem e tálon János fejét... És mindenek felett a levágott fejen a félig nyitott szemek, a némán beszédes holt száj!...

De, K. Testvéreim! nem értünk volna célt e *Szentély* megépítésével, ha megelégednénk azzal, hogy a Biblia, a történelem, az erény s a bűn e nagyszerűen szörnyű hanghullámain ringassuk az ide zárandoklókat. — Célunk e *Szentély* megépítésével: öntudatra, katolikus öntudatoságra ébreszteni az ide zárandokló ezreket.

Ma annyi szó esik és annyi erőfeszítés történik az *Akció Katolika* címen és céljai érdekében. Az *Akció Katolika* célja öntudatos, hitvalló, áldozatos, ha kell, vértanús erejű lelkeket nevelni és állítani bele a társadalom életébe. Nos! ez a jánosi élet, ez a pusztába vonult önfékező, lemondani tudó élet, majd innen a pusztából, az előkészületből, a társadalom mesgyéibe lépett élet, ez a Krisztusért hevülő, Krisztusért buzogó, Krisztusért dolgozó élet, ez a Krisztus világáért, erkölcsi magasságáért némán meghajolni tudó élet nem nagyszerű, igézetesen vonzó *Mestere-e az Akció Katolikának*, azaz a mai kor emberének?

Testvéreim! Ma még talán szétválasztható: hitet-vallani, hitért-dolgozni, és hitért-meghalni. — De igen közel az idő, amidőn: élni, dolgozni, és meghalni Krisztusért és Egyházáért egyet jelent, s együttesen jellegzi a katolikus lelket!...

Testvéreim! Tehát nem egy bájos, poetikusan véres, főséges emlékhöz jöttetek ide e jánosi barlangba, — hanem *Élet-Ideálhoz* zárandokoljatok ide, s *Akció-Katolikát* tanuljatok itt, — azaz hittel, tettekkel, s ha kell, vértanús áldozatokkal magasztos életet élni *Jézus Krisztusért!*

Legyen hát örök, dicsőséges emléke a Magyar Szentföldön e barlang annak, aki benne született: *Keresztelő Szent Jánosnak*...

Egyben elismerés és köszönet mindazoknak, akik e barlang felállításával ilyen magasztos katedrát állítottak fel a magyar *Akció Katolika* elé. Legelsősorban: a Magyar

Szentföld fáradhatatlan biztosának, *P. Mórnak* majd mindazon megértő jótevőknek, akik anyagiakkal is siettek e nemcsak magyar, de európai, sőt világviszonylatban páratlan magyar szentföldi munkálatok létesítéséhez.

VII.

Küzdelmek a Máriás Szentélyekért.

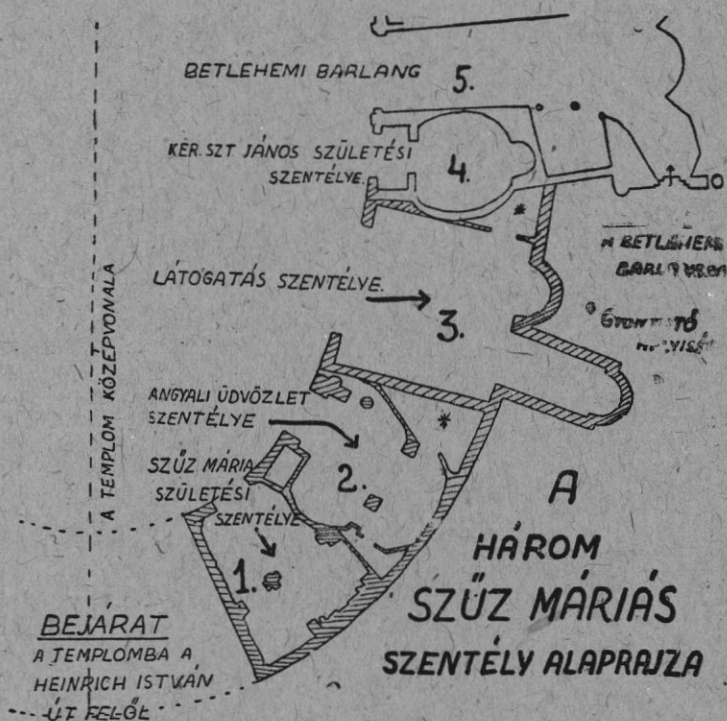
Mikor már Keresztelő Szent János születési helyének szentélyét nagy vonásokban befejeztük, szinte a közhangulat hatása alatt elindítottuk a következő három szentély előkészületeit. Ezeket közös néven *Máriás Szentélyeknek* nevezzük, mert Szűz Mária születési helye, názáreti háza és a látogatási szentély mind a Szűzanya életének szent titkait tárják elénk.

Nem várt lelkesedéssel jelentkeztek apostolkodásra a Szűzanya tisztelői. Az egyszerű munkások és az előkelő körök tagjai szinte versenyre keltek, hogy ezek a szentélyek minél előbb fölépülhessenek. Nekik köszönhető, hogy májusban megindulhattak az alapozó munkálatok és júniusban—júliusban—augusztusban a falakat is felhúzhattuk volna, ha az anyagok beszerzésével járó óriási nehézségek nem egyszer meg nem állították volna a munkát!...

Fájó szívvel, de türelemmel küszködtünk tovább. Szeptember végére értünk, amire legyűrhattük az akadályokat. Arra gondoltunk, hogy a háború kellős közepén élünk és még azért is hálát kell adnunk a jó Istennek, hogy szent mozgalmunk ilyen körülmények között nemcsak él, hanem folyton fejlődik is. Mindez csak azt bizonyítja, hogy nem mi gyarló emberek lendítjük előre a Magyar Szentföldet, hanem az isteni Gondviselés támaszt számára apostolokat és jótevőket ott és akkor, amikor és ahol Ő azt jónak látja. Bízunk Rá tehát magunkat!

Úgy is történt. Egyszerre csak megkaptuk az ajánlott levelet, hogy *dr. Fábry Dániel és neje* elvállalja Szűz Mária születési helyének fölépítését. Hamarosan 5000 pengőt küldött ugyanerre a célra a *Magyar Általános Köszönbánya Egyesület Rt.* is. Mint föntebb jeleztük, Szűz Mária

názáreti háza érdekében a győri *katolikusok* szervezkedtek, mert azt ők szeretnék fölépíteni. A látogatás szentélyének egyik oltárát pedig *Szabó János* alhadnagy úr kívánja felállítani saját költségén. Mindez még nem mentesített bennünket rengeteg fejtöréstől, de rendkívül segített

anyagilag és lelkileg is. Jólesett tudnunk, hogy nem hiába fordultunk Szűz Mária tisztelőihez!!

Arany és ezüst ékszereiket (gyűrű stb.) juttatták el mások a Mária's Szentélyek építésére, és velük többször rántottak ki bennünket anyagi zavarainkból. Hiszen a munkabérek és az anyagok árai óriási összegeket emésztettek fel.

Munkatársaink értekezlete.

Az egész országban 1942-ben körülbelül 1200 apostolunk és munkatársunk fáradozott teljesen önzetlenül, hogy a Szentföld és a Magyar Szentföld érdekeit elősegítsék. 1942 május 17-én Baylon Szent Paskál ünnepén összehívtuk őket, hogy közösen megbeszéljük az egyöntetű eljárást különösen az építendő Máriás Szentélyek kérdésében. Délelőtt szentmisén és közös áldozáson vettek részt, utána együtt ebédeltünk mindnyájan, majd délután megbeszéltük teendőinket.

Annyira tetszett ez a családias együttlét, hogy közös óhajra rendszeresítettük ezeket a meghitt összejöveteleket. Egyiket Szent Paskál ünnepére, vagy a rákövetkező vasárnapra állapítottuk meg.

A Máriás Szentélyek alapkövének letétele.

Mikor 1942 július utolsó vasárnapján elnökünk, a püspök úr megáldotta Keresztelő Szent János oltárképét, még abban bizakodtunk, hogy augusztus hó folyamán sor kerülhet a Máriás Szentélyek alapkövének ünnepélyes letételére. Sajnos, az anyagok beszerzése akadályokba ütközött. Így csak október 11-re tűzhettük ki ezt a régen várt főlemelő ünnepséget.

Hogy mennyit kellett járnunk, hány hivatalban kérnünk, azt csak az tudja, aki háború idején épített! Hiába jóindulatúak az egyes hivatalok vezetői, bizonyos zökkenőkön ők se segíthettek át bennünket. Szűz Mária azonban a legbizonytalanabb percben kiemelt bennünket tehetetlenségünkől, hiszen az ő tiszteletére fáradoztunk!

Szeptemberben lendült neki a munka igazán, még pedig olyan mértékben, hogy október elején már befejeződtek a látogatás szentélyének falai a két kis kupolával: a názareti ház és a Szűzanya születési helye körülbelül egyharmadrészben készült el. Ekként az ideseregő hívek sokasága gyönyörködhetett a kialakuló szentélyekben, és élvezhette a terméskövel fedett falak szépségét.

Az idő is kedvezett. Istenanyjának ünnepén egész nap vidáman sütött az őszi nap. A zarándokok szüntelenül érkeztek a Magyar Szentföldre, hogy az Istenanyját üdvö-

zöljék. Délelőtt a féltizenkettes szentmisén a Jáki-kápolna vegyeskara énekelt Rheinberger A-dur miséjét Regölyi László karnagy vezetése alatt, a harmóniumon Csáky Ilona játszott. A szentmisék közben igen sok vidéki buzgólkodó gyönt és áldozott, és megtöltötték hatalmas ősparkunkat.

A Máriás Szentélyek alapkövének megáldásán jelenlevő közönség hallgatja a püspök úr beszédjét.

Délután a szentélyek megteltek ajátatoskodókkal és a Szentföldi Múzeum tanulni vágyó látogatókkal. Félnégy tájban a hangos leadó tájékoztatta a híveket az eseményről és a szertartásokról. A Testvériség dal- és zenegye-sület Rákospalota-Szentistvántelki MÁV Főműhely ének-kara áhítattal énekelt az ünnepély alatt.

Az előírt szertartások után P. Kriszten Ráfael budapest-margitkőrúti ferences házfőnök és plébános felolvasta a következő szövegű okmányt:

**Az Atyának és Fiának és Szentlélek Istennek nevében!
Üdv az olvasónak!**

A Boldogságos Szűz Mária védelmét és pártfogását örömmel tapasztaljuk gyermekkorunk óta. Szent keze mennyi bajtól mentett meg bennünket! Jóságos szíve hányszor vonzotta magához lelkünket! Eszményi lénye állandóan szent szeretetre buzdítja szívünket! Rátekintünk bajainkban és elmúlnak a felhők. Hozzá sóhajtunk küzdelmeinkben és megoldódnak a kérdések. Ráhagyatkozunk viszontagságainkban és Ő kiment bennünket ellenségeink cselszövényeiből. Ha félünk Jézushoz közeledni,

A szentföldi biztos elhelyezi az alapkövéket a jövők nevére.

égi Anyánkhoz menekülünk, és Ő karonfogva vezeti rémögő gyermekeit isteni Fiához. Mikor bűneink terhe nyom, ha szenvedélyeink forgatagában kínlódunk, valahányszor rossz szokásaink igája megköt: Szűz Mária lehajol hozzánk, leoldja kötelékeinket, szétoszlatja a rákboruló sötétséget és édes közelségében alázattal, de nyugódtan merjük remélni az örök haza örömeit...

Hogyne vállalnánk égi Édesanyánkért minden küzdelmet! Milyen édesörömet áldozunk időt, lelki-testi erőt és tehetséget, hogy tiszteletét és szeretetét mindenki- ben előmozdítsuk. Boldogok vagyunk, ha kis és nagy keresztek vehetünk vállunkra az ő dicséretére. Nem veszi el

kedvünket az emberek szűkkeblősége, nem zavar meg bennünket a kicsinykedők szűk látóköre, nem keserít el a fukar emberek közönye, sem a kishitűek kötekedése. *Szűz Mária mindent megérdemel! Isten Anyjáért semmi sem sok!*

Ez a meggyőződés és ez a szent tudat készítetett valamennyiünket, hogy a Betlehemi Barlang és Keresztelő Szent János születési helyének elkészítése után a Máriás Szentélyek építését ebben a háborús esztendőben is megkezdjük. Szinte legyőzhetetlen akadályokon küzdötte át magát a Szentföldi Nagybizottság, amíg eljutott idáig. Nem egyszer akadunk meg, de a Szűzanya mindig kiegyengette utunkat.

Igy ma már bizalommal tesszük le Szűz Mária születése, názáreti háza és látogatása szentélyeinek alapkövét. Hiszen hálás köszönettel mondhatjuk el, hogy Szűz Mária születési helyének költségeit *vitéz dr. Fábry Dániel altábornagy és neje* vállalták, a názáreti házat pedig a *győri katolikus hívek* akarják fölépíteni. *Báró Apor Vilmos* püspök úr jóindulatával *Várts Károly* nagyprépost úr elnöklete alatt lelkesen szervezkednek, hogy szent elhatározásuk meg is valósulhasson.

A Magnificat megszületésének helyét olyan áldozatosan karolták fel a Magyar Máriák és Isten Anyjának hű gyermekei, hogy biztosra vesszük ennek is a befejezését.

Majd az okmányt a jótévők és adakozók neveivel együtt elhelyeztük az alapkö alá azon a helyen, ahol az *Angyali Üdvözet oltára* fog állani. Tehát amikor majd ennél az oltárnál miséznek a papok, imádkoznak azokért is, akik ezeket a Máriás Szentélyeket kis és nagy adományaikkal elősegítették... A győriek kérésére az alapköbe tettük be a Szűzanya győri kegyképének mását, mint kedves jelképet, hogy ők továbbra is szeretettel áldoznak égi Édesanyjukért...

Miután az öt keresztrel megjelölt alapkövet cementtel lezárták és megerősítették, püspök urunk elragadó szent beszédben ecsetelte a Máriás Szentélyek lelkét. Sokaknak szemében megjelentek a könnyek, beszédes bizonyságául annak, hogy milyen mélyen él híveink szívében a Nagyszorongó szeretete. Emelkedett szavait itt közöljük:

PARATE VIAM DOMINAE!

Testvéreim!

Máriás-Szentélyekhez, — egészen máriás-léggörben, —
alapkövet szentelünk...

Egészen máriás-léggörben, hisz máriás-hónapban, Magyarok-Nagyasszonya ünnepének nyolcadában, Mária-Istenanyaságának ünnepnapján vagyunk...

Íme! A betlehemi Születési Barlanghoz és a Keresztelő Szent János barlangja hű másához, most a *Mária-Szentélyek, illetőleg barlangok simulnak*, hűen elgondolásunkhoz: *a szentföldi eredetiek hű másaként.*

Emez Szent Anna-háza, illetőleg Szűz-Anyánk születésének a helye...

Középen Szűz Mária názáreti háza, ahol „az Ige Testté lett...”

Amaz pedig Szent Erzsébet háza, ahová látogatóba jött az ifjú Isten-anya, s ajkáról égig csapott mámoros szívének főnséges éneke: Magnificat anima mea Dominum... „Magasztalja az én lelkem az Urat...”

Testvéreim! Meg vagyok róla győződve, hogy a mi magyar népünk, itt, Budapesten, a legnagyobb örvendezéssel fogadja e három Mária-Szentély hű mását; — és biztosra vészem, hogy minálunk magyaroknál, e szentélyek országszerte eredményezik majd azt a lelki-kegyelmet, amelynek forrásai ott eredeti formájukban, a *Szentföldön...*

Két lény körül forog a *Szentföld* minden bája, poézise és üdvöztítése. *Jézus és Mária* körül!... Igaz, hogy *Jézus a Nap*, Mária pedig csak a kíséző, sápadt *Hold*. De érezték át e szavaim igazságát: e hold valahogy édesebb valahogy biztatóbb, valahogy bizalmasabb, valahogy melegebb, mint e Nap!... Ezt emberi nyelven, embernek mondtam!... Mert *Jézus* a hatalmas, a mindenható, ha kell, a büntető *Isten*, — *Mária* pedig a szerető, a szenvedő, az aggódó *Édesanya*...

Édesanya!... az édesanyák aggódó, kicsiségekkel is törődő, becéző szeretetével...

Megértheti-e, felfoghatja-e ezt jobban ember a földhátán, a magyar embernél?... Mi magyarok, *Mária-népe* vagyunk... Hazánk pedig amúgy mindenestül, egy nagy *Mária-Szentély: Regnum Marianum*...

Testvéreim! Hittel hiszem, és fennen hirdetem, hogy e hármás Mária-Szentély maradéktalanul teljesíteni fogja szentföldi hivatását!...

I. Mária, innen *anya* lesz a magyarnak. Igazi és természetes anyai módon! — Az édesanyák természetszerűen, mégis csodálni való módon, gyermekeik közül mindig a leggyöngébbet, a legszerencsétlenebbet, a legbetegébbet szeretik a leggyöngédebben... Nos? van-e e földön többet szenvedett, veszedelmesebb helyzetbe sodort nép a magyarnál?... Nincs!! Tehát a föld összes népei közül e-legtöbbet szenvedett nép gyermekét, a magyart, szereti a leganyásabban Mária, és hordja édesanyai ölen a legféltöbben...

II. Mi pedig, *magyarok!* akik amúgy is mindig gyermekei voltunk Máriának, — e *szentélyeknél* alakuljunk még odaadóbb gyermekeivé.

Parate viam Dominae! — készítsétek az *Úrnő* útját!... Egyéni élet és nemzeti élet itt egyaránt méltó legyen Mária gyermekeihez és népéhez... Itt tanuljátok el Tőle az Úr alázatos szolgálatát: „Ecce ancilla Domini... — Íme az Úrnak szolgáló leánya, legyen nekem a te Igéd szerint...” Itt fogjon tüzet énekes lelkétől a ti lelketek is — és a szörnyű megpróbáltatások és bajok közepette is csapjon ki lelketekből Istent dicsérő éneke: Magnificat anima mea Dominum!...

Regnum Marianumban, a nagy máriás-dómban, ezek a szentélyek legyenek hát oltárok, ahová zarándokolunk énekes alázatot tanulni, s ezzel kiérdemelni Édesanyánk szeretetét...

Testvéreim! Áldja meg az Isten mindazokat, akik e nagy inség és anyaghiány idején is hoztak áldozatot e Máriás-Szentélyekért... Szeretett szentföldi biztosunknak pedig adjon az *Isten* kitartást a fölépítésükhöz... — Ma, egy marék cementet kinyöszörögni, egy téglát, vagy egy darabka vasat beszerezni hallatlan nehézségekbe kerül, pedig a hatóságok mindenütt a legnagyobb megértéssel és segí-

teni akarással állnak mellettünk. Bizony, nem volna ma csoda a csüggedés!... De a mi szentföldi biztosunk nem ismer csüggedést... Épp ezt kérem számára az alapkö mellől: hogy ne ismerjen csüggedést, amíg nagyszerű, lelkeket üdvözítő, Budapestet és Hazánkat építő terve meg nem valósul...

Győr katolikusai vállalták a názáreti ház fölépítését!

Így ők lettek az elsők, akik a városok közül a Magyar Szentföld mozgalmát ilyen áldozatosan felkarolták! Hiszszük, hogy hamarosan akadnak lelkes követők. *Bárá Apor Vilmos* győri püspök úr szíves hozzájárulásával és ajánlásával *Váríts Károly* nagyprépost úr elnöklete alatt megalakult a „Győri Szentföldi Nagybizottság“, hogy ezt a szép tervet megvalósítsa. A szervezés fárasztó munkáját *dr. Dsida Elemér* győri ügyvéd úr végezte fáradhatatlan odaadással. Kedves hangú körlevelüket közöljük.

Kedves Győri Katolikus Testvéreim!

Úgy hiszem, mindnyájan boldogok vagyunk, hogy a Könnyező Szűzanya városának lakói lehetünk, és az ő kegyképénél és kegyoltáránál alázatos és hívő lélekkel

Épül a Látogatás szentélye.

Épülnek a Máriás
Szentélyek.

megpihenhetünk. Bizonyára sokan vagytok hálásak Szűz Máriának az Ő közbenjárására kapott jókért. Igyekeztetek is talán valamivel megköszönni, hogy értetek oly sokszor szót emelt isteni Fiánál...

Amikor áhítattal végezzük az Úrangyalát, olyankor jó tudnunk, hogy városunk felett őröködik a legszentebb Szűzanya. Ez a fölséges ima azonban egy másik kedves Szent Helyet is eszünkbe juttat: azt a kis názareti lakást, ahol Gábor főangyal megjelent Szűz Máriának és hírül vitte

A Látogatás szentélyének kupolája készül.

neki, hogy őt választotta Isten a Megváltó édesanyjává. Ebben a názáreti házban hangzott el az alázatos válasz:
— *Ime az Úrnak szolgáló leánya!* — *Legyen nekem a Te igéd szerint!*

Mindnyájunk szívében él a szent vágy, hogy egyszer a názáreti házban mondhassuk el az Úrangyalát, ahogyan ott imádkozzák: Az Úr angyala itt köszönté Szűz Máriát... És az Ige itt testté lőn... Sajnos, kevesen zárándokolhatunk el Szentföldre, és fájdalmasan nélkülözzük a szentföldi Szent Helyek áhítatos hangulatát és szívetleket megnyugtató szellemét. A *Magyar Szentföld* mozgalma legalább részben ezen óhajt segíteni azzal, hogy Budapesten a Hűvösvölgyben fölépíti a szentföldi Szent Helyek pontos és hű másolatait a mai állapotnak megfelelőleg. A Szentföldi Nagybizottság körülbelül 20 szentföldi Szentély centiméternyi pontos és hű másolatát akarja elkészíteni. Eddig kész: a Betlehemi Barlang és Keresztelő Szent János születési helye.

Megyé és Főpásztorunk a 430/1942. szám alatt a következő meglehangú sorokban ajánlotta a Magyar Szentföld mozgalmát P. Majnai Mór ofm. szentföldi biztos atyához intézett levelében: „*Főtisztelendő Szentföldi Biztos Úr! — A Magyar Szentföld-mozgalom nemes törekvését, hogy az Üdvözítő földi életével megszentelt helyek mását átülteti magyar földre s ezáltal a megváltás eszközeinek fokozott tiszteletéből fakadó kegyelmeket magyar népünk közkincsévé teszi, örömmel üdvözlöm és sikerére Isten leggazdagabb áldását kérem.*

Öszinte tisztelettel:
Baró Apor Vilmos
győri püspök.“

Idén kerül sorra: Szűz Mária születési helye, látogatásának szentélye és a *názáreti ház* (két oltárral). Milyen kedves áldozatot hoznánk mi, győri katolikus Testvéreim, a mi kegyes Pártfogónknak, ha lelkes összefogással létrehoznánk a Gyümölcsoltó Boldogasszony szentélyét alázatos köszönetül mindazokért a lelki-testi javakért, amelyekben Szűzanyánk imájára valamennyien szüntelenül részesülünk!

Meggyőződésem, hogy ez lehetséges, csak egy kis áldozattól meg ne ijedjen Győr 38.000 katolikusa! Hiszen előreláthatólag 10.000 pengőbe kerül a Názáreti Ház elkészítése (2 oltárral)! Olyan sok *Mária* él Győrben. Nekik kellene ezt szeretettel kezükbe venniök, és mindazoknak, akik Szűz Mária őszinte tisztelői: Mária-kongreganisták, Rózsafüzér-társulat tagjai stb. A legkisebb filléres adományok épp oly kedvesek lesznek, mint a jobbmódúak nagyobb adományai. Az *alapkőbe* vagy az *Angyali Izenet* oltára alá helyezzük mindazok neveit, akik bármily csekély összeggel támogatják mozgalmunkat.

Évente pedig hívő lélekkel fölkeresnénk a mi Szentélyünket a Magyar Szentföldön, hogy ott lelkileg felüdüljünk és az Evangélium szellemével telítkezzünk. Hiszszük, hogy Istenanyja ezen áldozatunkat szeretettel fogadja és viszonzásul Isten bő áldását esdji ki Mindnyájunkra, családjainkra, plébániánkra és szeretett főpásztorunkra!

Mikor a Főtisztelendő Papságnak és kedves katolikus Testvéreimnek ezt a kedves elgondolást szeretettel ajánlom szíves figyelmükbe és apostolkodásukat ennek érdekében kérem, vagyok az Úr Jézusban

Győr, 1942 február 28.

Várts Károly s. k.

A Győri Szentföldi Nagybizottság elnöke,
nagyprépost.

Lurdi barlang

A hársfák, fenyők és szomorú fűz árnyékában emeltük ezt a barlangkápolnát. Balról áll benne a kemény mészkőből faragott egyszerű finom oltár. Költségeit a *tatabányai hívek* fedezték. Jobbról fent látszik a Szeplőtelen Fogantatás. Előtte térdel Szt. Bernadette. Az oltár előtt a térséget úgy rendeztük, hogy kényelmesen áldoztathatunk és a fák alatt a padokon több ezren is szentmisét hallgathatnak.

A lurdi barlang oltára előtt a mozaikok Szentföldről valók.

A lurdi barlang megáldása előtt P. Böle Kornél domonkos atya beszél.

A barlang bemélyedése olyan jól képződött ki, hogy valóságos nagy hangerősítő. A szónok erőlködés nélkül egyszerre akár 20.000 embernek is beszélhet.

A barlangot augusztus 26-án áldotta meg *dr. Krywald Ottó p. prelátus*. A kedves szertartásra Sopronból *Tóth János* ny. plébános, Lourdes nagy apostola is megérkezett és többször beszélt a nagy kegyhelyről; majd Szent Bernadette ereklyéjével körmenetet tartott. Azóta csakugyan ezrek pihennek meg a Szűzanya lábánál. A barlang megáldásáról mozgóképes fölvételt készített a *Magyar Filmiroda a filmhíradók számára*.

A lurdi barlang.

VIII.

A Látogatás szentélye

Májusban óhajtottuk a Máriás Szentélyek szentelését. Sajnos, ez sehogy se sikerült. A tető teljes víztelenítése nélkül gondolni se mertünk arra, hogy azt a remek kararai márványoltárt és a pizkei piros márványból készült borítást föltegyük. Az anyagokat azonban elképzelhetetlenül nagy bajlódással szerezhettük be. Így négy hónappal később került sor a megoldásra.

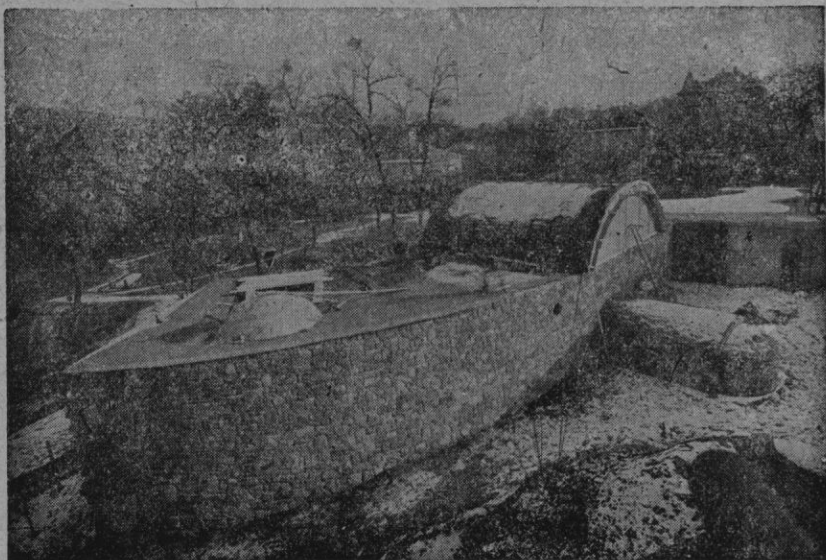
Ez az idő nem telt hiába. Az öt új szentélyen kívül létrejött a Szűzanya *názáreti kútjának* másolata. *Terméskővel borítottuk* és hézagoltuk a Betlehemi Barlangot és a kész szentélyeket. Így most nagyon jól hatnak és valóban mél-

tón illeszkednek bele a hűvösvölgyi kies környezetbe. Aztán meg időállók is. Az új külső mindenkinek tetszik.

A látogatás és az anyagi üdvözet oltárait már májusban jórészt ideszállította *Král Gyula* kőfaragómester, de csak augusztusban kezdheték el a látogatás szentélyének oltárát felállítani. Olyan finom és kedves ez a fehér oltár ott a piros ívek és borítások között, mintha a „Magasztalja az én lelkem az Urat“ hangulata belőle is sugározna. Fölötte a hatalmas ablak ívei. Később erre és a falakra a Szűzanya énekének szemléltetését akarjuk festetni:

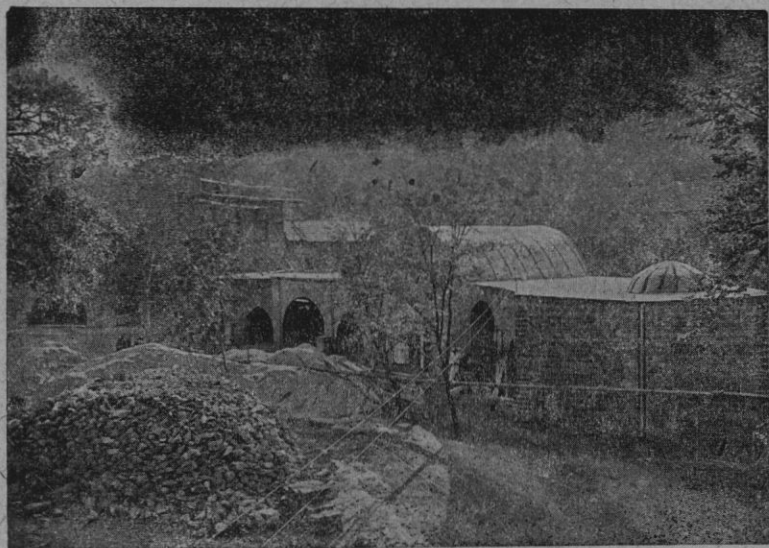
— Íme, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék. (Lk. 1, 48.)

A látogatás szentélye két részből áll. Főoltára Szűz Mária és Szent Erzsébet találkozásának a helyén, és a kis beugró. Valószínűleg ez is a nyaralóhoz tartozott. A legenda szerint az itteni forrás akkor fakadt, amikor a Szűzanya a Magnificatot énekelte. Ain-Karimban itt kutat látunk.

Az öt kész szentély felülről nézve.

1943 szept. 8-án gyönyörű időben szentelte és áldotta meg a szentélyt és oltárát a Szentöldi Nagybizottság elnöke nagy segédlettel. Megjelent a magasztos szertartáson P. Schrotty Pál ferences provinciális és delegátus generális, sok szerzetespap és a hívek ezrei. A gyóntatás egészen a déli órákig tartott. A hívek könnyekig meghatva hallgatták a szívbemarkoló beszédet:

A szentélyek bejáratai láthatók.

Testvéreim !

Ime, egy új szentélyt szenteltem. Immár harmadikat azok sorozatából, amelyeket ide, a Magyar Szentföldre varázsolni tervezünk.

E harmadik szentély centiméternyi pontossággal ide másolta azt a szentföldit, amely ott áll Ain-Karim közelében, Keresztelő Szent János születési helyétől rövid negyedórányi járásra — és valamikor Szent János szüleinek villaféléje lehetett.

Ide vonult boldog és csodálatos anyaságában Erzsébet, Ker. Szt. János édesanyja, és itt kereste fel a másik, még

boldogabb Édesanya Názáretből, az Angyali Üdvözlés után... E szentély azon a helyen áll, ahol összelelkezett a két boldog anya... A szentély oltármelletti nyúlványa, amelynek mélyén víz fakadt (és ott Szentföldön a mai napon egy kutacska foglalja magában az akkor fakadt forrást). Az oltár lecke oldalán a szentély falában az a mélyedés valami nyílt almáriumféle lehetett Erzsébet asz-

A Látogatás szentélye a Magnificat oltárával.
Tőle oldalt a kis kút benyílója.

szony házában. Nevezetes pedig arról, hogy midőn Heródes kiadta a parancsot, hogy Betlehem és környékén (e hely elég közel van Betlehemhez) a két éven aluli gyermekek leölessenek, Erzsébet ide a falmélyedésbe rejtette Jánoskáját, — és a legenda szerint, — amidőn Ain-Karimon végigrohantak Heródes hóhérai, az ide rejtett gyermeket a nyílásba tett kövel Isten anyaga rejtegette és védelmezte... A véres heródesi tett után a megmenekült

Jánoskát innen vitte édesanyja új rejtékhelyére: a *Desertum*-ba, a pusztaiba.

K. Testvéreim! Egy-két percre némuljon el a magyarázó emberi nyelv s maga a Szentírás mondja el, mi történt itt.

Szívjátok magatokba az örök szép, isteni szavú Szentírásnak e legszebb, e legénekesebb elbeszélését:

— Útrakélvén pedig Mária ama napokban, sietve méne a hegyek közé, Júda városába. S beméne Zakariás házába, és köszönté Erzsébetet. És lőn, hogy amint meghallotta Erzsébet Mária köszöntését, repese méhében a magzat, és

A Látogatás szentélye kívülről, építés közben.

betelék Erzsébet Szentlélekkel. És nagy szóval fölkiálta, mondván: Áldott vagy Te az asszonyok között, és áldott a Te méhednek gyümölcse!

— De hogyan jutok én ahhoz, hogy az én Uramnak anyja jön hozzám? Mert íme, amint fülembé hangzott köszöntésed szava, örömtől repese a magzat méhemben. És boldog vagy Te, aki hittél, mert be fog teljesedni, amit kejt mondott Neked az Úr. És mondá Mária:

— *Magasztalja az én lelkem az Urát*, és örvendez az én szívem megváltó Istenem felett. Mert ránézett szolgálója kicsinységére, íme, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék. Mert nagy dolgot cseleke-

dett nekem a Hatalmas, akinek szent az ő neve. És irgalma nemzedékről nemzedékre, azokon van, akik Őt félik. Hatalmas dolgokat művelt karja erejével, szétszórta a szívük terveiben kevélykedőket. Hatalmasokat levetett a trónról és kicsinyeket fölemelt. Éhezőket betöltött jókkal és üresen bocsátott el gazdagokat. Felkarolta Izraelt, az ő szolgáját, megemlékezvén irgalmasságáról, amint szólott vala atyáinknak, Ábrahámnak és ivadékanak mindörökre.

— Mária pedig nála maradt mintegy három hónapig, azután visszatére házába. (Lk. 1, 39—56.)

Testvéreim! Ime, ölelkező, örvendező, lelkendező, éneklő két asszony! ... Itt valóban az égis csap a lélek öröme. A végtelenségbe sodor a lélek boldog, forró hulláma ... Itt kaptuk emberi és isteni életünk legszebb két énekét.

A közel szomszédban az öreg Zakariás *Benedictus*-át és most itt az ifjú názáreti Szűzanya *Magnificat*-ját ... Itt egészítette ki az öregedő Erzsébet az Angyali Üdvözlét földi vándorlásunk legüditőbb imájává: Üdvözlégy Mária, malaszttal teljes, az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között ... (Angyal). Áldott vagy Te az asszonyok között, és áldott a Te méhednek gyümölcse (Erzsébet).

Ennyi bájos eseménynek, ennyi szent hullámnak emlékhelye e szentély.

Ne elégedjünk meg azonban, Testvéreim, annyival, hogy ez a mi szentélyünk, amely annak pontos mása, csak *emlékhely*, csak *emlékeztető* legyen az itt lefolyt történelmi és szellemi eseményekre. *Legyen kihatása e szentélynek a mi katolikus életünkre ... úgy, hogy cselekvéseinknek irányítója, lüktetője, hőmérője legyen.*

Ilyen volt az ő Szentély ott a Szentföldön. Mert igen határozottan állítom és hirdetem, hogy *e Szentély „kedély” és „lélek-zamat” sugárzó volt a cselekvő keresztény életbe. — E szentély hirdette, hogy énekes lélekkel kell hordani az élet igáját ... még akkor is, ha a hatalmasok zsarnokságba csapnak; még akkor is, ha az éhség kínoz; még akkor is, ha a kevélyek lenyomnak és alázatos megalázásba taszítanak ... E szentély tanította, hogy örömben úgy, mint az élet bajaiban, *Magnificat* törjön elő lelkünk mélyéből; a *Magnificat* vigasztaljon, erősítsen; ...*

a *Magnificat* tanítson élni és meghalni!!... Hiszem és hirdetem, hogy ez a Szentély tanította a Cicelléket, hogy a vértanúi halál szörnyűségeibe ne a panasz és kétségbeesés jajjait zokogják, hanem lelkük teljes, nyitott orgonájával muzsikáljanak bele... És e Szentély tanította a sokat szenvedő ferenceseket vidáman, mosolyogva és énekesen bele *nézni* még a „Sorella Morte“, a halál nővér tört szemébe is!!... A Szentlélek legnagyobb dalosa, a magnificatos kis-Anya hú gyermekei ajkán is minden időben Magnificatot fakaszt még a könny és a vér zivatarában is — e szentély szelleme.

Testvéreim! Kedves szenvedő Testvéreim! Ne legyen tehát *csak* emlékhely számunkra sem e szentély, hanem valóban a magnificatos életnek forrása...

Hogy mi, a mai nemzedék, milyen szenvedéseken és küzdelmeken megyünk keresztül, arról sem kell beszélni... Hogy mennyi aggodalom üli meg éjjeleinket és nappalainkat, arról kinek-kinek a lelke beszélhetne... Nem csoda, ha száműzetett a mi életünkből a nyugalom, az öröm, a mosoly... E Szentély az éneklő Szűzanyával mégis arra int bennünket, hogy a mai élet e bajaiban se törjön meg lelkünk, hogy magnificatos hangulatban hordjuk az élet terhét...

Testvéreim! Sohase méricskéljük a megpróbáltatások és szenvedések súlyát, hanem mindig az ezeket elviselő lélek erejét és hangulatát!... Mert a lélek ereje és hangulata az, amely minden bajon és szenvedésen győzedelmeskedni tud!...

Hozzon tehát az életsors bármit... szakadjanak ránk a mainál is nagyobb veszélyek, *Magnificat* törjön fel a lelkünkből... Ha mosolyog az élet, ha öröm az osztályrészünk, Magnificat szálljon ajkunkról... Ha szenvedés a sorsunk, ha vér serken megkínzott lépteink nyomán, Magnificat dicsérje érte a Gondviselést... Magnificat-tal szenteljük meg a föld keserveit, pusztító bombáit; Magnificat-tal köszöntsük a Sorella Morte jöttét; Magnificat anima mea Dominum énekkel kopogtassunk az örökkévalóság ajtaján. Amen.

A mai szenvedő ember s a szorongó magyar ember nevében köszönetet mondunk a Szentföld biztosának, hogy

a mai igen nehéz időkben oly sok emlékekkel, magasztos szellemével pedig az életbe világító szentéllyel ajándékozott meg bennünket. Adja meg neki is az Úr, e szentély Énekesének közbenjárására, hogy vidám, magnificatos lélekkel folytathassa tovább nagyszerű munkásságát...

És áldjon meg benneteket az Úr a lélek jókedvével, akik filléreitekkel segítettétek e szentély idevarázslását...

És áldjon meg valamennyieteket magnificatos kedélyen fölül anyagi bőséggel is, amelyből újból jusson segítség a szent munka, a Magyar Szentföld terveinek továbbfejlesztésére.

*

Délután a zarándokok miatt három litániát is tartottunk szentbeszéddel. Folyton tele volt az újonnan megáldott szentély. Az imádkozók tömege térdelte körül a remek oltárt, hogy a Szűzanya közbenjárásáért és magnificatos lelkületért esdekелjen.

IX.

A názáreti ház.

Az ünnepség után ennek barlangszerúsítéséhez fogtunk. Nem is olyan egyszerű az, amilyenrők sokan képzelik. Meglehetős gyakran tanakodtak embereink, amíg végre megoldhatták az elég bogos kérdéseket. Akkor indult meg a munka. Október első napjaiban jelentek meg Král emberei, hogy felékesítsék a názáreti házat.

Nagyon széppé alakították, és valóban szinte megszólalásig hűvé tették a názáreti szentély másolatát. Bejárata, menyezete, falai, de különösen karrarai márványoltára és finom oltárképe önkéntelenül is imára készíti a zarándokot.

1943 okt. 31-én verőfényes őszi időben a zarándokok sokaságának jelenlétében áldotta meg a Szentföldi Nagybizottság elnöke először a Szűz Mária názáreti kútjának másolatát, azután a Betlehemi Barlang remekszép oltárképét, majd pedig a názáreti házat. Utána fölszentelte a csodaszép oltárt. Az ünnepség jelentőségét pedig a következő megható beszédben ismertette:

Kedves Testvéreim!

A Magyar Szentföld szentélyépítései során, íme, ma Betlehemből, Ain-Karimból — *Názáretbe* érkezünk.

Názáret! A Szent Család otthona. *Itt* élt és dolgozott Szent József... *Itt* élt szülei házában mint *nagylány*, Mária... *Itt* élt mint József jegyese, majd mint Isten-anya, Fiával, Jézussal.

Sajnos, a Szentírás hallgat Mária nagylányos és rejtett házias életéről... Pedig az erények micsoda pompás virágkertje nyílt e Nagyleány lelkében!... Házi, kisasszonyi, s később háziasszonyi foglalatosságával hogy

Szűz Mária názáreti kutjának másolata.

szentelte még a nő otthoni, házi, egyszerű és mindennapos dolgait, munkáit! Semmi kétség sem fér hozzá, hogy a nagyleány, később anya, Mária, nap-nap után fejére, vagy vállára vette a korsót és elment a házától elég messze (fél km.) álló egyetlen názáreti kúthoz vízért. Micsoda fönséges, festők ecsetje után kiáltó jelenet: Mária, fején, vállán vizeskorsóval, zsoldárt énekelve: „Amint kívánczik a szarvas a vízforráshoz, úgy kívánczik lelkem Tehozád, Isten!” (41, 2.). Avagy: Korsót vivő Mária, ruhájába kapaszkodó s utána tipegő Jézuska...

Ennek a ma is üzemben lévő, egyetlen názáreti kútnak a mását itt is felállítottuk... és ma, áhítatos jelenléteketben megáldottuk. Álljon rendelkezésére az idezarándoklók-

Szűz Mária názáreti házának oltára.
Jobbról a benyíló a barlanglakás belső részébe.

nak nemcsak friss vízzel, hanem tanítással is. Legyen pusztán létével emlékeztető arra, hogyan szenteljék meg leányaink, asszonyaink a házi munkát, még a vízfordást is — máriás lelkülettel.

Onnan a názáreti kúttól, ide jöttünk a názáreti házhoz. *Itt* élte Mária menyasszonyi, majd Józseffel kötött házassága éveit. *Itt*, e helyen teljesedett be a bukott-paradicsomot vigasztaló ígéret: „Ecce Virgo concipiet. Ime a Szűz fogan és fiat szül, akinek a neve Emmanuel („Vélünk az Isten“). (Izai. 7, 14.). *Itt* lett valósággá az évezredek sóhaja: „Rorate coeli! Harmatozzatok, egek, onnan felülről és csepegjék a felhők az Igazát s nyíljék meg a föld és teremje a Szabadítót!” (Iz. 45, 8.).

Halljátok, hogy történt mindezeknek a beteljesítése:

„— A hatodik hónapban pedig elküldé az Isten Gábriel angyalt Galilea városába, amelynek neve *Názáret*, egy szűzhöz, aki egy férfiúnak vala eljegyezve, akinek neve József, Dávid házából, a Szűz neve meg Mária.

És bemenvén hozzája az angyal, mondá: Üdvözlégy, malaszttal teljes, az Úr vagyon teveled, áldott vagy te az asszonyok között.

Mikor ő ezt hallotta, megzavarodék annak beszédén és gondolkodék, miféle köszöntés ez.

És mondá neki az angyal: Ne félj, Mária! Kedvet talál tal az Istennél. Ime méhedben fogansz és fiat fogsz szülni és nevét *Jézusnak* hívod. Nagy léssen, és a Magasságbeli Fiának fog hivatni; és neki adja az Úr Isten Dávidnak, az ő atyjának királyi székét, és országolni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem leszen vége.

Mondá pedig Mária az angyalnak: Miképen leszen ez, mikor férfit nem ismerék?

És felevén az angyal, mondá neki: A Szentlélek száll tereád, és a Magasságbelinek ereje megárnyékoz téged; azért a Szent is, mi tőled születik, Isten Fiának fog hivatni. — És ime, Erzsébet, a te rokonod, ő is fiat fogant öregségében és ez a hatodik hónapja neki, aki magtalannak hivatik, mert Istennél semmi sem lehetetlen.

Mária pedig mondá: Ime az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint.

És eltávozék tőle az angyal.“ (Lk. 1, 26—38.)

„És az *Ige* testté lőn, és miköztünk lakozék: és látók az ő dicsőségét, mint az Atya Egyszülöttének dicsőségét, aki tele volt malaszttal és igazsággal.“ (Jn. 1, 14.)

Mindez pedig Názáretben történt, Mária házában.

Ime, ennek pontos mását állította elénk a Magyar Szentföld — úgy, ahogy ott látható Názáretben.

Mária háza keleti, illetőleg ősi szentföldi módra épült. Tulajdonkép barlanglakás, amelynek eleje, mint valami fecskéfészek állt ki a hegyből, — innen pedig hegybe vágott folyosók vezettek a lakás többi részeibe.

Igy látjátok itt is. Ez a szentély a hegyből kiálló fecskéfészek, az oltár oldalán kezdődő folyosó pedig a ház többi részeibe vezet.

E kiálló rész volt a Mária-ház nappali szobája. Itt történt az angyali üdvözlés, itt lett testté az Ige.

*

Kedves Testvéreim! Felszentelve Mária-házát, nem szűnöm meg újból hangoztatni, amit már annyiszor tettem, hogy: nemcsak kedves *emléket* állítottunk fel magunknak, utánozva hajszálnyi pontossággal az eredetit, hanem mindenekfelett *szentélyt* állítottunk fel lelkünknek, amelyben hódolattal tiszteljük a hely titkait, s amely helyről Szűzanyánk közbenjárására hulljon reánk az ég kegye.

Tiszteljük hát hódolattal e hely titkát! Ó, Testvéreim! Ez az a hely, amely nem egyszerű és fönséges emléket hirdet — mint a többi szentély, hanem titkokkal legteljesebb hely ez!... *A kiaknázhatatlan szentséges titkokból csak a mai felszentelési nap, Jézus-Király ünnepének alapját képezőkre irányítom lelketek figyelmét:*

Itt kapta a föld örökös Királyát: „Neki adja az Úr Isten, Dávidnak, az ő atyjának királyi székét, és országolni fog... mindörökké, és királyságának nem lesz vége.”

Itt kapta a föld Máriát királynőül: „Üdvözlégy, malasztal teljes!... Áldott vagy te az asszonyok között!...”

Ha Jézus Király, — akkor anyja, Mária anyakirálynő...

És e két királyi fenségnek legyünk mi hódoló alattvalói. E felségekhez méltó lelkülettel: nem kúszó, rettegő rabzolgasággal, hanem hódoló, alázatos, de fölemelő lelki szabadsággal közeledjünk... Elfogadjuk a Király törvényeit, betartjuk azokat a szabad fiak lelkendezésével...

De ne csak egyéni, személyi hűségünket hozzuk aláztos szeretettel ide a Király zsámolya elé, hanem hozzuk ide a föld országait is... és hozzuk ide, Magyar Testvé-

reim, a mi tépett országunkat, a mi hazánkat, a Regnum Marianumot is.

Jézus, a Király országlása ma nagyon ránehezedett a föld országaira. A föld országai kényszerítették erre, mert életükkel szembe kiáltották Neki: „Nem akarjuk, hogy Te uralkodjál felettünk!...“ Ennek az elfordulásnak, vagy szembehelyezkedésnek szükségszerű következménye volna a pusztulás, mert: „a nép és ország, amely nem szolgál Neki, elpusztul és pusztasággá lesz!...“

Jézus, a Király, azonban most is irgalmas, amidőn kezebe veszi a „vasvesszőt“ és szörnyűségesen lesújt, hogy „az Ő vesszeje és botja visszaterelje őket...“

De ki az a vak magyar, aki nem látja, nem élvezi, hogy a Király, aki vasvesszővel uralja az országokat, irgalmas, kegyes kézzel óvja, védi a mi országunkat?... Ki nem látja a Király csodáját abban, hogy vagyunk? s még inkább abban, hogy gyarapodunk?...

Jézus, a Király, e rajtunk gyakorolt nagy csodáját nehéz volna érdemünknek tulajdonítani. Igaz, — mondjuk kellő alázatossággal — ez ország, bár sok a hibája, bűne, hivatalosan, intézményesen nem vétett Jézus, a Király törvényei ellen. — Mégsem saját, vagy népe érdemeiért tartja fenn kegyesen és csodásan az Ur...

Talán, talán e csodák alapja és oka, hogy hazánk, országunk a *Királynő országa: Regnum Marianum*. A Királynő jogára pedig nem vasvessző, hanem *anyai szeretet*... Jézus, a Király, Anyja, Mária kormányzására hagyta Hazánkat...

Ó, csodás nép! Vajjon meddig, meddig védenek, oltalmaznak téged Isten csodái?! Nem közeledik-e az ítéletidő, amelyet így vezet be majd a Király szava:

— Ó, hitetlen nemzedék! meddig leszek nálatok? meddig tűrlek titeket?! (Márk. 9, 18.)

Testvéreim! Az ítéletidő fergetegként közeledik! Ki véd, ki oltalmaz meg bennünket és országunkat a közeledő harag elől? — Mi, egyedül mi magunk!! Halljátok csodák népe, magyar nép! Amíg mi hűséges alattvalói leszünk a Királynak, és a Magyarok Királynéjának, addig a Felségek csodásan megvédenek bennünket!..

Ime, a hűség Szentélye! Minden ide jövő magyar esküdjön itt hűséget Jézus Királynak. Helyezzük az egész országot a Király és a Nagyasszony jogara alá, — s bizony hirdetem, hogy míg a *vasvessző* annyi országot összezúz, a Regnum Marianum épen éli túl az ítéletidőt.

*

Szívből köszönöm a szentföldi biztosnak *a hűség Szentélyét*. Adjon neki az Úr sok kegyelmet a nagy munka továbbfolytatásához.

Aldjon meg az Úr benneteket mind, akiknek anyagi áldozata ily fönséges érték megteremtését lehetővé tette.

Legelső sorban kegyeletes imával kérek áldást néhai *gróf Zichy Gyula* kalocsái érsek emlékére. Az ő emlékét és életében áldozatosságát hirdeti e páratlanul szép oltár. A boldogult érsek úr a Szentföldnek szerelmese, a Magyar Szentföldnek megértő pártfogója és segítője volt... Most már a mennyei Jeruzsálemből segíti elő a mi törekvéseinket. — Ez első szentmise az új oltáron érte és a többi jötevékéért száll az égbe...

Imádkozzuk el itt az Angyali Üdvözet szentélyének jellegzetes imáját: *az Úrangyalát*.

X.

A Kisboldogasszony szentélye

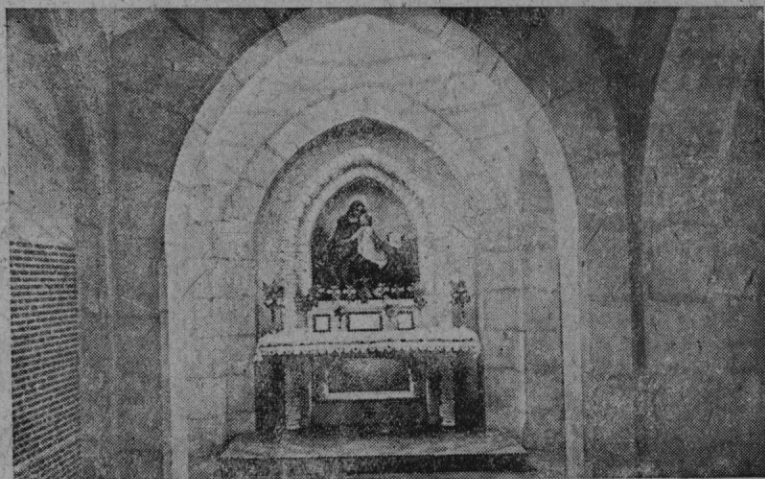
eddig a legszebb és a legértékesebb szentélyünk. Februárban kezdték el belső kiképzésének munkálatait és a háborúval járó akadályok miatt csak szeptember végén fejezheték be. Aki azonban megnézi az oltár faragását, a falak burkolását és a padlózatot, nem tartja hosszúnak az elkészítés idejét. Inkább azon csodálkozik, hogyan sikerült 1944-ben ilyen gyönyörű kápolnát létesítenünk.

Liliomok sorakoznak egymás mellett a márványoltáron, liliomalakúak a gyertyatartók és ragyogóan fehér a kararai márvány, hogy Isten legszebb Liliomára, a Kisboldogasszonyra emlékeztessen. A menyezet csillog a villanyfényben és belénk ragyogja az örvendezést, hogy megszületett a Kis Szűz Mária. Pólyásbaba alakjában márványszobor készül az oltár alá, miként Jeruzsálemben

van. Hisz' a Csecsemő Mária mindenkinek békét és nyugalmat sugároz a lelkébe. Közvetlen bizalommal közeledünk Hozzá, mert a Kisboldogasszony közelében meghitt öröm és tisztaság uralkodik.

A kápolna valamikor Szent Anna és Szent Joáchim háza volt, nem messze a jeruzsálemi templomtól, a Bethezda-tó közelében. Ma ez a szoba Szent Anna temploma alatt foglal helyet. Mi ezt a föld alatt található kedves szentélyt másoltuk le *dr. Fábry Dániel és neje* nagylelkű segítségével. Még a belső berendezésről is ők gondoskodtak. Juttatnázza meg őket a Szűzanya!

Október 8-án, Magyarok Nagyasszonya ünnepén áldotta meg a szentélyt és szentelte föl oltárát elnökünk. Mintha az ég is örvendezni akart volna: derűt és fényt lövellt a nap és riasztás se zavarta meg a magasztos szertartást. A hívek félelem nélkül merülhettek áhítatba az új oltár előtt. Mi meg hálásan köszöntük meg a jó Istennek, hogy ezt a napot megérhettük.

Szűz Mária születésének helye (Szt. Anna háza).

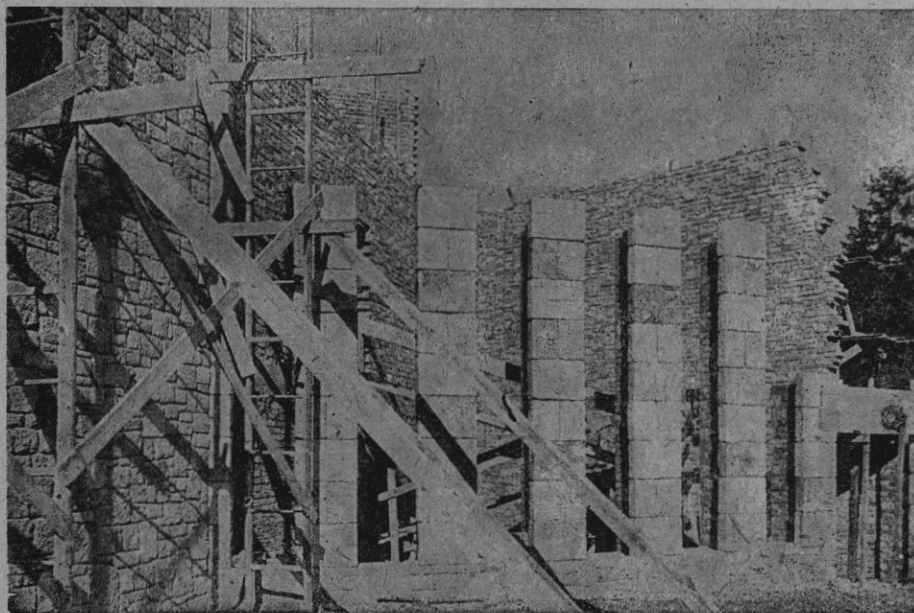
A Szentcsalád háza és műhelye.

Amint a Máriás Szentélyeket nagy lelkesedéssel pártolták Szűz Mária tisztelői, éppolyan jószággal gondoltak állandóan Szt. József szentélyeire is az ő nevét viselők és az ő pártfogását élvezők. Szép márványoltárának jótévője: *Poszek Gyula* cégjegyző. Ő jelentkezett elsőnek a Betlehemi Barlang születési oltárának vállalására is.

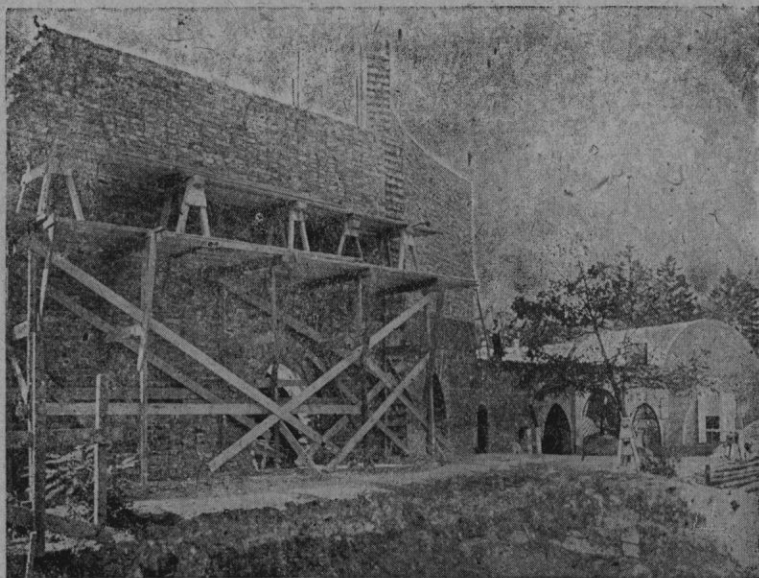
Szt. József műhelyének oltárát *Brauch Károly Ferenc* vezérigazgató úr készítette, hogy lerója háláját családjá nevében is Jézus nevelőatyja iránt és vele szemben az iparosok nevében is kifejezze őszinte kegyeletét. Mindkét szentély tető alá került. Barlangszerű kiképzésük ostrom utánra maradt.

A *kánai menyegző szentélye* hasonlóképpen kész, de belső fölszerelése nincs meg.

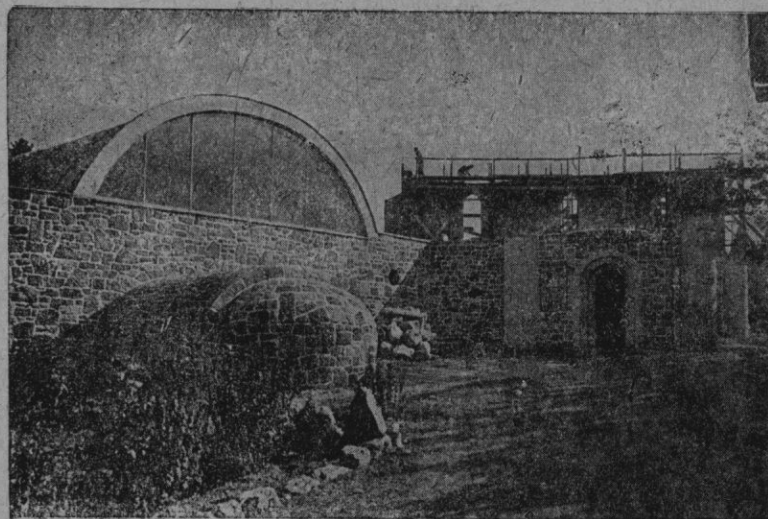
A *Tábor-hegy szentélye* szintén ilyen állapotba jutott. Oltárának jótévője: özv. *Dubabér Jánosné* gazdálkodó

Épül az Utolsó Vacsora termének lépcsőháza.

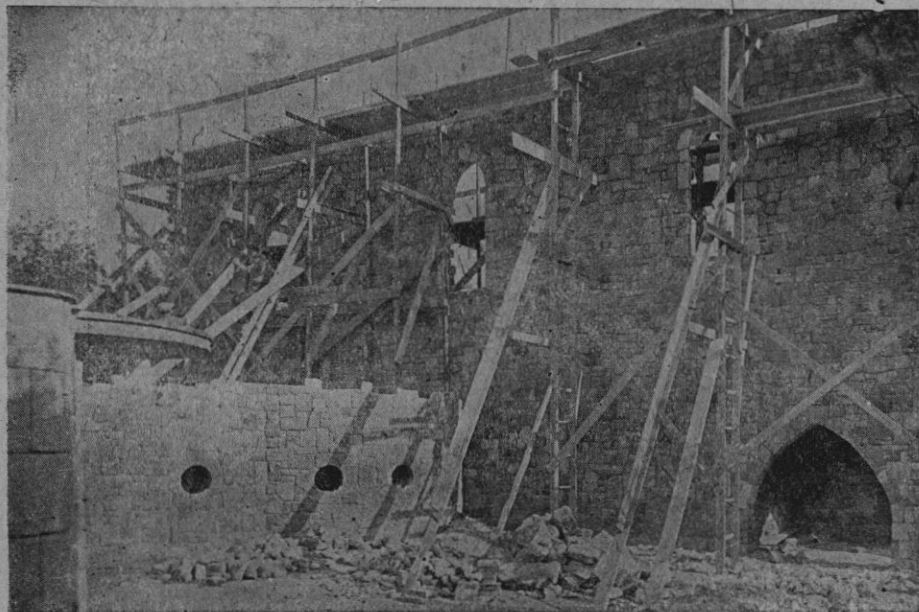

Az Utolsó Vacsora termének falai előlről nézve.

Az Utolsó Vacsora termének külső falait építik.

neje. Ennek ablaka éppúgy, mint a látogatás szentélyéé, festett üvegből készül majd és az Úr Jézus színeváltozását fogja ábrázolni. A falaira pedig azokat a világhírű mozaikokat tervezzük, amelyeket a zarándokok Tábor-hegyén csodálnak. Ezeket majd a vatikáni mozaikgyárral csináltatjuk meg.

Az Utolsó Vacsora terme tetejének készítése.

Coenaculum, az Utolsó Vacsora terme.

Mivel a Coenaculum kicsi részben a kánai menyegző, és egészen Szent József műhelye és a táborhegyi barlang fölött emelkedik, falai 10 m. szélesek és 12 m. hosszúak. A jövő zárdával ajtó köti majd össze. Belülről csúcsíves lesz és oszlopok tartják menyeretét.

A Coenaculumnak külön *lépcsőháza* van. Külsőjét szépen faragott terméskövek díszítik és finom 8, hosszú, keskeny ablakon kapja a világosságot. A hívek ezen a lépcsőházon át juthatnak fel az emeleten levő Coenaculumba.

Az ostrom és következményei **(1944—1945.)**

A szomorú karácsony (1944.)

December második felében már alig halad a munka. A légitámadások mindent megzavarnak. A közlekedés bizonytalan. Állandóan szólnak az ágyúk. Mindenki nyugtalan. A nyilasok menekülésre erőszakolják az embereket.

Híveink ezer kérdéssel ostromolnak bennünket: Mit tegyünk?

— Mi maradunk. Nem azért fáradtunk a Magyar Szent-öldéért, hogy most gyáván elhagyjuk. Senki se mozduljon helyéről!

December 24-én este 6 órakor mondotta a szentföldi oltos az éjféli misét a Betlehemi Barlangban. Tudtuk, hogy közel a felszabadulás órája, mert egyre közelebről hangzottak a lövések a szentmise és a szentbeszéd alatt.

Később értesültünk, hogy az orosz csapatok már Lipótczönél járnak. A Széher-utca felől ereszkednek le.

Karácsony ünnepén még nyugodtan elvégezhetjük a szentmiséket, de hívek gyéren mutatkoztak. Délután 3 órakor egyszerre óriási puskaropogás zavarta meg az atyák papi zsolozsmáját.

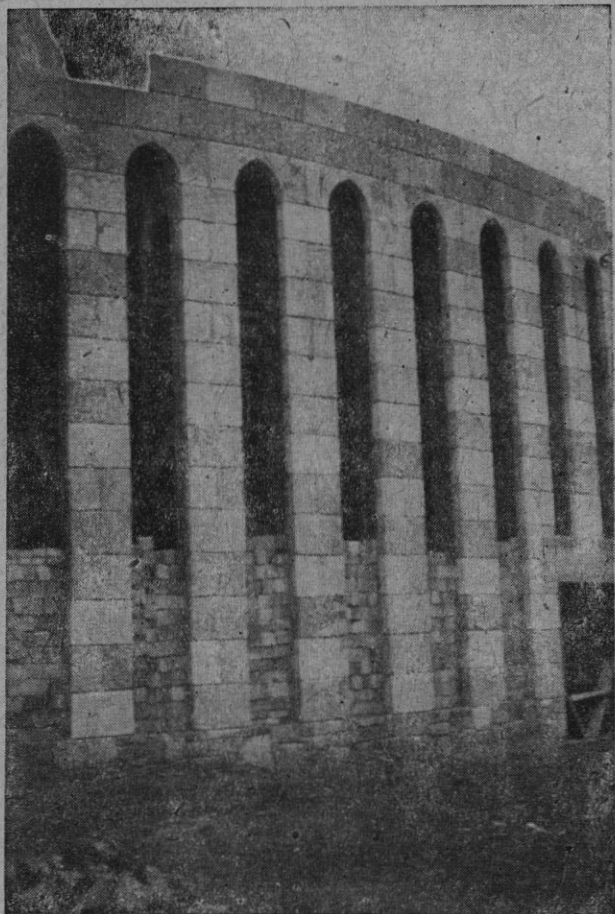
— Megérkeztek az oroszok előőrsei! Már parkunkban vannak, — jelentette Kamill testvér.

Rövid tanácskozás után úgy döntöttünk, hogy eléjük megyünk. A sekrestye ajtajában találkoztunk velük.

Megnyugtattak bennünket, hogy ne féljünk, sőt azt is azonnal hangoztatták, hogy az istentiszteleteket végezhetjük továbbra is.

Mivel azonban nem tanácsos most bárkinek kimozdulnia az épületből, ajánlották, vonuljunk le a légvédelmi pincébe. Úgy 12 órán át ugyanis a Magyar Szentföldről lőttek Pesthidegkút és a Guger-hegy felé. Éjfél után kezdtek távolabbról hallatszani a lövések, mert a harc a hűvösvölgyi végállomás felé tolódott.

Igy néhány órát pihenhattünk szobáinkban. Karácsony másnapján mindnyájan rendesen miséztünk, de hívek nél-

Készen vannak a lépcsőház ablakai.

kül. Hisz' akkor még javában dúlt a csata. December 28-án egy orosz őrnagy igazolta a zárda tagjait, az árvákat és az idemenekülteket. A szilvesztéresti hálaadó ájtatosság

még hívek nélkül történt, de újév napján már a környékből vettek részt a szentmiséken. Elsőpénteken elég sokan gyóntak és örömmel ujságolták, hogy nincs nagyobb bajuk. Boldogan tapasztalták, hogy a *Golgotai Kápolna teljesen ép.*

A három hónap.

A Hűvösvölgyet Budától még karácsony napján elszakították a harcok. Körülbelül áprilisig megszűnt a kenyér és az élelmiszerek szállítása. Ez a több mint 3 hónap szörnyű megpróbáltatást jelentett. Ha lóhúst kaptunk, az még ünnepnek számított. Kenyeret az orosz katonaság juttatott. Ezekben a napokban mindent odaadtak az emberek egy falat kenyérért.

Elsírhattuk mi is Jeremiás prófétával:

— Keserűséggel lakatott jól engem, megrészegített örömmel.

— Megfosztott engem a jóléttől, elfelejtettem a jósort,

— A csecsemő nyelve az inyéhez tapadt szomjúságában, a kisdetek kenyeref kértek, de nem volt, aki szegne nekik!

— Akik pompás ételeket ettek, az utcákon pusztulnak el; akik bíborban nevelkedtek, a szemétdombot ölelik. (Jer. gyászénekei: 3, 15, 17; 4, 4—5.)

Villany, víz, gáz nélkül nyomorogtunk, és bátorítottuk a csüggedőket, hogy csak türelem, már nem sokáig tart. Még lesz itt új világ is, csak viseljük el alázattal a bűneinkért ráánk mért csapásokat.

A Magyar Szentföld területén ezekben az idegörlő napokban 50 ember szorongott együtt. Ugyanakkor megessett, hogy 3 orosz katonai parancsnokság is tartózkodott nálunk: az árvaházban, a zárda egyik részében és a Szentföldi Múzeumban. Egyik éjtszaka még a gyóntató helyiségben is aludtak. Kultúrházunkat fürdővé alakították.

A Golgotai Szűzanya meghallgatta kérésünket. Budapest hosszú ostroma alatt egyetlen légi akna vagy bomba sem hullott le közelünkben. Pedig egy ideig a nehéz ágyúk tőlünk alig 10 méterről szórták a tüzet Budára.

Sokszor úgy éreztük, leviszi a légnyomás épületeink tetejét.

Február 11-én kitörték a németek a várból. A rákövetkező napok és hetek új izgalmakkal jártak. Félünk, hogy tönkremegy minden. Ezek a veszedelmek is elmúltak, és bátorralanul, de szívós erőfeszítéssel megindult az élet.

Hálálkodó és esdő zarándoklatok (1945).

Nagypénteken délután 3 órakor a szentélyeket *kiengesztelő szertartásokat* elvégeztük. Föltámadási körmenetünkön többen vettek részt, mint eddig bármikor, pedig még akkor nem járt a hűvösvölgyi villamos. Az első búcsúsk Magyar Szentföldre Alsónémediből és Tápiószecsőről érkeztek: gyalog.

Amikor egy kicsit föllélekzettek a hívek, fáradságot nem kímélve igyekeztek ki a Golgotai Szűzanyához, hogy megköszönjék Neki védelmét. Megható történeteket beszéltek el. Messze vidékekről is jelentek meg zarándokok, hogy fogadalmukat teljesítsék. Hány lélek tisztult meg és született újjá így a bűnbánat szentségében!

Az úrnapi körmenetben már nagy sokaság kísérte az Úr Jézust. Budapestről és környékéről több plébános úr vezette híveit a Golgotai Szűzanyához. Budapest, Újpest, Rákospalota, Pestszenterzsébet, Csepel és a többi közeli városok és községek, sőt a távolabbi helyek (Nógrád megye stb.) lakói is állandóan itt imádkoztak a jeruzsálemi oltár előtt.

Egyik hálát rebegett, a másik szorongó szívvel panaszkolta nélkülözéseit, a harmadik foglyaiért esdekelt, a negyedik összetört lelkét-szívét hozta ide a Szenvedő Anyához. Megható esetek is színezték a Szűzanya csokráját. A hazaérkezők otthon találták a várva-vártat, vagy örvendetes hírt kaptak róla. Mintha a Fájdalmak Királynéja nem akarná sokáig vigasztalanul hagyni a Benne bízókat...

Ezek a nagyarányú zarándoklások szeptember végéig tartottak. Az ekként növekvő lelki szükséglet (gyóntatások, szentmisék stb.) kielégítésére a rend növelte a fölszentelt papok számát is a szentföldi zárdában. Többször

még külön kisegítő papokat is kellett hívnunk, hogy a tömegesen jelentkező gyónók minél előbb részesülhessenek az újjászületés szentségében.

Vezetésünk alatt több könyörgő menet indult az év folyamán Magyar Szentföldről Máriaremetére, Buda-keszire, a Fogolykiváltó Boldogasszony kegyképéhez, és Solymárra, a Segítő Szűzanyához.

Veszteségeink.

Nem csekélyek, mert a háború tönkretette az *építéshez szükséges faanyagunkat* és egyéb *főlszerelésünket* is. A kár azért is nagy, mert egyelőre nem is pótolható. Hiszen több vagonról van szó!

Testvéreink hónapokig dolgoztak, hogy úgyahogy rendet teremtsenek.

Árvaházunk is nagyon megérezte az ostromot, és meg lehetős sokba került rendbehozatala.

A *Szentföldi Múzeum* egynegyed része tönkrement. Hosszú és aprólékos munka után tudtuk annyira rendezni, hogy megnyithassuk. Több drága dombormű megsemmisült, és az összegyűjtött értékes anyagok egy része vagy elkallódott vagy használhatatlan. A megmaradt régiségek is észrevehetőek a háború nyomai.

A *sekrestye* egyházi ruháiból is hiányzik. A *zárda* maga is kivette részét a bajokból.

Fájón érintett bennünket lelkes és tehetséges mérnökünknek, *Molnár Farkasnak* váratlan távozása. Az egyik támadás áldozata lett. Katolikus lelkét a Szentföldi Nagy-család imáiba ajánljuk. Szerencse, hogy a terveket nagy vonásokban elkészítette. Így utódja, *dr. ing. Szendrői Jenő* építész-mérnök beleélheti magát elgondolásainkba.

Nagy apostolunk,

a *Szentföld* csak nehezen jelenhetett meg július végén. Annál nagyobb lelkesedéssel fogadta hűséges táborunk. Megható leveleket írtak, hogy végre-valahára olvashatják az ő kedves lapjukat. Ha véletlenül valaki nem kapta kézhez, könyörgött, hogy csak küldjük, mert alig várja érkezését.

Mivel az árak (papír és nyomdai költségek) valósággal szöktek fölfelé, áldozatos szeretettel önként emelték fel igen sokan az előfizetést. Így lehetővé tették számunkra, hogy megjelenhettünk. Önzetlen terjesztőink és munkatársaink fáradhatatlan buzgólkodásának köszönhetjük, hogy a megkisebbedett Hazában is 40.000 példányban ment szét ez időszaki értesítőnk. Isten áldása legyen jószágos terjesztőinken és kitarató tagjainkon. 1945-ben körülbelül 1000 szentmise felajánlásával igyekeztünk jószágukat és áldozataikat meghálálni.

XII.

A Szentcsalád háza.

Még 1945 őszén megrendeltük a művészien megtervezett fehér márványoltárt, de sehogysem haladtak vele. Most az anyaggal gyűlt meg a bajuk, majd meg a munkások hiányoztak. Majdnem egy évig húzódott a munka. Végre nagynehezen 1946 július végén sikerült felállítaniok.

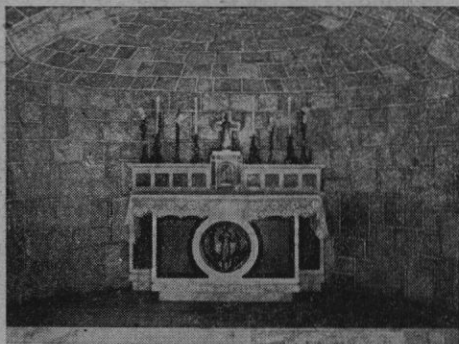
Közben szobrászt kerestünk, hogy az ifjú Jézus alakját és a Szentcsalád magas domborművét a komoly környezethez méltóan tervezze meg. *G. Fekete Géza* valóban ízléssel, finoman és áhítattal oldotta meg feladatát. Mindenkinek tetszik a felénk közeledő ifjú Jézus. Kitért karjával siet hozzánk. Komoly arcáról hivatásának fönsége és a segíteni akarás sugárzik. — A Szentcsalád meghittén és jószágot árasztóan van együtt. Jézus áll, anyja és Szent József ül, hogy kifejeződjék, ami az oltár alsó részén olvasható:

Hic erat subditus illis. Itt volt nekik engedelmes.

Szűz Mária áhítatos szeretettel gyönyörködik isteni Fiában. Az ifjú Istenember szíven tartja kezét. Jelzi, mennyire szereti Édesanyját. Ugyanakkor balját nevelőatyja vállára helyezi, hogy gyöngéd vonzalmát és háláját vele is éreztesse. Szent József lehajtja fejét: nem tartja magát méltónak erre a kedveskedésre. Az egész jelenet

önkéntelenül is a Szentcsalád boldog világának utánsárára ösztönöz. Mindennek az alapja az áldozatos megértés és együttműködés. Ahol ez megvan, ott a legnagyobb nehézségeket is szinte mosolyogva oldják meg.

A halvány- és sötétzöld, majd fekete berakások a fehér márványban nemcsak művészileg hatnak szépen, hanem jelképezik is a családok életét. Ahogy fogy a bizalom és a remény, úgy tünedezik el a szívekből a derű és helyette föllép a szeretetlenség és a bizalmatlanság sötét felhője. Nem félnek azonban katolikus családjaink a keresztek komor alakjától, mert velük jár Krisztus vigasza és meg-hítt közelsége, s Lelkének örök tavaszából mindig merí-

A Szentcsalád oltára.

fenek fényt, lendületet és megszentelő tüzet. Hiszen Jézus karja pihen az atya vállán, Krisztus szeméből biztatás árad az édesanya szívébe és a csintalan és féktelen gyermekeket az Ő alázatos engedelmsége és szorgalma fékezi és tereli az Evangélium enyhe tájaira...

A Szentcsalád házának megáldása.

Mintha bennünket is az igazi alázatosságra intett volna ez a szentély, olyan bizonytalanul készült el oltára. Azt hittük, márciusban már szentelhető lesz, és augusztusra is alig-alg fejeződött be.

Ragyogó napra virradtunk 1946 aug. 4-én, és boldogan figyeltük, hogy már a korai órákban hatalmas csoportokban így érkeznek az emberek a Magyar Szentföldre.

Reggel hét órakor sűrítették a járatokat és a villamosok egymást érték. Így se szállíthatták ki Hívösvölgybe a zarándokok sokaságát. Jó részük gyalog érkezett ki, hogy itt lehessen, amikor *Mindszenty József* bíboros, hercegprimás, esztergomi érsek úr Öminenciáját délelőtt 8 óra-kor ünnepélyesen fogadjuk.

A Golgotai Kápolna előtt és körötte vagy 30.000 hívő várákozott szent lelkesedéssel. Később legalább 50.000-re emelkedett számuk. Bárhova néztünk, a hatalmas ősparkot zarándokok töltötték meg. A szentelési szertartás és a szentmise 11 óra tájban végződött, de a hívek sorai nem ritkultak, sőt szinte szakadatlanul újak igyekeztek fölfelé. Még a délutáni szentséges körmenetben is eddig nem látott tömegek imádkoztak és énekeltek.

A szentségekhez törekedtek minél többen járulni, hogy engeszteljék az Úr Jézus Szívét. Kora reggeltől délig 15 pap gyóntatott és 4500 hívő áldozott.

A bíboros hercegprimás úr beszédét meghatódottan hallgatták. Itt közöljük teljes szövegét. Bárhol jelent meg, őszinte szeretet vette körül és a lelkesedés szinte határt nem ismert.

A Szentföld hivatása

Mindszenty József bíboros, hercegprimás úr beszéde 1946 augusztus 4-én a Szentcsalád háza oltárának fölszentelése után.

— Tíz esztendővel annakelőtte, hogy megalakult a távoli Szentföld ferences őrségének a zárdája és elindult a megvalósulás terén a Magyar Szentföld gyönyörű gondolata s amíg e tíz esztendő eseményei nyomán sokkal inkább súlyosan lepergett felettünk; az alatt az idő alatt itt emelkedik már a Golgotai Kápolna, aminthogy Jeruzsálem fölött emelkedik a Golgota orma és ahogyan áll ott a Kereszt tövében a Keserves Anya, mint a Kálvária Passziflórája, úgy áll ezen a helyen is a Fájdalmak Anyjának szobra és állanak itt ezen a helyen az oltárok, hogy ezeken az oltárokon élőkért és holtakért bemutassuk a szent áldozatot...

— A mai napon megáldottam Szent József házának a másolatát és megszenteltem benne az oltárt, miután áll már Názárettel hasonlatosképpen itten a kút, amelynek eredetije Názáretben üdítette az Istennek a családját, most pedig üdíti az összes földi nagy családjának, az Egyház tagjainak, a zárándokoknak szomjúságát.

Jézus életét sugározza.

— Hála legyen Istennek, hogy a Magyar Szentföld gondolata eddig eljutott. Most e föld a mi napjainkban büntől, vértől elgyalázott föld s jólesik tudnunk, hogy van a földkerekségnek egy pontja, amelyet úgy neveznek a világ végezetéig, hogy *Szentföld*. Szent ez a föld, mert az Úr Jézus vére, verítéke és könnye harmatozott rája. Szent ez a föld, mert hordta hátán Jézusnak áldott lábanyomát. Szent ennek a földnek a levegője, mert Jézus szívta ezt a levegőt magába. Szent ez a hely, a folyóval, a Jordánnal, amelybe beleállott az Üdvözítő, hogy vegye Szt. János keresztségét. Szentek ennek a földnek a hegyei, amelyek egyikén a nyolc boldogságot hirdette. Szent a Genezáreti-tó, amelynek partján megígérte a legméltóságosabb Oltáriszentséget és áldott az a terem ugyanezen a Szentföldön, Jeruzsálemben, ahol az utolsó vacsorán adta nekünk az Oltáriszentséget, hogy köztünk állandóan jelen legyen, oltárainkon szüntelen feláldozza magát értünk és mint jó Pásztor, folytonosan a saját Testével-Lelkével tápláljon bennünket. S közelebb van oda a Golgota orma, ahol az Ő istenemberi áldozatát befejezte. Áldott az a hely; ahol az Egyházat megalapította s minden hely, ahol a szenvedés fölé hajolt és ahol az Evangéliumot, az örömhírt hirdette az akkoriaknak és az eljövendő nemzedékeknek időtlen-időkig.

Áldozatokra buzdít.

— És mert maga a megváltás fűződik a Szentföldhöz, Jézus élete és példája ragyog róla felénk, azért kétezer évnek, a földkerekségnek a sóhaja száll feléje. És hány és hány lélek van olyan a mi körünkben is, akik szeretet-

ből vezekelve zarándokolnak, nem egyszer gyalog, az Úr Jézus szülőföldjére, ahogy mintegy háromnegyed évszázaddal előbb tőlünk is történt ilyen példás vállalkozás. Bajáról Mérő Mihály megindult egy nagy kereszttel a vállán és igyekezett szárazföldön, tengeren, hajókon, majd megint szárazföldeken a megszentelt tájak felé. Nagy-nagy idő multán letette a Kálvária tövében a keresztet, miután roskadozva a Keresztúton is végigcipelte a magyar földről fogadalomból hozott keresztet. (Ma a Getszemáni-barlangban látható.)

— Nagy dolog a Szentföld!

— Amikor 1099 július 15-én megérkezett Jeruzsálembé az első keresztshad, amint odaérték Pilátus házához, azon véresen, szennyesen, azon verítékesen és leírhatatlanul kifáradva leroskadt az egész keresztshad a kövekre és úgy térdencsúszva jutottak el a Golgotáig és a Szent-sírig. A Kálvárián maga a vezér is, Bouillon Gottfried és a tisztek a vitézekkel együtt leborultak a Golgota kopott köveire és égbetörő sírás töltötte be a Szent Helyet. Hálás örömeikben csorogtak könnyeik, hogy eljuthattak ide és megsókolhatják azokat a köveket, amelyek magukba szívták azt a Szentséges Vért, amelyet a lándzsá nyomán az utolsó cseppig odaadott Jézus az emberi nemért, hogy mennyei Atyja haragját kiengesztelje. Szent áhítattal térdeltek azokon a sziklákon, amelyek hallották Jézus utolsó sóhajait és megrepedtek, mert látták szörnyű gyötrődését...

Mindent megszentel.

— Ezeket a hadakat a krisztusi hit éltette, azért érezték, mennyire befolyásolja a Szentföld egész életüket. Az Úr Jézus szülőföldje és Szentélyei szellemének, segítségének köszönhetjük, hogy nekünk vannak most szent helyeink itt a mi életünkben. Azért szentek templomaink, azért szentek a hitvallásos iskoláink, azért szentek a temetőink és azért szent a családi szentély, mert a Szentföldön szintén voltak Szent Helyeink, amelyeknek szentsége itt árad a mi szent helyeinken. És azért vannak nekünk szent időink, adventünk, mert volt egyszer Krisztus-

varás és volt egyszer Betlehemünk ott a Szentföldön. Azért van nekünk most nagybőjtünk, a kínszenvedésre azért emlékezünk és lesz húsvétünk, mert volt egyszer kínszenvedés és dicsőséges feltámadás ott a Szentföldön... És azért vannak nekünk itt most szent cselekményeink a szentségek és a szentelmények kiszolgáltatásával, a szentmiseáldozat bemutatásában, mert egyszer ott a Kálvárián Urunk Jézus Krisztus odaadta életét az emberi nem megváltásáért.

Hirdeti az igazi újjászületést.

— Ahhoz a Szentföldhöz fűződik a megváltás, kedves Híveim! Hogy ez a megváltás megtörténhessék, az Istenember, az Úr Jézus vérét ontotta és életét áldozta értünk. A megváltás nem szóvirág, nem emberi beszéd, hanem olyan komoly valóság, mint ahogy mi most együtt vagyunk. Nem szóbeszéd, mint ahogy általában az emberek önmaguk életében beszélnek arról, hogy mi megváltjuk az embereket, vagy az ember megváltja önmagát. Óh, mi ezeket az emberi megváltásokat túlon-túl jól ismerjük!

— A pogány görögök idejében kitört a messzeniai háború. A messzeniaiak nagy szorultságukban elmentek a delfii jósdához, hogy megkérdezzék, mit tegyenek. A jósdá azt válaszolta: Ajánljatok, áldozatok fel egy tiszta leányzót a haragvó isteneknek! — De nem ajánlkozott egyetlenegy leány sem, hogy feláldozza magát nemzetéért, polgártársaiért. Ekkor abban állapodtak meg, hogy sorsot húznak. A sorshúzás eredménye szerint Letyismosnak kellett volna leányát feláldoznia. Éjtszaka azonban az apa megszöktette leányát, hogy megmentse életét. Utána Andromedos leányára került a sor a sorsolás szerint. Atyja odaadta volna leányát, de a vőlegény tiltakozott az ellen, hogy az ő boldogságát másokért elvegyék. Következett a harmadik áldozat. Ez meg is történt. Az apa azonban búskomorságában öngyilkosságot követett el leányá sírján. És a nép csalódottan, letörtten tért haza.

— Óh, emberek! Ti nem vagytok arra rendelve, hogy megváltstátok a világot!

— Lám, a most lepergő szomorú időkben Kelet felől halad haza Németország felé 12 millió német. Hitler és Rosenberg ajkával hirdették ezek a németek: mi, emberek váltjuk meg magunkat! Milyen ez a megváltás? Tizenkétmillió hajléktalan, otthontalan vándor nép költözködik egyik hejyről a másikra. Kihúzzák gyökerüket százados talajukból, elhagyatják velük őseik templomait, temetőit, házaikat és belenéznek a bizonytalanságba... És hol találják azokat, akik nekik az önmegváltást hirdették? Megtudják, hogy a legfőbb hirdető, Hitler: öngyilkos lett.

— Ez az emberek megváltása. Így váltják meg ők embertársaikat! Milyen másképp cselekszik az Úr Jézus. Örömmel mondja: Ime, én jövök, hogy áldozatul adjam magam az emberi nemért! És a menyeyi Atya tulajdon Fiát sem kímélte, hanem odaadta értünk, mindnyájunkért (Róm. 8, 32.), hogy megkínózzák és keresztrefeszítsék. A mi Urunk Jézus Krisztus 33 éves korában áldozatul hozta értünk az Ő ragyogó istenemberi életét. Meghalt az akkoriakért, a későbbiekért, azokért is, akik alázatos szeretettel ölelik át a keresztet, hogy a megváltás kegyelmeiben tökéletesen részesüljenek és azokért is, akiket nem érdekel az a sok lelki kincs, amiket Jézus minekünk a keresztfán szerzett.

— Ime Jézus megváltása újjászül, kegyelmekkel gazdagít és örök életre hív. Megvált bűneinktől, a lelkiismeret gyötrelmeitől, az ördög rabságától és helyette megadja az Isten fiainak boldog szabadságát, békéjét és biztosítja a kitartókat az örök dicsőségről. Ezt hirdeti, példázza és melegen sugározza a Szentföld minden röge és Szentélye. Ez a rendeltetésük.

.. és az engesztelést.

— Hát mi a Magyar Szentföld rendeltetése? Hiszen az utánózni akarja a Jordán partján elterülő Szentföldet!

— Az első az, hogy a Magyar Szentföld a távoli Szentföldnek a képét és tanítását préselje bele az emberi szívekbe, lelkekbe. Kátonáknak szokása, hogy tüvel kiverik, tetoválják karjukat és amit így belemélyítettek, az le nem égethető, le nem mosható karjukról. A távoli Szentföld-

nek képe és tanítása így préselődik bele mindannyiunk szívébe-lelkébe.

— A második feladata a Magyar Szentföldnek az, hogy amint a mi Urunk Jézus Krisztus az Ő szülőföldjén engesztelést nyújtott a mennyei Atyának s kiengesztelte a haragvó Eget a földdel: Jézus gyalázatokkal tetézt: Szívét mi is így engeszteljük a magunk, családunk, nemzetünk és az egész emberiség bűneiért. Ebben van, ebben az engesztelésben a mi szabadulásunk, a mi menekülésünk és a mi üdvösségünk. *Ha nem engesztelünk, elveszünk bűneinkben!*

— És amint nem ért semmit a görögök megváltása és a németeknek önmegváltása, úgy ma sem érnek semmit se a bálványok, mert nekünk igazságot, megigazulást és üdvösséget csak az jelent, ha hívő és bűnbánó lelkülettel igyekszünk a kegyelmi életbe jutni és magunkban a megszentelő malasztot megőrizni és növelni.

— Teljenek meg tehát alázatos imádsággal a magyar lelkek és jelenjenek meg olyan bűnbánó lelkülettel Isten előtt, mint a vámos. Vessük le a farizeusok álszenteskedését és helyette szívünk-lelkünk egész odaadásával szolgáljunk Istennek és a lelkeknek! Járuljunk engesztelő szentáldozásokhoz úgy, mint Tokaj környékén, Tállya község háromezer hívőjéről hallom, hogy közülük minden első szombaton a Szeplőtelen Szűzanyának Szívét már több mint négyszázan engesztelik.

— Ilyen engesztelő csoportok kellenek minden plébánián, minden családban és az egész nemzet legyen égő, engesztelő áldozat, mint amilyen égő lángokat gyújtunk ki itt az Úr oltárán és ahogy azok a tömjéngyertyák elégték ott a tűzben, a mi életünk is égjen el az engesztelésben s a mi Urunk Jézus Krisztus odaadó szeretetében.

Imádkozzatok ezért a szegény magyar nemzetért, hogy igazságban, szeretetben és Isten áldásában muljanak az ő napjai és érdemeljük meg emberi értetlenségünk között Istennek azt a kegyelmét, hogy árpádházi szentjeink lába nyomán, a követésük közben mi is érezzük, hogy itt a magyar földön valóban Szentföldön járunk, ahonnet dicsőség árad Istennek és békesség legyen a földön nekünk jóakarató embereknek. Amen.

Szent József műhelye.

A munka szentélyeinek lelki világa.

Szt. József műhelyének fehér márványoltára épen maradt meg a látogatás szentélyében, amíg azonban felállíthattuk, költséges munkálatokat kellett végeztetnünk. A barlangszerűsítés, a padlózás természetes kövekkel nem éppen kis dolog. Arra törekedtünk, hogy terméskövekből alakuljon ki a környezet s így a názáreti műhely barlangjellegét minél jobban szemléltesse.

Názáretben ma is láthatók olyan lakások és asztalosműhelyek, legalább is a régiiek, ahol a belső rész igazi barlang. Az emberek jó időben kinn a szabadban dolgoztak, csak rossz időben vonultak be a barlang-műhelybe, ahol egyébként a deszkákat stb. tartották.

Ilyenképpen dolgozgatott Názáretben Jézus, az *isteni Munkás*, az ácssegéd is. A mai ember nem is érti meg ezt a 30 évi elrejtettséget és szinte szeretné együttkiáltani az Úr Jézus rokonaival:

— Ha ezeket cselekszed, *mutasd meg magadat a világnak!* (Jn. 7, 4.)

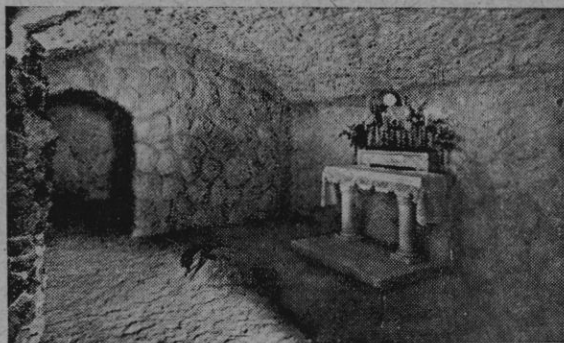
Csakugyan ez a világ elve: tűnj fel, vondd magadra az emberek figyelmét, hogy mindenki dicsérjen és magasztaljon. Ez a feltűnési vágy fűtötte Jézus atyjafiait. Róluk jegyzi meg Szt. János, hogy „még atyjafiai sem hittek Ő benne“ (7, 5.), vagyis szerettek volna Krisztusnak mint Messiásnak dicsőségében fürödni és valószínűleg ennek a hírnévnek anyagi előnyeit is élvezni.

Az alacsony barlang és általában a többi barlangszentélyek is a légékesebben hirdetik, hogy az isteni Üdvözítő mindenekelőtt az alázatos egyszerűsége és a lenézett munka szeretetére akarta megtanítani a gögös és felebarátjaikat semmibevevő embereket. Hiszen semmi sem olyan nehéz, mint kevélységünket legyőznünk, mert nagyravágyásunk szinte leleményesen csap be bennünket, amikor szereplésről és az emberek dicséretéről van szó.

Ha tehát az Emberfia mélyen a szívünkbe kívánta vésni a legfontosabbat, akkor vonzó példájával kellett erre a számunkra sehogyse óhajtott ösvényre csalogatnia. Egyben meg is szentelte az elrejtett, a senki által észre nem vett és nem dicsért munkát is. Milyen nagy vigasztalás ez a családapáknak és a családanyáknak és mindazoknak, akik egész életükön át *teljes ismeretlenségben maradnak* s dolgaikról senki se tud semmit. Ezekre is gondolt. Csöndes magányukat felmagasztosítja az a tudat, hogy Jézussal együtt munkálkodnak és nevüket Isten beírja az élet könyvébe.

A Szentcsalád háza és a Szt. József műhelye megvigasztalja a kérgeskezű dolgozókat, mert eszükbe jut, hogy Krisztus kezét is feltörte a fűrész és az Ő karja is kifáradt a fejsze emelgetésében... Így még közelebb érezzük magunkhoz az Istenembert, örömmel vállaljuk Vele együtt a ránknehezedő keresztet és családunkért Krisztus szellemében szívesen hozunk áldozatokat.

A műhelyben álló fehér márványoltár a veritékes és lelkiismeretes munkálkodásban megtisztult lelkületet is jelképezi. Hiszen tagadhatatlan, hogy az ilyen felfogással végzett teendők fejlesztik, megerősítik és megszentelik az embert. Szeretete ugyanis folyton önzetlenebb, akarata edzettebb, elméje egyre világosabb, testi-lelki tehetségei pedig szüntelenül tökéletesebbek és érzelmi világában nyugodt derű honol.

Szt. József műhelye.

Sz. József műhelyének oltárát

1946 szept. 8-án szentelte föl *dr. Kovács Vince* váci segéd-püspök úr és megáldotta a kedves szentélyt. A fölemelő szertartásokra és a délutáni körmenetre még messze vidékről is siettek ide zarándokok. A Szentsír-lovagrend is képviseltette magát. Az oltár jótevője ugyanis: *Brauch Ferenc Károly* vezérigazgató úr a nemes lovagrendnek is lelkes tagja.

A műhely padlózata és falai emlékeztetnek a názareti barlang termésköveire és megható szegénységről beszélnek.

A következő szentélyeknek csak tervrajzait mutatjuk be, mert vagy csak részben készek, vagy most épülnek föl.

XIV.

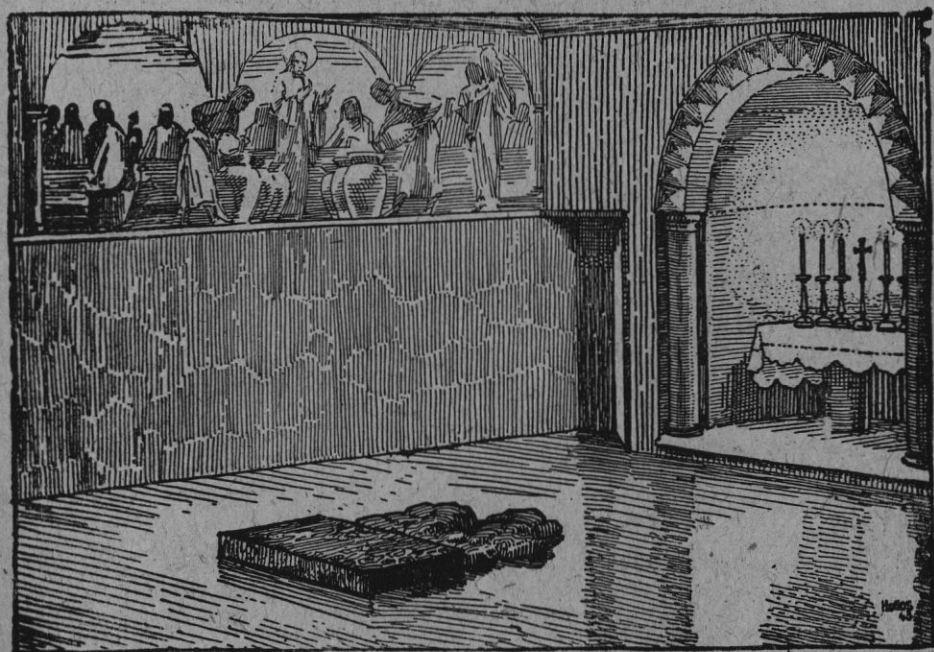
A felépített, de még ki nem képzett szentélyek:

A kánai menyegző színhelye.

— Az Úr Jézus ismerte a családi élet áldozatait. Azért első csodáját Szűzanya kérésére a kánai menyegzőn művelte: a vizet borrá változtatta. A házasságot pedig szentséggé magasztosította, hogy belőle a férj és feleség áldozatos hivatásuk teljesítésére állandóan kegyelmet, segítséget, erőt nyerhessen.

Az emberi akarat gyenge és ingadozó, akárcsak a hullámzó víz. A kegyelem segítségével és világosságával, biztatásával és gyógyításával kitarató, hűséges, odaadó, megértő és áldozatos lesz a hívő és kegyelmi életet élő férj és feleség. Így aztán a szívvel-lélekkel nevelt gyermekekre szüntelenül Isten napja ragyog.

Ennek a szentélynek belső kiképzése még nem történt meg.

A kánai menyegző tervezett szentélye.

A táborhegyi barlang.

A siralom völgyében annyi árnyék és fájdalom borul ránk, hogy mindnyájan világosság és derű után vágyakozunk. Az apostolok is félték a szenvedéstől. Jézus fölvitte tehát Pétert, Jakabot és Jánost a Tábor-hegyére, és ott egyik barlangban imádság közben színében elváltozott. „Orcája fénylik vala, mint a nap, ruhái pedig fehérek lőnek, mint a hó. És íme megjelenének nekik Illés és Mózes, beszélgetvén Vele.“

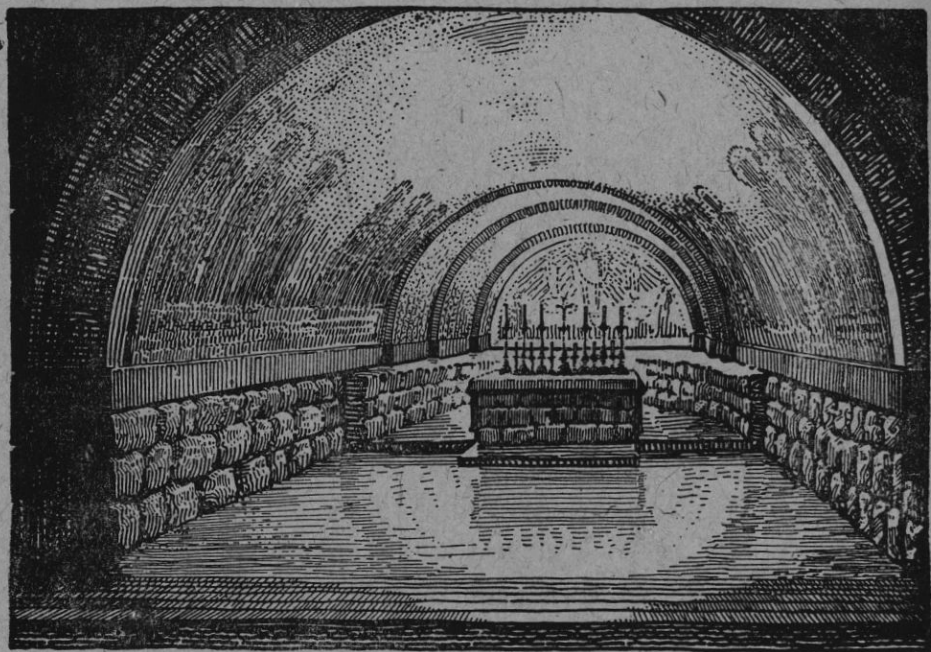
Péter apostol elragadtatásában így kiáltott fel:

— Uram! Jó nekünk itt lennünk; ha akarod, csináljunk itt három sátort, Neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.

Közben fényes felhő árnyékolta be őket és belőle ez a szózat hallatszott:

— Ez az én igen kedves Fiam, akiben nekem kedvem telt; Őt hallgassátok. (Mt. 17, 1—9.)

Az isteni Megváltó Istenségének fényében mutatkozott be apostolai előtt és a mennyei Atya tanuskodott Mellette, hogy Jézus valóban Isten Fia. Ha nemsokára kinszenve-

Ilyen lesz a táborhegyi barlang.

désekor látszólag győz is a gonoszság, ez nem gyöngeségből, hanem szeretetből történik, hogy halálával megváltsa a világot. Annál nagyobb lesz majd örömünk, ha megdicsőül és a mennyben Atyja jobbán elfoglalja az Őt megillető helyet.

A szentföldi hagyomány szerint itt e hegyen jelent meg Jézus feltámadása után. (Kor. I. 15, 6.)

Ennek belső kiképzése van még hátra.

Az Utolsó Vacsora terme, a Coenaculum.

Az Anyaszentegyház első temploma a Coenaculum. Itt annyi szent esemény történt, hogy szinte egyik elragadtatásból a másikba esik szerető lelkünk. Az Utolsó Vacsora, a lábmosás, az Oltáriszentség, a szentmise és az

Az Utolsó Vacsora terme elgondolásunk szerint.

egyházirend alapítása, Jézus búcsú-beszéde és főpapi imája (Jn. 13—17. fejezetek) olyan főségesek, hogy belőlük táplálkozunk minden lelki-testi bajunkban!

Itt jelent meg Jézus többször is feltámadása után az apostoloknak és meghatalmazta őket, hogy az emberek

bűneit megbocsássák vagy megtartsák. Itt vallotta meg Jézus Istenségét Szt. Tamás apostol. (Jn. 20, 19—29.)

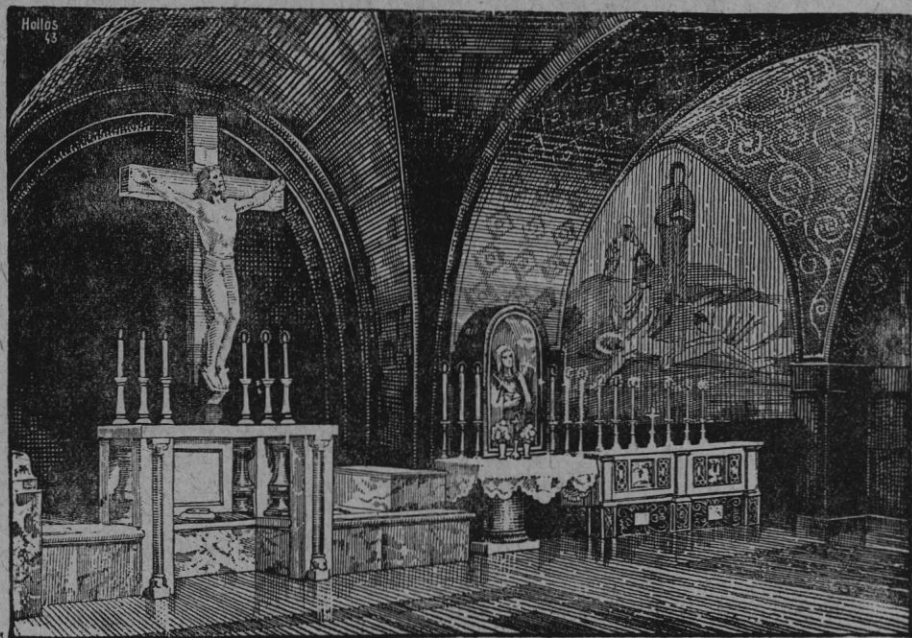
Mennybemenetele után ebben a nagy teremben imádkozva várták az apostolok Szűz Máriával együtt a Szentlélek eljövetelét. Közben Mátyást itt választották apostollá. Itt szállott le rájuk tüzes nyelvek alakjában a Szentlélek. Itt mutatták be először az apostolok a szentmiseáldozatot és a hívekkel együtt itt áldozott a Szűzanya. (Ap. Csel. 1—2. fej.) Itt alakult meg az Egyház. És itt tartották az első zsinatot.

Belső kiképzése még nem történt meg.

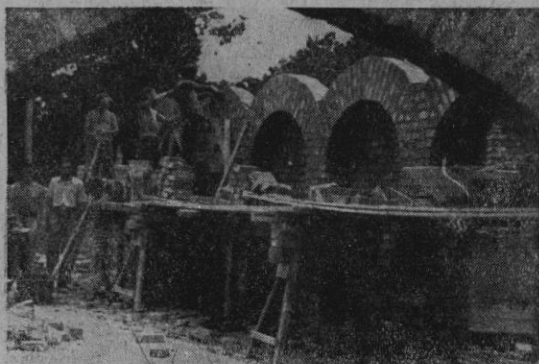
XV.

Most épülő szentélyek:

A Golgota.

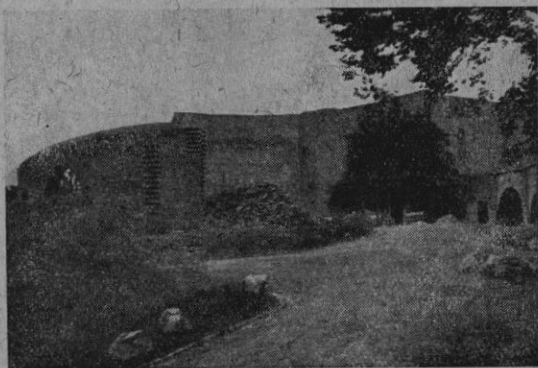
A Kálvárián tervezett három oltár.

Építik a vérel-
erítkezés
kápolnáját
(a Kálvária alatt).

A Kálvárián áldoztatott fel Isten Báránya, mert Ő akarta, és az Ő sebei és halála által gyógyultunk meg. (Pét. I. 2, 24.)

A Golgota elején jobbról fosztották meg Jézust ruháitól, tartja a szentföldi hagyomány. Vele szemben áll a keresztrefeszítés oltára. Középen a Stabat Mater oltára azon a helyen, ahol a keresztfáról levett Jézus testét Szűzanyja ölébe helyezték. Balra tőle jól kivehető a szikla repedése, aztán következik az isteni Üdvözítő halálának helye. Az oltár keresztje alatt a kör jelzi, hol állott a keresztfa.

Körülértünk.
A falak a Szent-
kereszt megtalá-
lásának kriptáját
ölelik körül.

Az Úr Jézus megváltó szenvedésének és halálának a helye. Három oltára a kínszenvedés egy-egy állomása. Nagypénteki a hangulata, mégis vigasztaló. Hiszen „úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adá, hogy minden, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen“. (Jn. 3, 16.)

Háttérben az emeletes sekrestye látszik, elől pedig az emmauszi szentély belső fala van épülőfélben.

Az emmauszi szentély belső fala kész. Dolgoznak a külsőfalon.

Az emmauszi szentély.

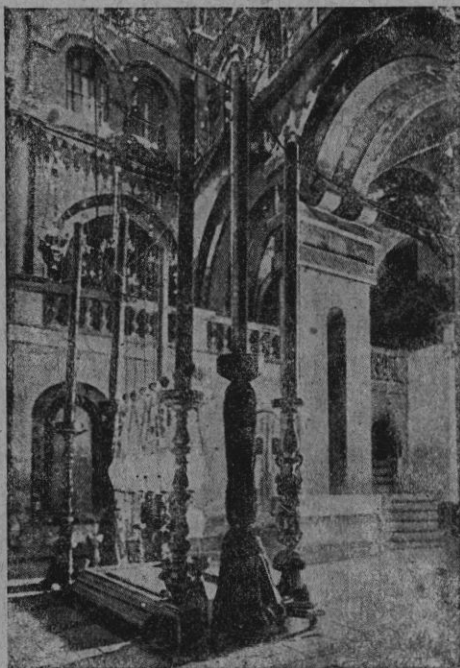
Szent Kleofás és fia Simon a feltámadás napján Emmauszba igyekeztek. Bizonyára egy kis lelki pihenőre vágytak a golgotai események után. A feltámadt Üdvözítő úgy csatlakozott hozzájuk, hogy nem ismerték fel. Mikorra céljukhoz értek, eloszlatta nehézségeiket, és úgy látszott, tovább akar menni. Ők azonban erőszakkal visszatartották a kedves ismeretlent.

— Maradj velünk, mert esteledik, és már lemenőben a nap.

Midőn aztán asztalhoz ül velük, „vevén a kenyeret, megáldá és megszegé és nekik nyújtá. Azoknak pedig megnyílnak szemeik és megismerék Őt; de Ő eltűnt szemeik elől“. (Lk. 24, 13—31.)

A húsvéti derűt sugárzó emmauszi szentélyben fogunk áldoztatni.

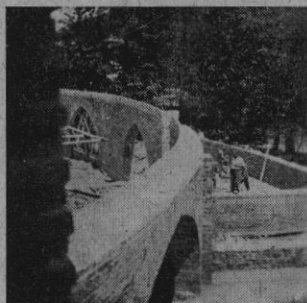
A hatalmas gyertyatartók között látszik a megkenés köve (Jeruzsálemben).

A Golgota előtt helyezkedik el majd a megkenés köve. Temetése előtt ezen balzsamozták be Jézus testét.

Szent Kleofás házának romjai felett korán templom épült. Ennek a derűs hangulatú szentélynek másolatában fogunk majd áldoztatni, hogy az Úr Jézus állandóan velünk maradjon és bennünk kialakíthassa az Ő képmását. Ehhez azonban a mi áldozatos, hűséges és folytonos együttműködésünk szükséges.

A Kálvária alatt a földszinten:

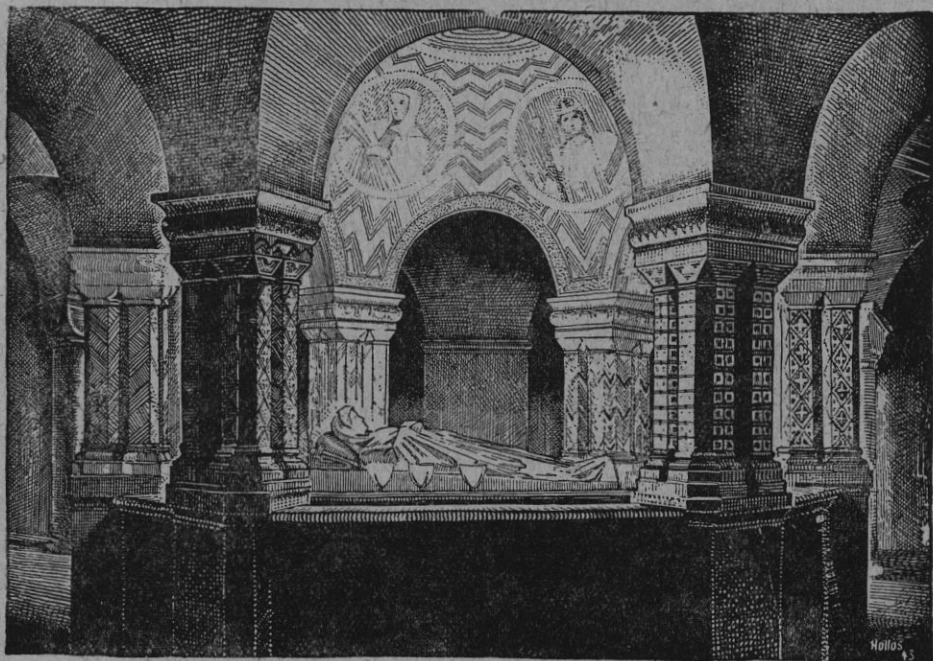
Három szentély másolata készül: *Ádám kápolnája*, az *Úr Jézus börtöne* és *Krisztus vérelverítésének sziklája*.

Az első iv Szűz Mária sirjának bejáratát jelzi mind a két helyen, a kisebb iv Szűz Mária elszenderülésének helyét.

Szűz Mária elszenderülése és fölvétele a mennybe.

Édesanyját az isteni Mester nem vitte magával az Égbe. Rá még szüksége volt a kialakuló Egyháznak. Nemcsak az egyszerű hívek, hanem az apostolok is áhítatos szeretettel vették körül Jézus Anyját. Magasztos lény, tiszta látása, csodálatos bölcsesége és a belőle sugárzó isteni

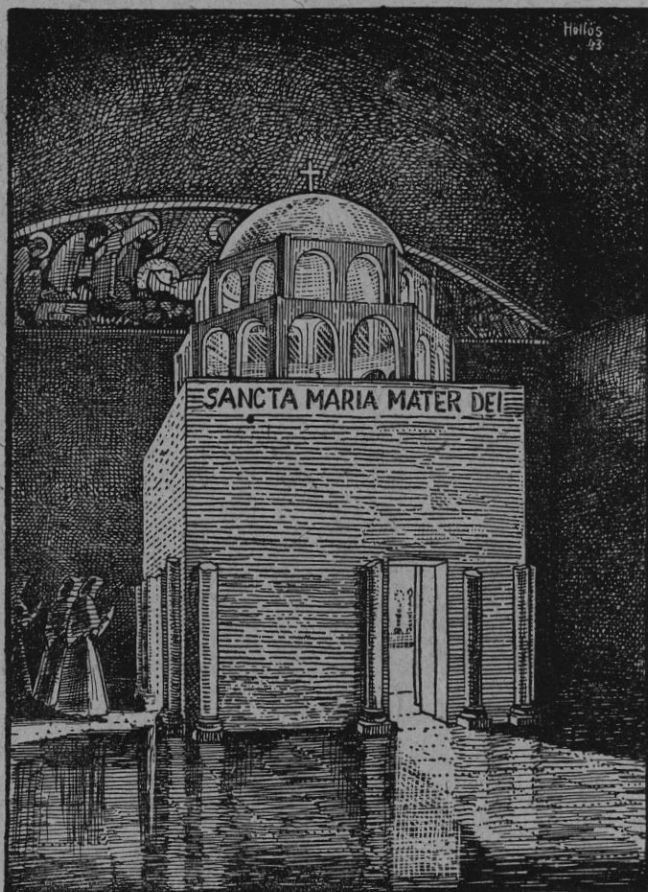
Szűz Mária elszenderülésének helye.

szeretet mindnyájukat elragadta, vigasztalta és megerősítette. Mint édesanyjukat szerették őt a hívek is. Szent tisztelettel kísérték és követték áhítatgyakorlataiban, és Tőle tanulták meg, hogyan kell Jézust igazán szeretni.

Végre elérkezett földi életének vége. Akihez még a bűn árnyéka sem férközhetett és még fogantatásában is Szeplő-

telen volt, az nem szenvedve, nem betegségtől halt meg. Átszenderült a boldog örökkévalóságba.

A katolikus Egyház hagyománya szerint Szűz Mária teste nem lett az enyészet mártaléka. Jézus feltámasztotta és a teremtmények Királynéjává koronázta. Égi dicsőségéből véd és vár bennünket, mint Jézus kincseinek osztogatója és a mennyország kapuja.

Szűz Mária sírja a szép kupolával.

A Szentkereszt megtalálásának helye.

A Golgota közelében egy kiszáradt víztartó medencében találta meg Szent Ilona császárné a IV. század elején Jézus keresztfáját. Egyszerű, barlangszerű hely, mint ahogy a kereszt bölcsesége is nagyon kevésből áll: áldozatokból!

Ez fejezi be majd a szentélyek sorozatát, hogy jól lelkünkbe véssze az Evangélium tanítását.

A Megváltás templomának előcsarnokában helyet foglal majd *Pádúai Szent Antal sirjának másolata*. Ő a szentföldi kusztódia védőszentje. Ő segített át bennünket közbenjárásával sok nehézségen.

Számításba vettük a Megváltás templomán kívül a keresztút felállítását. Kilenc állomás lesz kinn a szabadban, öt pedig benn a templomban: négy a Golgotán és egy a Szentsirban.

Krisztus Urunk mennybemenetelének szentélye.

E képmintát maga a Kereszteték apokrif - Jézus az mennybe
500m. átmérőjű körbe öt nyílászárú helyen az apokrifok szerint

Vége - Jézus kivéte őket van Újra valóra tértenek
Belsőre közelébe, és felerészén kezelt megfoglalt
őket. Ez így hogy oldás közben ábrázoltak őket az
mennybe vitették. (Lk. 24. 44-48)

A képmintában van egy
80cm széles, 50cm magas, 10cm
mélységű székely, annak helye
a szentélyben a szentélyből kinyitva

Fölépítjük még a mennybemenetel szentélyét is.

A Szentföldi Múzeum.

Szentföldi Múzeumunk rövid története.

Már 1934-ben megkezdődött előkészítése. 1936 októberében nyílt meg 3 teremmel.

1937-ben mostani épületünk emeleti teremt is múzeumná alakítottuk. A rendezést a szentföldi biztos atya P. Szabados Anzelm vicecommissariusra bízta. Ő aztán szerető törődéssel és szorgalommal két évig dolgozott, amíg az 1938-ban érkezett 28 láda anyagot feldolgozta.

1938-ban az Eucharisztikus Kongresszus résztvevői közül sok külföldi is meglátogatta múzeumunkat. 1939-ben július 9-én kezdtünk misézni a Golgotai Kápolnában, és a régi kis kápolna megszűnt. Helyét a betlehemi terem foglalta el.

Szentföldi Múzeumunk a háború kitöréséig állandóan fejlődött. Újabb térképek, feliratok, magyarázatok és domborművek egészítették ki a bibliai, vallástani és történelmi vonatkozásokat.

Ma az ostrom után az anyagnak körülbelül egyharmada hiányzik, de azért még így is sok benne az érték és a látnivaló. Észrevehető, hogy a múzeum pótlásra szorul és új helyre készül. Valóban úgy is tervezzük. Amikor elkészül a Magyar Szentföld megváltás temploma, új helyiségbe kerül és a modern eszközök felhasználásával állítjuk fel, hogy lehetőleg minél több vonatkozásban szemléltesse Jézus szülőföldjét.

Szentföldi Múzeumunk célja.

1. A Bibliának kevésbé ismert világát igyekszik a látogatók lelkéhez közelebb hozni. Hogyan? Festmények, fényképek, domborművek, néprajzi tárgyak, régiségek stb. bemutatásával. Oktatása tehát szemléltető.

2. Fel akarja hívni minden keresztény figyelmét a Szentföld jelentőségére és áldásaira, és a köztudatba kívánja vinni, hogy a szentföldi Szent Helyek fenntartása és a szentföldi missziók támogatása mindnyájunk legszentebb keresztény kötelessége.

3. Aztán hiányos vagy elfelejtett hittani tudásunkat is kiegészíti és felfrissíti. Tehát terjeszti a keresztény kultúrát, elősegíti a hitélet mélyítését és fokozza buzgóságunkat, öntudatosságunkat és szeretetünket.

Népszerűsége.

Mikor *dr. Huber Lipót* kalocsai prelátus-kanonok, a Szentföld egyik legnagyobb ismerője megnézte Szentföldi Múzeumunkat, kijelentette, hogy ennek tanulmányozására hosszabb idő szükséges, és hogy igen kellemesen csalódott, mert ekkora és ilyen értékes anyagra nem is gondolt. Bizonyos, hogy aki múzeumunkat csak úgy futtában tekinti meg, nem veszi észre, milyen nagy jelentőségű intézménnyel gyarapodott a katolikus Egyház Budapesten.

Ha azonban csak kicsit lapozgatjuk a vendégkönyvet, hamar rájövünk, hogy ide valóban Hazánk minden részéből jönnek látogatók. Még pedig nemcsak katolikusok, hanem protestánsok és zsidók is. 1941-ben a fasori református egyházközség száz tagja jelentkezett és kérték, magyarázzunk meg nekik mindent. Mikor elmentek, ezzel búcsúztak: Régen láttunk ilyen szépet! — Az iskolák már észrevették nevelő hatását és szinte állandóan végzik itt tanulmányi „kirándulásukat”. A felsőbb iskolák növendékei könnyekig meghatottan hagyták el a Golgotai Kápolnát, de nem egyszer a múzeumnak különösen utolsó (8-ik) termét is, ahol Jeruzsálemet mutatjuk be: Golgota, Szent-sír, Keresztút stb.

Termei.

Nagy vonásokban így ecsetelhetnénk a múzeumot. I. terem: a Magyar Szentföld modellje és rajzai, Assisi Szent Ferenc bronzszobra (Alonso Canótól). II. terem: rendes és dombormű térképek, tájképek és néprajzi tárgyak, kagylók. III. terem: názáreti ház, Názáret tájképei; cserépedények. IV. terem: Betlehemi Barlang, régen és most, kézimunkák, dombormű térkép, régi templomok maradványaiból kőfaragások stb. V. terem, emeleten: szentföldi növények, állatok és pénzek, házi bálványok; hogyan imádkozik a moszlim. VI. terem: Jézus nyilvános élete (Kafarnaum zsinagógája, tájképek; pattintott és csiszolt

kőkorszaki szerszámok, bronzkorszaki tintatartó, Krisztus-korabeli tükör és üvegek stb.). VII. terem: Tóra, a Szentírás első öt könyve; Eszter könyve, pergamentekercs kb. Kr. u. X. századból. Korán; a Krisztus-korabeli zsidó templom modellje, gazdag ásvány gyűjtemény. VIII. terem: Getszemáni Barlang, Szűz Mária sírja, mennybemenetel. Szentsír stb. modelljei, keresztút,

Földszint.

A múzeum *első* terme földrajzi és történelmi tájékoztatást nyújt a Szentföldről. Majd a magyarság és a Szentföld viszonyáról ad rövid tanítást és végül bemutatja a Magyar Szentföld templomának tervét és megmagyarázza a szentföldi, biztosi hivatal célját.

3. Asszisi Szent bronz szobra, Alonso Cano remekművének másolata.

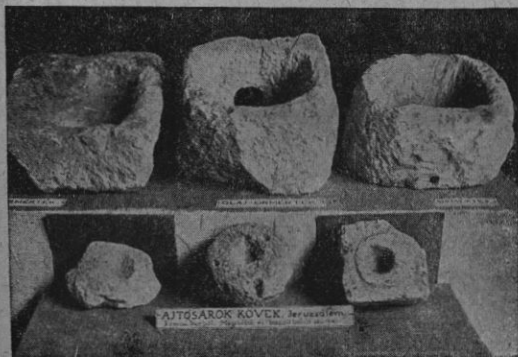

Szentélytjelző kő a máltai kereszttel.

A *második* terem a Szentföld hegy- és vízrajzát, vallási jelentőségét mutatja/be. Tájképek, régiségek, néprajzi tárgyak és régi térképek értékes anyaga sok látnivalót nyújt.

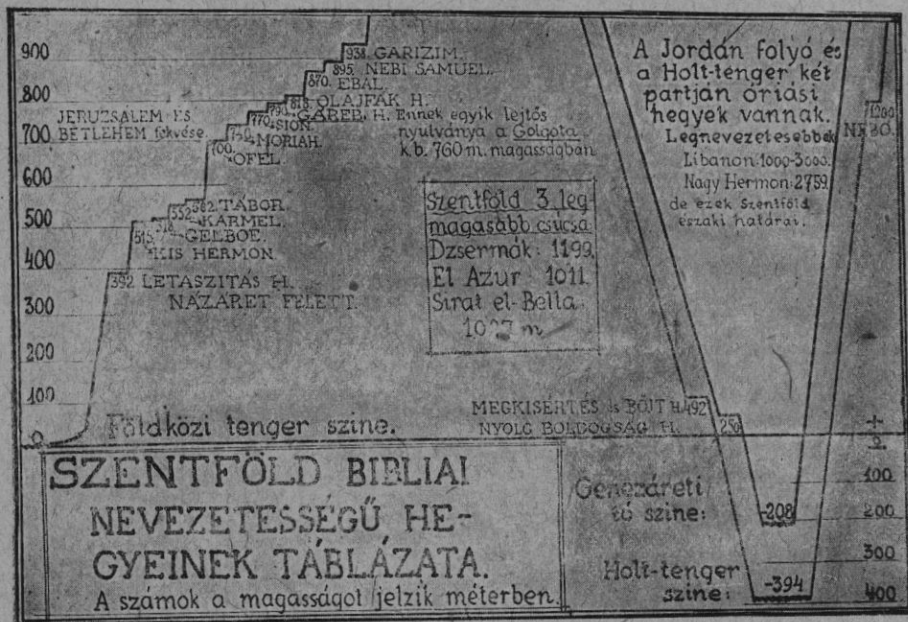
Jobbról-balról a Szentföld domborműví térképei.

Ősrégi súlymértékek

Faragott oszlopfeje Betlehemből.

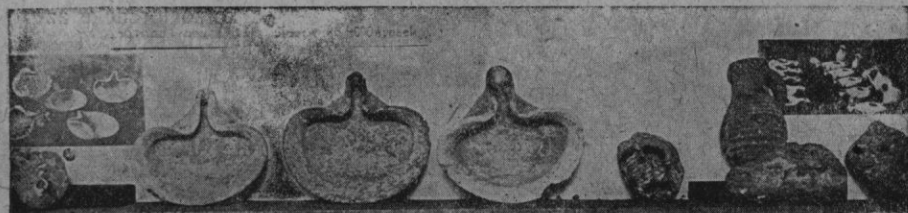
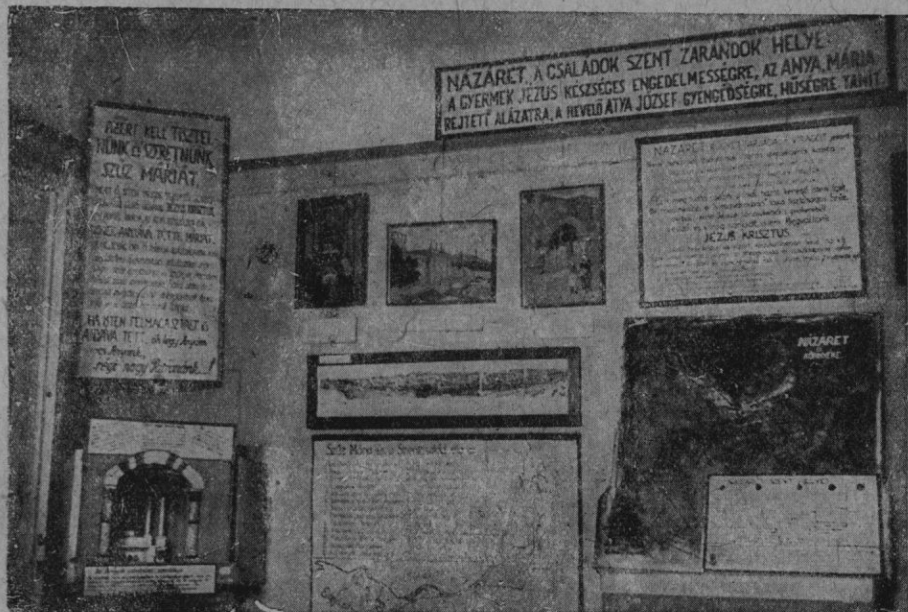

A Szentföld szent hegyei:

Sion (770 m), Olajfák hegye (818 m), Tábor (562 m), Kármel (552 m), a Megkisértés hegye (492 m) és a Nyolc boldogság hegye (250 m).

A harmadik terem Názaretet, a Szentcsalád kedves városát szemlélteti. Értékes szentföldi cserépedény-gyűjteménye egészíti ki a terem anyagát.

Kb. 4000 éves mécsesek.

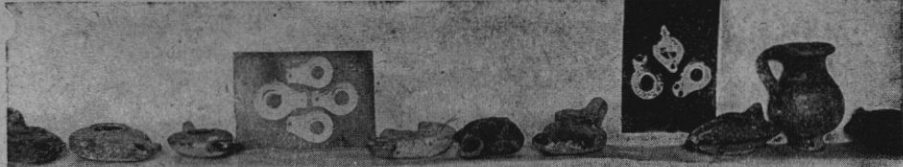
Római korból való
olajos korsók

Agyagkorsó töredéke az
ősi Jeruzsálemből

Római korból való cserépedény
az ősi Sionból

Római korból való olajos korsók és kancsók, jórészt a Gallicantus körül (ősi Sion) végzett ásásokból.

A Krisztus-előtti korból származó súlymértékek.
(Kr. e. III.—X. sz.)

Római korból eredő olajos korsó.

Miért nevezzük "Szent"-földnek Palesztiát?

Mert az Istentől rajta "nyert áldást" a föld minden nemzetsége."

És pedig Krisztusban nyertük meg ezt

1. A földet választotta Isten az egész világnak, hogy majd az "idei teljességben" a "mindenség királya", Jézus Krisztus is hozzájáruljon hozzá.

2. A földet választotta Isten az egész világnak, hogy majd az "idei teljességben" a "mindenség királya", Jézus Krisztus is hozzájáruljon hozzá.

3. A földet választotta Isten az egész világnak, hogy majd az "idei teljességben" a "mindenség királya", Jézus Krisztus is hozzájáruljon hozzá.

Miért Palesztiát választotta Isten a megváltás színteréül és népének lakóhelyül?

1. Az istentől választotta Isten az egész világnak, hogy majd az "idei teljességben" a "mindenség királya", Jézus Krisztus is hozzájáruljon hozzá.

2. A földet választotta Isten az egész világnak, hogy majd az "idei teljességben" a "mindenség királya", Jézus Krisztus is hozzájáruljon hozzá.

3. A földet választotta Isten az egész világnak, hogy majd az "idei teljességben" a "mindenség királya", Jézus Krisztus is hozzájáruljon hozzá.

"Aki a Szentföldet jól ismeri annak nyitott könyv a Szentírás, az ebből az Evangélium szövegéből valóban az örömhírnék szócsovéi."

Fenn Palesztina szemléltető térképe.

Római korból való cserépedény az ősi Sionból

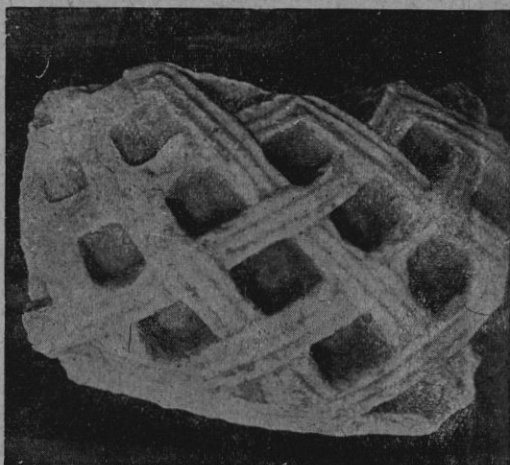
Római korból való nagy olajos korsók.

A negyedik terem elvezet bennünket a szent karácsony városába: *Betlehembe*. Ebben a teremben domborművek, modellek, fényképek mutatják be a Szent Helyeket. Kövek és templomtöredékek beszélnek a mult dicsőségéről.

O S Z V E T S E G	SZARMAZASARA MONATIZONAK	ELŐVETELÉNEK ÉS JELZÉSEI, PÖZSI ÉS KÖRMEVÉNY	SPIRITUSNEK HEVÉI ÉS KÖRMEVÉNY	KETTŐS ÖMÖR ÉS ÖTÖN TERMEZETE	HARMAS TITKOGY, SEVÉLY, KÖRMEVÉNY	SEVÉRESE, HALÁLA, FELTÁMASZTALÉTKA	ITT-ANTANAK INTAMA SÖRÖ LÁVALMA	I G E R E T
	U J V O N O V O S I S T E M S E G							

ISTEN MAGY GYUJTOTTA MEG NEKÜNK VILÁGÍTÓ ICÁZSAGAIT.
A HÉTŐGŰ ÖZGÖS TALÁLMÁJ HELKÉPZÉKÁ MEGVÁLTSÁJ SZEMÉLYETI HÍVATÁSÁT.

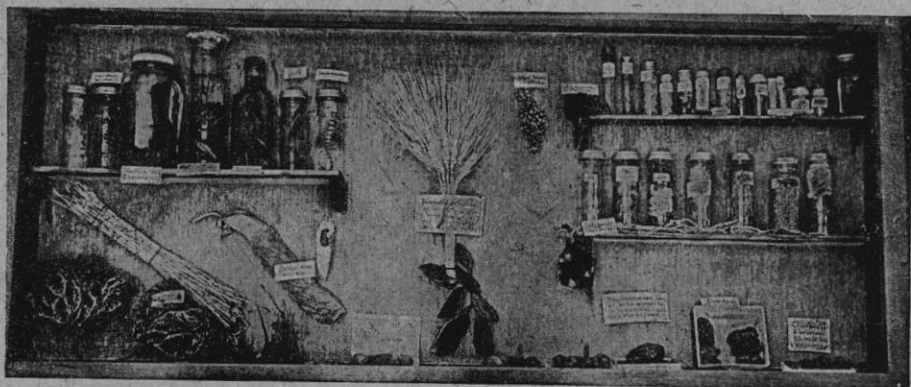
A MESSIASI JÖVENDŐLÉST
KÖZMŰVÉSEK JEZUSZBAN PONTOSAN TEL-
JESÜLTETI, TEMÉRT IVALA KERESKÖR, AZ ICÁZSAGOT.

A messiási jövendölést ismertető kép, kö-zsemlye a Megkisértés hegyéről, gránátalma Betlehemből és kö díszrészet.

Emeleti rész.

Az *ötödik* teremben szentföldi növények, állatok, régi pénzek gyűjteményét láthatjuk. A kereszties hadjáratok térképe és a ferencesek szentföldi működésének grafikonja értékes tájékoztatást nyújt a kereszténység erőfeszítéseiről, amelyeket Palesztína Szent Helyeinek érdekében immár XIX. század óta folytat.

Növények Szentföldről.

Búzakalász az újmisének, Sion-hegyn az Utolsó Vacsora terméke közelében nőtt.

Ismeretlen egyiptomi bálványisten utánzat

Teremrészlet a növény és állatgyűjtemény egy részével, pénzekkel és a keresztes hadjáratok térképével.

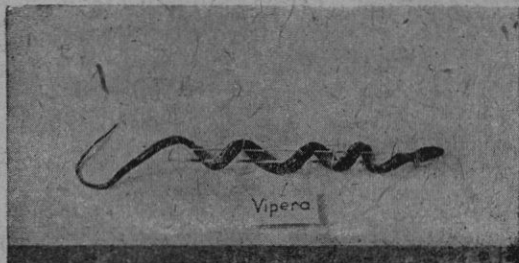

Asszir bálvány (Kr. e. V.—VIII. sz.)

Egyiptomi amulettek: balról macska, jobbról az Ápis-bika feje csontból faragva. Középen ismeretlen bálvány feje.

Skorpió

A hatodik terem sok szentföldi régisége mellett az Úr Jézus nyilvános életével kapcsolatos több tájképpel és térképpel ékeskedik.

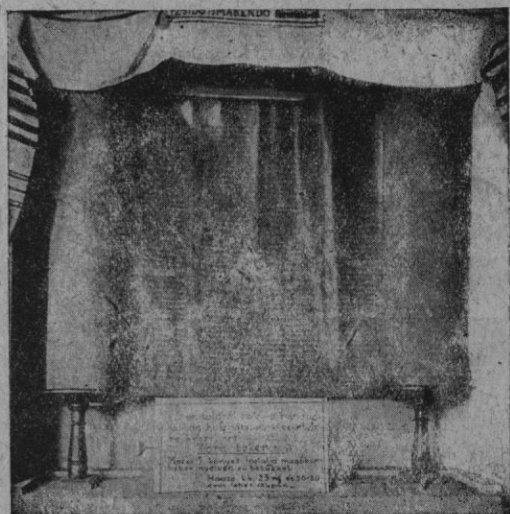

Üvegek Krisztus korából. Irizálásuk gyönyörű. A lombikszerű vékony üvegek illat- és szépítőszerek tartói.

A *hetedik* terem Jeruzsálemről tanít. Egyben értékes arab és zsidó emlékeket is őriz. Elég gazdag szentföldi közetgyűjteménye.

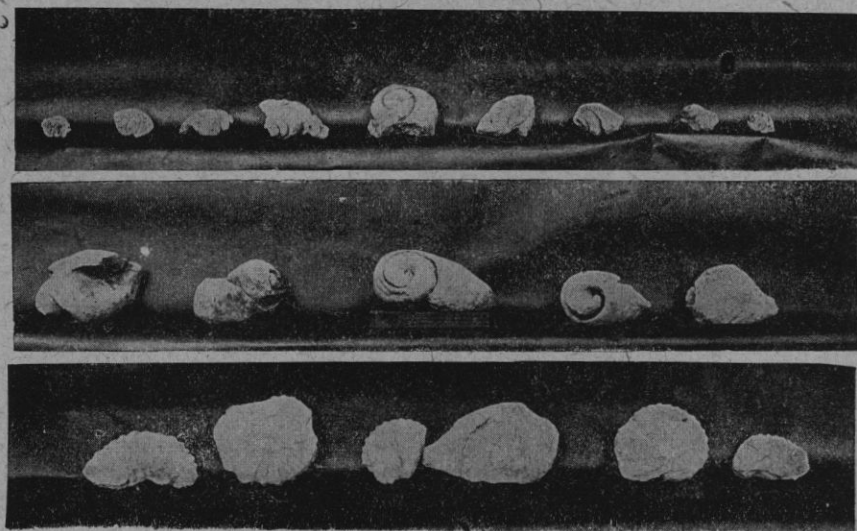
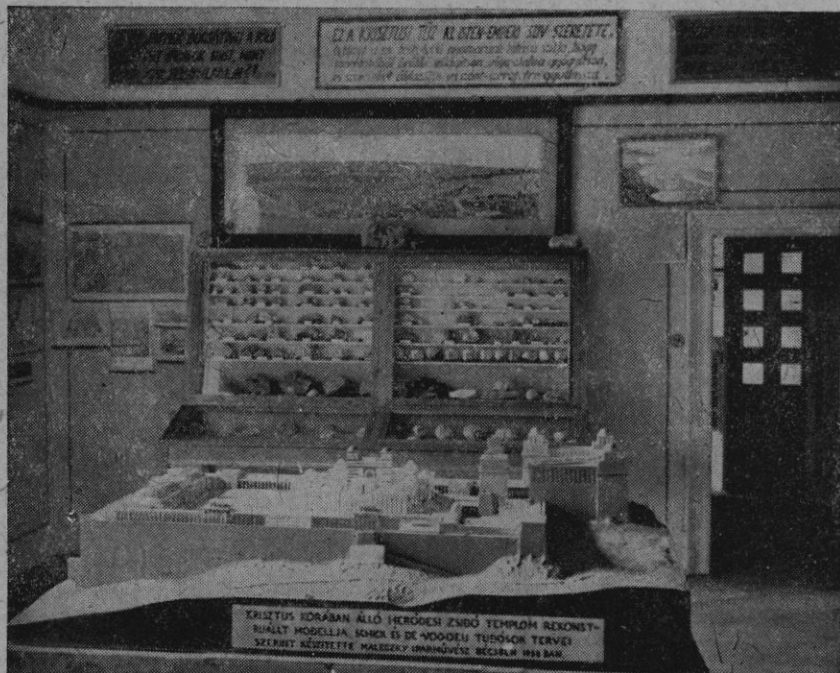
A Krisztus-korabeli heródeszi templom és az Antónia-vár modellje. Fenn balra látjuk az Antónia-várat, középen a zsidó templomot udvaraival, jobbra a királyi csarnokot, a két híd között alul a levéltárat. Itt lenn van ma a zsidók sirató fája.

A Thóra tekercse.

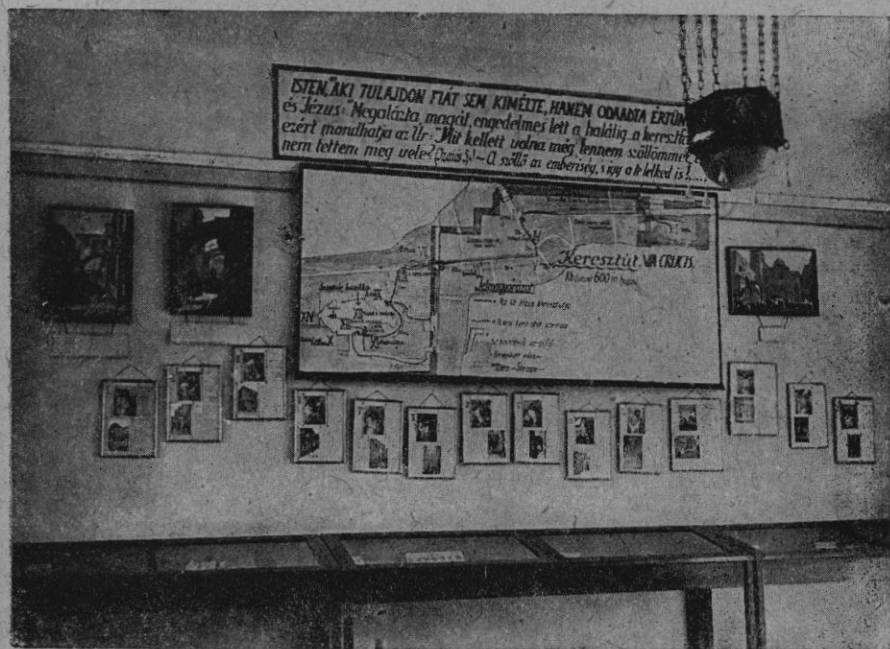

Őshallenymat Biblos-hegyéről.

A VII. terem részletei: kőzet és ásványgyűjtemény és megkövült ősi csigák.

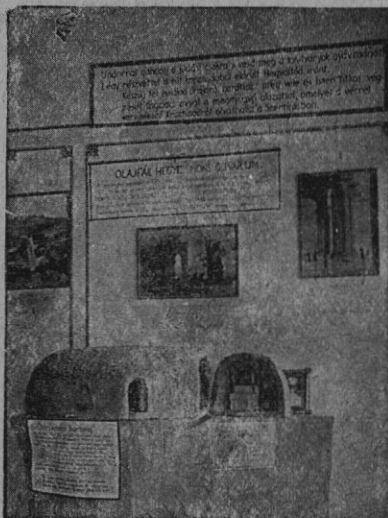
A nyolcadik terem az Úr Jézus kedves helyét, az Olajfák-hegyét ismerteti. Majd szemléleti képekben és modellekben a Golgotát, a Szentsírt, a Keresztutat, a Szentsír-bazilikát, a Krisztus-korabeli Jeruzsálemet stb. Alapos tanulmányozása mindenkire mélységes hatással van.

A keresztút szemléltetése.

Eszter könyve a VIII—X. századból.

Getszemáni barlang
modellje.

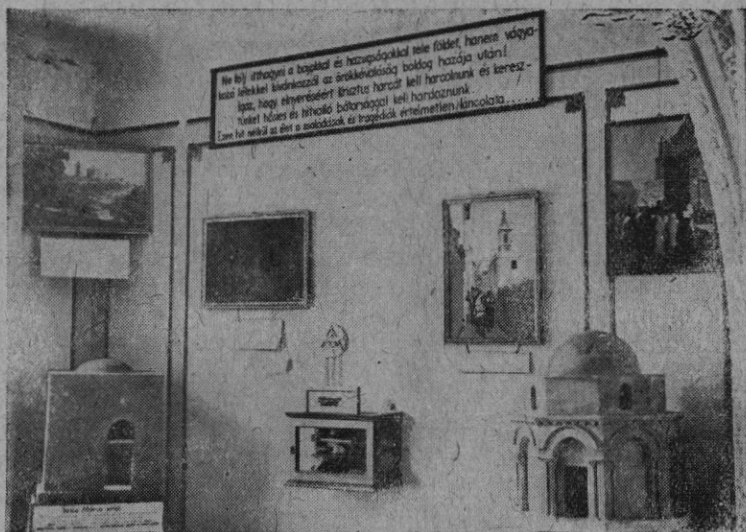
A Getszemáni-kertben e
barlanghoz közel árulta el
csókkal Jézust Júdás apostol.
(Lk., 22, 47-54.)

“Koszorút fonván tövisből,
fejére tevék azt és nádat
jobbkezébe; és térdet hajt-
ván előtte, kicsúfolták őt,
mondván :

Üdvözlégy zsidók királya.,
(Mt. 27, 28-29.)

Valószínűleg a Jordán völ-
gyében növő Krisztus-tö-
vissel koronázták meg
Jézust.

Teremrészlet Szűz Mária sírja és Jézus menybemenetele szentélynek modelljével.

A jeruzsálemi Szentsír-bazilikában lévő Szentsír-kápolna és a Szentsír-modellje.

A Szentföldi Múzeum kalauza.

Ez a 151 oldalas komoly és tudományos ismertető segíti, oktatja és a szebb világba emeli zarándokainkat. Teremről-teremre haladva szakszerűen és könnyen érthetően magyarázza meg múzeumunk gazdag anyagát. Közben megismeri Palesztina földjét, fejlődésének történetét, növényeit, állatait, vizeit, hegyeit, aztán az Úr Jézus nyilvános életét és azokat a helyeket, ahol Ő megfordult és amelyeket isteni életével, csodáival és kinszenvedésével, halálával, majd megdicsőülésével és mennybemene-telével megszentelt.

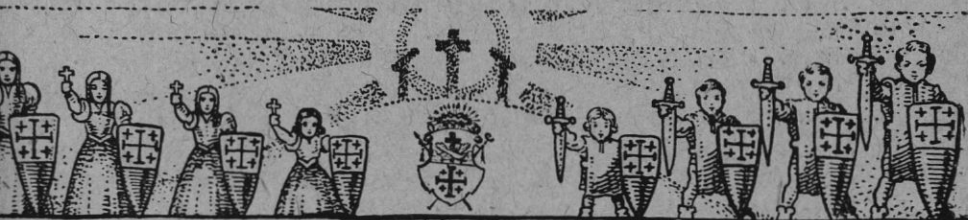
Elvonultatja szeme előtt a *Szentföld hőseit*: a keresztes-vitézeket és a Szentsír őreit (ferenceseket). Harcaikkal, vérontásukkal, életük, egészségük feláldozásával és törhetetlen apostolkodásukkal védték a Szent Helyeket és Közel-Kelet misszióit. A ferencesek 700 év óta nemcsak a szentföldi Szentélyeket őrzik és fáradhatatlanul apostol-kodnak Közel-Kelet hatalmas misszióiban, hanem mint az uniós mozgalom bölcs és sikereket felmutató munkásai és a katolikus műveltség előharcosai is elévülhetetlen érdemeket szereztek.

A „Szentföldi Múzeum kalauza“ c. könyv ára: 10 ft.

Olimpiai tölgyfa a Múzeum kertjében. ZOMBORI ÖDÖN birkozó bajnok kapta az 1936-os berlini Olimpiáson és itt ültette el a kis csemétét. Reméljük, hogy mire ez a csemete viharral dacoló fává növekszik, akkorra már a „Magyar Szentföld“ temploma is állni fog.

Legyen ez a fa jelképe a magyar lelki erőnek és törhetetlen akarata-nak a szentföldi gondolat számára!

XVIII.

A Szentföldi Nagycsalád.

Kettős apostolkodás.

Amint az eddigiekből láthatjuk, két dolgot különböztünk meg: *a) apostolkodás a Szentsírért és a többi szentföldi Szentélyekért és Közel-Kelet misszióiért;*

b) apostolkodás a Budapesten épülő Magyar Szentföld megváltás-templomáért.

Mind a kettő egy szent célért folyik: a *Szentföldért.*

Egyik sem zárja ki a másikat, sőt a Magyar Szentföld hűségesen akarja szolgálni és előmozdítani a magyar lelkekben az Úr Jézus szülőföldjének szeretetét és támogatását.

Amióta a Magyar Szentföld eszméje fölmerült és megerősödött, egyre többen vállalkoztak a szentföldi apostolkodásra, és rendkívül sokan vágyakoznak Jeruzsálembe, Betlehembe, Názáretbe és általában a Szentföldre. Nem áll tehát egyeseknek az a föltevése, hogy a Magyar Szentföld megváltás-temploma eltereli majd a hívek figyelmét Jeruzsálemről, Betlehemről stb. Az ellenkező az igaz.

Az is tagadhatatlan, hogy áldozatos szeretettel adakoznak a Szentsír őreinek. Tehát nemcsak nem csökkent a szentföldi alamizsna, hanem inkább növekedett. A Szentföldre készülő zarándokok száma pedig már olyan tekintélyes, hogy valószínűleg egész hajót bérelhetünk, amikor legközelebb elindulhatunk az Úr Jézus szülőföldjére.

Ez természetes is. Hiszen a Magyar Szentföld eszméje nem egyéb, mint a Szentföldön látható Szent Helyek átültetése hazánkba, hogy a Szentélyekből kiáradó melegség, áhítat, bensőséges szeretet, vigasztaló kenetesség és életünk megtelítése evangéliumi lelkülettel itt a másolatokban tapasztalható legyen...

A hívek is érzik ezt, amikor bevallják, hogy valami ellenállhatatlanul vonzza őket ide „Szentföldre“ és megpihen a lelkük ebben a békés és áhítatos környezetben. Ez lényegesen fokozódik akkor, amidőn befejeződik a hatalmas templom és szentélyeiben kialakulhat a szentföldi világ meghitt csöndje és békéje...

A Szent Kereszt Hadserege.

A Szentföld nagy művének elősegítésére a Szentszék lelki kereszteshadjáratot ajánl, hogy lehetőleg minél több katolikus hívő tűzze föl szíve fölé a kereszt jelét és álljon be abba a táborba, amely imával, apostolkodással és alalmazásával buzgólkodik Jézus szülőföldjének érdekeiért.

Ma kétszeresen fontos, hogy a katolikusok figyelmüket a Szentföld felé fordítsák, mert szinte kimondhatatlanul sok függ attól, hogyan végződnék a Szentföldre vonatkozó tárgyalások. A katolikus Egyház jogainak és érdekeinek érvényesülése, a Szent Helyeken folyó istentiszteletek nyugodt rendje, a szépen fejlődő missziók élete stb. forog kockán. Ezért hangoztatják a Szentsír őrei: *Imádkozzunk áhitattal a Szentföld ügyeiért!*

Ez a Szent Kereszt Hadserege tagjainak első szent kötelessége. Épp olyan szükséges azonban az *apostolkodás* is, hogy t. i. minél több hívővel szerettségük meg a Szentföldet és vegyék rá, hogy Jézus szülőföldjére lehetőleg mindenki hálásan gondoljon, érte imádkozzék és évenként felajánlja számára *adományát*.

A tagok magukkal hordják a *tagsági keresztet*, hogy szüntelenül figyelmeztesse szívüket Jézus szeretetére és bátorítsa lelküket, amikor súlyosbodnak a terhek és a megpróbáltatások. Gyakran sóhajtják el ezt a fohászt:

— Imádkunk Téged, Krisztus, és áldunk Téged, mert Szentkereszted által megváltottad a világot!

Örömmel vesznek részt a szentmiseáldozaton, mert hiszik, hogy a szentmisében megismétlődik a kálváriai áldozat, de vérontás nélkül. Igyekeznek tehát érde-meiben öntudatosan részesülni, és belőle maguknak és másoknak mérhetetlenül sok kegyelmet és áldást szerezni.

A Szent Kereszt Hadseregébe minden katolikus beléphet, aki a fenti kötelezettségeket vállalja. A jelentkezőket a *csoporthozvezetők, terjesztők* veszik fel. Őket a szentföldi biztos nevezi ki (Bpest, XII., Heinrich István-út 1—5. sz. Tel.: 161—707.). A szükséges nyomtatványokat, keresztekét is tőle kapiják.

Rendes tagok, akik évenként legalább 5 frt alamizsnát ajánlanak fel; akik szegények, azok kevesebbet is juttathatnak, és mégis részesülnek a Szentföldi Nagycsaládnak járó *lelki kiváltságokban* (évenként 30.000 szentmise, búcsúk, imák).

Örökös tagok, akik életükben és haláluk után is részesülnek a Szentföld jötevőit illető lelki kiváltságokban. Egyszersmindenkorra *egy személynek* ez 100 frt, *egy családnak* pedig 200 frt. (Családhoz tartozik: atya, anya, gyermekek, élők és elhunytak is.) *Testületnek* 200 frt.

Részletekben is beküldhető.

Alapító-jötevő, aki egyszersmindenkorra 1000 forintot ajánl fel a Magyar Szentföld javára (részletekben is). Értük szentmiseket végzünk és nevüket megörökítjük a Magyar Szentföld megváltás-templomában.

Alapító-jötevő lehet *egy család vagy testület* is, ha egyszerre vagy részletekben felajánl 2000 forintot.

Az összegek feladhatók a következő csekkszámokon: *Szentföld* 6063. sz. és *Magyar Szentföld* 24.528. sz.

Te is légy rajta, hogy minél előbb a Szentföldi Nagycsalád tagjai közé lépj és erre másokat is beszélj rá. Így halad elő a szentföldi mozgalom.

Ne feledd: Aki az Úr Jézus szülőföldjének ügyeit elősegíti, sok áldásban lesz része!

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Bevezető	3
I. A Magyar Szentföld tervének előkészítése.	4
II. Hogyan fogadták a Magyar Szentföld tervét?	12
III. A Golgotai Kápolna.	15
IV. A Megváltás templomának 21 szentélye.	22
V. A Betlehemi barlang.	29
VI. Az Előhírnök születési helye.	42
VII. Küzdelmek a Máriás Szentélyekért.	48
VIII. A Látogatás szentélye.	61
IX. A názáreti ház.	68
X. A Kisboldogasszony szentélye.	74
XI. Szt. József szentélyei, a Coenaculum.	76
XII. Az ostrom és következményei (1944—1945).	79
XIII. A Szentcsalád háza.	84
XIV. Szt. József műhelye.	92
XV. A felépített, de még ki nem képezett szentélyek.	94
XVI. Most épülő szentélyek.	98
XVII. Szentföldi Múzeum.	106
XVIII. A Szentföldi Nagycsalád.	125